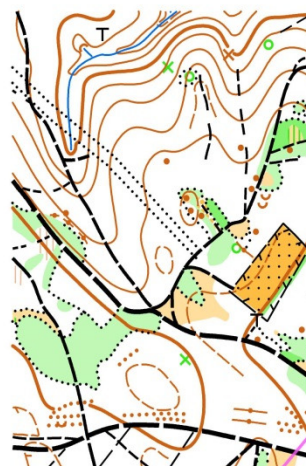
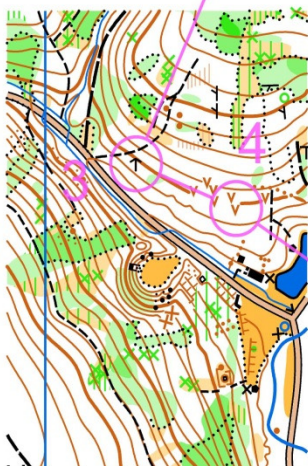

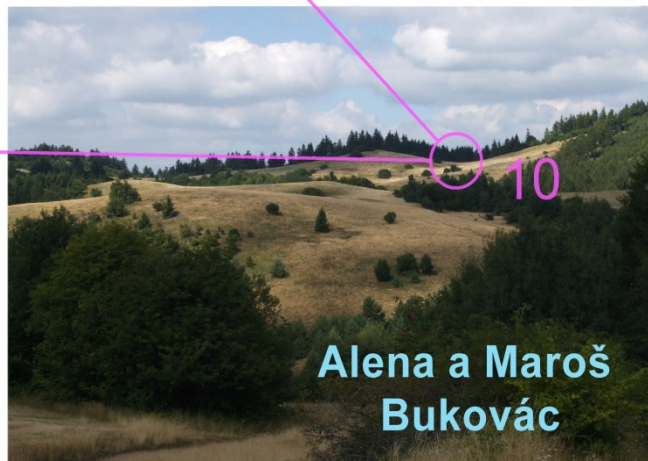
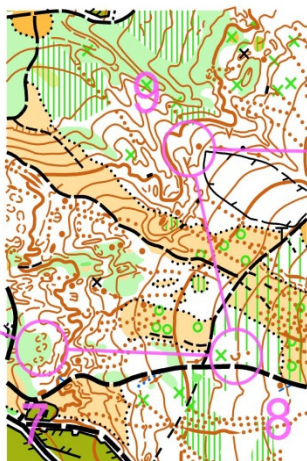
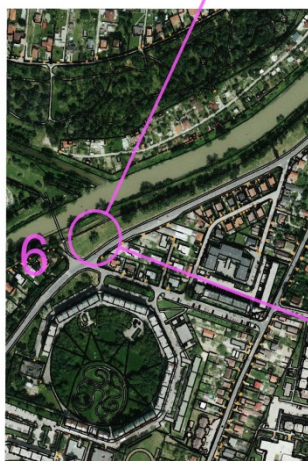
ABY SME SI ROZUMELI S KARTOGRAFOM, SO STAVITEĽOM TRATÍ, S TRÉNEROM ...

a to je náš

Tréningom do pohody				
A class	2,3 km			
1	31			
2	32			
3	33			
4	34			
5	35			
6	36			
7	37			
8	38			
9	39			
10	40			
11	41			
12	42			
13	44			

130 m

Alena a Maroš
Bukovác

ABY SME SI ROZUMELI
S KARTOGRAFOM,
SO STAVITEĽOM TRATÍ,
S TRÉNEROM ...

**Táto publikácia bola vydaná s finančnou podporou Slovenského zväzu orientačných športov
a Národného športového centra v decembri 2015**

ISBN 978-80-972196-7-3

EAN 9788097219673

kontakt: alena.bukovacova@gmail.com

fba.orienteing.sk

Obsah

Slová na úvod.....	4
Niečo k orientácii pomocou mapy.....	6
Piktogramy a popisy kontrolných stanovišť.....	7
Terénne tvary.....	12
Skaly a kamene.....	47
Vodstvo a mokrade.....	63
Vegetácia.....	82
Umelé objekty.....	112
Technické značky.....	169

Slová na úvod

Odkedy sa aktívne venujem orientačnému behu, hľadám materiál, ktorý by sa dopodrobna venoval výkladu jednotlivých mapových značiek. Na začiatku som taký materiál sama potrebovala (aby som nebehala po lese ako splašená srnka), neskôr som ho hľadala ako trénerka. Dlhšie sledujem, že aj skúsení orientační bežci nepoznajú presné vysvetlenie mapových značiek a piktogramov, čo teda začiatočníci bez ohľadu na vek?

Prešlo už viac než 20 rokov od mojich začiatkov v OB, vyštudovala som kartografiu, sama som čo-to pobehala, vytrénovala pár úspešných slovenských reprezentantov, prostredníctvom OB som navštívila veľa krajín, stala sa zo mňa orientácka babička – deti, kt. som kedysi trénovala, chodia na preteky so svojimi deťmi a príručky stále niet.

Na internete je viacero rôzne zameraných a výborne vypracovaných prác, ale komplexný pohľad: vysvetlenie-značka-piktogram-mapa-fotografia som nenašla (aspoň nie ohľadom stredoeurópskych terénov a v jazyku použiteľnom pre začiatočníkov a aj pre deti...)

Trošku optimisticky sa mi zdá, že dnes ľudia na Slovensku začínajú po rokoch opäť vnímať, že treba chodiť do prírody a že orientačný beh je fajn aktivita pre celé rodiny, lenže informácií je málo.

A tak som sa dala do práce sama. Túto príručku som nerobila kvôli získaniu nejakého certifikátu alebo z nejakého zištného dôvodu. Potrebujem ju pri mojej práci so začiatočníkmi bez ohľadu na ich vek, odmenou pre mňa bude, ak niekto vďaka nej nájde kontrolu rýchlejšie...

Vysvetleniu jednotlivých značiek sa venujem komplexne:

- pár vlastných slov k vysvetleniu normy, ak definícia nie je pre začiatočníka celkom dostatočná
- znázornenie mapovej značky podľa normy ISOM 2000 + ak je rozdiel aj v ISSOM 2007 (nájdeš pod upozornením **ŠPRINT**)
- priradenie piktogramov k objektom + možné kombinácie piktogramov
- ukážky mapových výrezov od viacerých kartografov (každý kreslí inak napriek tomu, že všetci používajú ten istý počítačový program)
- fotografie – ako to môže vyzerat' v reálnom priestore

Materiál je určený pre všetkých orientačných bežcov:

- kategória HDR nech si pozerá obrázky
- HD10 a HD12 po každom mapovom tréningu popozerajte, čo doteraz neznáme ste dnes videli v lese
- HD14 a HD16 naučte sa to naspamäť
- H18 použite tieto fotografie ako pomôcku, keď budete lákať svoje priateľky na tréning v orientačnom behu / D18 ohúrte chlapcov o svojej výnimočnosti tým, že sa vyznáte v tých hieroglyfoch
- HD19 a 35 používajte pri rozhovoroch so svojimi láskami a ratolesťami ako dôveryhodný materiál / tréneri majte všetky potrebné informácie aj s ukázkami pri každom tréningu začiatočníkov
- milí skúsení veteráni, prosím dajte mi vedieť o všetkých chybách, ktoré som spravila a ja ich rada opravím
- A to najlepšie nakoniec - kategórie dospelých začiatočníkov: nová zaujímavá téma na dlhé chvíle

Samozrejme orientačný beh sa nedá naučiť podľa žiadnej príručky a ani nie je nutné si sadnúť a naučiť sa naspamäť sto mapových značiek a piktogramov za jeden večer. Nabehanými kilometrami s mapou a množstvom hľadaných a nájdených kontrol sa s mnohými bežnými značkami zoznámite veľmi rýchlo a prirodzene, sú však aj značky a piktogramy používané menej často a vtedy máte výhodu oproti súperom, ktorí ich nepoznajú.

Na prvý pohľad sa možno zdá nevhodne veľký formát tejto príručky, je to ale dané tým, aby boli mapové výrezy aj fotografie čitateľné a hlavne je to príručka – môžete si do nej písať svoje poznámky.

Niektoré značky som rozvinula viac, lebo sa mi to zdalo potrebné, niektoré objekty bežne sa nachádzajúce v slovenskej prírode nemajú svoju značku ani piktogram a tak som im kúsok miesta venovala (ostrovčeky, vodopády, strže, banské terénne tvary). Pár krát som odbočila od ústrednej témy mapových značiek, aby som poskytla informácie a doporučenia z mojej praxe.

Moja práca mohla byť oveľa ľahšia, keby som použila 90% objektov z jednej veľkej mapy. Cieľom však bolo, aby som ukázala, že jeden objekt môže vyzeráť odlišne v rôznych terénoch na mapách od viacerých kartografov. V listnatom lese to je iné ako v ihličnatom a niektoré značky na mape môžu znázorňovať rôzne objekty – podstatné informácie prečítame z piktogramov.

Pre nováčika sú popisy kontrol iba ďalšou vecou, ktorá pri orientačnom behu zavadzia v rukách, niekto si papierik odloží do popisovníka a počas tréningu alebo preteku sa naň ani raz nepozrie. Veď načo?

Už v kategórii HDR učme deti vnímať popisy (dieťa razí kontrolu samé, mapu by malo mať v tomto veku už v ruke-aj napriek tomu, že sa samo ešte nevie orientovať-iba si na ňu zvyká, popis je pre dospelého-spolu skontrolujú len číslo kontroly.) Akonáhle je dieťa schopné sa samo orientovať, popis mu slúži na kontrolu kódu kontroly a čím je v orientácii vyspelejšie, postupne ho učme všetky ostatné stĺpce.

Skúsenejší O-bežec si jediným pohľadom do popisov vie v plnej rýchlosti spraviť presnú predstavu o umiestnení lampiónu v teréne a toto umenie je často rozhodujúcim činiteľom o poradí na prvých priečkach v elitných kategóriách nielen u dospelých, ale aj v juniorskom veku. Venujem teda popisom náležitú pozornosť bez ohľadu na to, či sme sami pretekári, tréneri, rodičia, stavitelia tratí či rozhodcovia. V medzinárodnom porovnaní postúpime o stupienok vyššie.

Všetky mapové výrezy sú z našich mapových archívov z pretekov a tréningov – ak by som mala vypisovať názvy všetkých použitých máp a ich autorov, pribudlo by sem pár riadkov (ďakujem všetkým kartografom). Snažila som sa, aby čo najviac ukážok bolo práve zo slovenských máp (aj keď som si občas zabehla aj mimo SR).

Všetky fotografie z lesa a prevažná väčšina z miest sú z môjho fotoaparátu alebo sú na nej moji blízki (okrem tej diaľnice nad morom ☺)

Ako zdrojová literatúra mi poslúžili normy ISOM 2000 a ISSOM 2007.

Príručka je našim subjektívnym rozvinutím noriem do jazyka zrozumiteľného pre širokú laickú verejnosť bez ohľadu na vek.

Ďakujem veľmi pekne za odbornú oponentúru môjmu manželovi Marošovi – úspešnému reprezentantovi a medailistovi z Juniorských majstrovstiev sveta v OB 1996 a dnes aktívnemu pretekárovi a trénerovi detí.

Za pomoc pri grafickom spracovaní a laickému pohľadu ďakujem mojej kamarátke Ivetke.

Niečo k orientácii pomocou mapy

Základná informácia pre orientáciu podľa mapy je mierka mapy. Obyčajne sa na Slovensku behá lesný orientačný beh (podstatná časť tratí je mimo zastavaný priestor) na mapách mierok 1:15 000 (popr. 1:10 000). To znamená, že jeden milimeter na mape znázorňuje 15 000 mm (15m) v teréne. Plošné objekty (lúky, lesy, jazerá...) môžu byť vyjadrené v skutočnej veľkosti, pokiaľ nie sú príliš malé. Naopak bodové značky sú vyjadrené symbolom určenej veľkosti podľa normy bez ohľadu na skutočnú veľkosť. Šprinty beháme najčastejšie na mapách 1: 4000 a 1:5000. Kartograf sa musí vysporiadať s otázkou, či objekt je potrebné dať do mapy, či bude jeho vyjadrenie čitateľné počas behu.

Je veľmi ľahké kritizovať, že mapa je zlá a kartograf to spravil zle. Skúste zobrať čistý papier a ceruzku a nakreslite napr. svoju záhradu, školský dvor alebo jedno poschodie vášho bytu. Najlepšie si takto uvedomíte, čo je mierka mapy a aké dôležité je vybrať, čo má byť v mape a čo nie.

Jednoduchá a logická pomôcka pri zoznamovaní sa s mapou: to čo farba vyjadruje je takej farby (podobnej) aj v skutočnosti:

- Terén je zakreslený hnedou farbou - je to farba hlíny
- Skaly a kamene sú zakreslené čiernou – ak nevravíme o diamantoch, farba kameňov je prevažne čierna
- Vodstvo a mokrade od malička v škôlke kreslíme modrou farbou
- Les je zelený a na lúky svieti žlté slnko
- Umelé objekty (budovy a všeličo ľuďmi vytvorené) označíme tiež čiernou / šedou farbou
- No a čo je pre nás najdôležitejšie – kadiaľ máme bežať a čomu sa naopak vyhnúť musí byť najviac výrazné – ružová (až fialová-podľa nastavenia tlače)

Dôležité je tiež brať do úvahy, že mapy sú tlačené na rôznych tlačiarňach a niekedy by kvalita tlače mohla byť trochu lepšia, ale za to nezodpovedá kartograf. Jednotlivé farebné odtiene teda porovnávame len v rámci jednej mapy.

Aby sa Ti trať páčila, a bola vhodná pre Tvoju kategóriu, je úlohou staviteľa tratí. Ten obyčajne tiež vypracováva popisy kontrolných stanovišť.

A tréner, to je Ten, ktorý je čiastočne zodpovedný za to, že si vyhral preteky. Tréneri, prosím používajte presné výrazy a učte svojich zverencov správne sa vyjadrovať. Budete si rozumieť lepšie a vaša spolupráca prinesie úspech (nie : pobežíš tade okolo toho zeleného oného a potom ďalej, ale: pobežíš 100 metrov okolo výrazného stromu a po 50m odbočíš na sever).

Piktogramy a popisy kontrolných stanovišť

Popisy kontrolných stanovišť sú k dispozícii na zhromaždisku alebo ich dostaneš vytlačené na mape priamo na štarte. Ak ich dostaneš už na zhromaždisku, je to pre teba vlastne prvá informácia o trati a o jednotlivých kontrolách. Je veľmi dôležité, aby všetky fakty boli správne - piktogramy vychádzajú z medzinárodnej normy a teda aj v krajine, kde sa inak nedorozumieš, presne vieš aké kontroly na teba čakajú v lese (prosím staviteľov tratí, dajte vytvorené popisy skontrolovať aj rozhodcovi). Základná informácia: kód kontroly je fajn pomôcka, na zistenie, či je to tá kontrola, ktorú hľadáš. Zbytočne ale budeš behať okolo hustníka a hľadať kontrolu (možno sa rozhodneš zabehnúť až k vedľajšiemu hustníčku), keď v popise je napísané, že lampión je umiestnený v strede hustníčka. Preto je veľmi potrebné okrem mapových značiek poznať aj piktogramy. Pokiaľ sa chceš OB venovať na ozaj pretekárskej úrovni, je nutné ich poznať naspamäť. Niektoré značky a piktogramy nie sú totožné, často sú podobné a práve informácia v popise ti môže ušetriť drahocenné sekundy.

Ku každému objektu definovanému v norme uvádzam možný príklad popisu. Sú samozrejme možné aj rôzne iné kombinácie, ale nie je mojím cieľom zahrnúť ťa kopou piktogramov. Ak pri **ŠPRINT** značke nie je uvedený iný piktogram, je spoločný pre oba typy máp. Skôr logickým myslením prídeš na to, čo piktogram vyjadruje.

Je dôležité chápať presné vysvetlenie niektorých pojmov - čomu nerozumieš alebo čo nie je celkom jasné, prediskutuj so svojim trénerom alebo so skúsenejšími O-bežcami.

Ako fungujú piktogramy IOF

Účelom piktogramov je spresniť informáciu, ktorú o kontrolnom stanovišti dáva mapa a upresniť umiestnenie lampiónu vo vzťahu k objektu.

Samozrejme v prvom rade sa správne postavená kontrola hľadá za pomoci čítania mapy. Opisy a kódy môžu byť v tejto úlohe nápomocné, nemali by však byť dlhšie a zložitejšie, než je nutné na lokalizovanie kontroly.

Ukážka pretekov IOF						
M45, M50, W21						
5		7.6km			210mm	
1	101					
2	212				1.0	
3	135					
4	246					
5	164					
○----- 120 m ----->						
6	185					
7	178					
8	147				2.0	
9	149					
○----- 250 m ----->○						

Opisy kontrol pre ukážku pretekov IOF		
Kategória M45, M50, W21		
Trať č.5	Dĺžka 7.6km	Prevýšenie 210m
Štart		Vidlica cesty a múru
1	101	Ohyb úzkej mokrade
2	212	SZ kameň, 1m vysoký, vých. strana
3	135	Medzi húštinami
4	246	Stredná priehlbeň, východná časť
5	164	Východná zručanina, západná časť
Dodržte značený úsek v dĺžke 120m od kontroly		
6	185	Zručaný kamenný múr, SV roh(zvonka)
7	178	Nos, severozápadná päta
8	147	Horný kamenný zráz, 2m vysoký
9	149	Križovatka chodníkov
Dodržte značený úsek v dĺžke 250 od poslednej kontroly do cieľa		

								A	číslo kontroly
								B	kód kontroly
								C	ktorý z obdobných objektov
A	B	C	D	E	F	G	H	D	objekt kontroly
2	225				8x4			E	vzhľad
								F	rozmery/kombinácie
								G	umiestnenie lampiónu
								H	iné informácie

Vysvetlenie stĺpcov

Každá kontrola sa opisuje nasledovným spôsobom:

Stĺpec A – číslo kontroly

Číslovanie kontrol je v takom poradí, v akom majú byť kontroly navštívené, okrem prípadu, keď sú opisy určené pre preteky bez stanovenia poradia kontrol.

Stĺpec B – Kód kontroly

Kód kontroly by malo byť číslo väčšie ako 30.

Stĺpec C – Ktorý z podobných objektov

Tento stĺpec sa používa vtedy, ak je v krúžku kontroly viac ako jeden rovnaký objekt; napríklad juhovýchod

Stĺpec D – Objekt kontroly

Objekt, zobrazený na mape, umiestnený v stredu krúžku definujúceho miesto kontroly: napríklad čistinka alebo balvan. Opis každej kontroly vychádza z Medzinárodnej normy pre mapy pre orientačné športy (ISOM 2000).

Stĺpec E – Vzhľad

Ak je potrebné uvádzajú sa ďalšie informácie o povahe objektu: napríklad zarastený, zvalený. Ak si to opis vyžaduje, používa sa za určitých okolností aj pre druhý objekt.

Stĺpec F – Rozmery/kombinácie

Rozmery objektu by sa mali uviesť v takom prípade, ak je veľkosť objektu v mape skôr symbolická a nezodpovedá podľa mierky jeho veľkosti v teréne. Používa sa aj pre dve kombinácie značiek (križovatka, vidlica).

Stĺpec G – Umiestnenie lampiónu

Poloha lampiónu vzhľadom na objekt: napríklad západný roh (zvonku); južná päta.

Stĺpec H – Iné informácie

Iné informácie, ktoré môžu byť pre pretekára dôležité; napríklad rádiokontrola; občerstvenie.

Osobitné pokyny

Tieto riadky sa vkladajú medzi opisy a dávajú osobitné informácie o povahe úseku, ktorý sa musí dodržať; napríklad Dodržte značený úsek 50m od kontroly; použite povinný prechod.

Povaha úseku od poslednej kontroly do cieľa

Tento riadok udáva vzdialenosť od poslednej kontroly do cieľa a povahu značeného úseku do cieľa.

Vysvetlenie piktogramov

Ak sa uvádza číslo značky podľa ISOM, znamená to vzťah k mapovej značke v zmysle definície podľa normy ISOM 2000.

Stĺpce A a B sú jednoznačné, stĺpcu D = objekt kontroly sa venujem jednotlivo, možnosti ostatných stĺpcov sú zhrnuté tu:

Stĺpec C – Ktorý z podobných objektov

Č.	Piktogram	Názov	Opis
0.1		Severný	Severnejší z dvoch podobných objektov alebo najsevernejší z viacerých podobných objektov
0.2		Juhovýchodný	Juhovýchodnejší z dvoch podobných objektov alebo najjuhovýchodnejší z viacerých podobných objektov
0.3		Horný	Ak je objekt priamo nad podobným objektom
0.4		Dolný	Ak je objekt priamo pod podobným objektom
0.5		Stredný	Ak je objekt stredným spomedzi viacerých podobným objektom

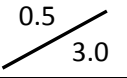

Stĺpec E - Vzhľad

Č.	Piktogram	Názov	Opis
8.1		Nízky	Ak je objekt kontroly obzvlášť nízky alebo plochý a nie je to znázornené v mape; napr. kopa, nízka
8.2		Plytký	Ak je objekt kontroly obzvlášť plytký a nie je to znázornené v mape; napr. dolinka, plytká
8.3		Hlboký	Ak je objekt kontroly obzvlášť hlboký a nie je to znázornené v mape; napr. jama, hlboká
8.4		Zarastený	Ak je objekt čiastočne pokrytý podrastom alebo kríkmi, ktoré nie sú znázornené v mape; napr. zručanina, zarastená
8.5		Otvorený	Ak je objekt na území kde je pokrytie stromami menšie ako v okolí, ale nie je to znázornené v mape; napr. močiar, otvorený
8.6		Skalnatý, kamenný	Ak je objektom skalnatá alebo kamenistá plocha, ktorá nie je v mape znázornená, napr. jama, kamenná
8.7		Močaristý	Ak je objektom močaristá plocha, ktorá nie je v mape znázornená; napr. údolíčko, bažinaté
8.8		Piesčitý	Ak je objekt piesčitá plocha, ktorá nie je v mape znázornená; napr. hrebienok, piesčitý
8.9		Ihličnatý	Ak je strom (stromy), ku ktorému sa objekt kontroly vzťahuje, ihličnatý; napr. výrazný strom, ihličnatý
8.10		Listnatý	Ak je strom alebo stromu ku ktorému sa objekt kontroly vzťahuje, listnatý; napr. skupina stromov, listnatá
8.11		Rozpadnutý	Ak sa objekt rozpadol; napr. plot, rozpadnutý

Stĺpec F – Rozmery / Kombinácie

Rozmery

Č.	Piktogram	Názov	Opis objektu
9.1	2.5	Výška alebo hĺbka	Výška alebo hĺbka objektu v metroch
9.2	8 x 4	Veľkosť	Horizontálna veľkosť objektu v metroch

9.3		Výška na svahu	Výška objektu na svahu v metroch (v čitateli zhora, v menovateli zospodu)
9.4		Výška dvoch objektov	Výška dvoch objektov, medzi ktorými je kontrola

Kombinácie

Č.	Piktogram	Názov	Opis objektu
10.1		Križovatka	Bod, v ktorom sa pretínajú dva líniové objekty
10.2		Vidlica	Bod, v ktorom sa stretávajú dva líniové objekty

Ak je ktorýkoľvek z týchto piktogramov umiestnený v stĺpci F, objekty, ktoré sa stretávajú alebo pretínajú, musia byť umiestnené v stĺpcoch D a E, napríklad:

D	E	F	Názov	Opis objektu
			Križovatka chodníkov	Bod, v ktorom sa pretínajú dva podobné objekty
			Križovatka prieseku a potoka	Bod, v ktorom sa pretínajú dva rôzne objekty
			Vidlica ciest	Bod, v ktorom sa stretávajú dva podobné objekty
			Vidlica potoka a úzkej mokrade	Bod, v ktorom sa stretávajú dva rôzne objekty

Stĺpec G – Umiestnenie lampiónu

Poznámka: Ak je lampión umiestnený v strede objektu alebo čo najbližšie k nemu (alebo v strede päty v prípade kamenného zrázu), nevyžaduje sa žiadny piktogram, ktorý by opisoval jeho umiestnenie vo vzťahu k objektu.

Č.	Piktogram	Názov	Opis objektu
11.1		severo-východná strana	Používa sa, ak objekt vyčnieva nad úroveň terénu; napr. balvan, severovýchodná strana; zručanina, západná strana
11.2		juho-východný okraj	Používa sa v prípadoch: a) ak objekt zasahuje pod úroveň okolitého terénu a kontrola je umiestnená na okraji na úrovni terénu, napr. priehľbeň, juhovýchodný okraj b) ak objekt pokrýva väčšiu plochu a kontrola nie je umiestnená na okraji tejto plochy, napr. močiar, západný okraj, čistinka, severozápadný okraj
11.3		západná časť	Používa sa, ak objekt pokrýva väčšiu plochu a kontrola nie je umiestnená ani v strede ani na okrajoch, napr. močiar, západná časť, priehľbeň, juhovýchodná časť
11.4		východný roh (zvnútra)	Používa sa v prípadoch a) ak roh objektu zvierá uhol v rozmedzí 45-135 stupňov; napr. otvorená krajina, východný roh (zvnútra); zručanina, severozápadný roh (zvonku) b) ak lineárny objekt vytvára roh; napr. plot, južný roh (vnútri); kamenný múr, juhozápadný roh (zvonku)
11.5.		južný roh (zvonka)	Orientácia piktogramu naznačuje smer, na ktorý ukazuje roh objektu

11.6		juhozápadný výbežok	Používa sa, ak roh objektu zvierá uhol menší ako 45 stupňov; napr. močiar, juhozápadný výbežok
11.7		ohyb	Používa sa, ak lineárny objekt plynule ohýba; napr. chodník, ohyb; potok, ohyb
11.8		severozápadný koniec	Bod, v ktorom lineárny objekt končí alebo začína; napr. priesek, severozápadný koniec
11.9		horná časť	Ak objekt presahuje dve alebo viac vrstevníc a kontrola je umiestnená blízko vrchného kopca; napr. erózna ryha, horná časť
11.10		dolná časť	Ak objekt presahuje dve alebo viac vrstevníc a kontrola je umiestnená blízko spodného konca; napr. dolinka, dolná časť
11.11		horná časť	Ak je kontrola umiestnená na najvyššom bode objektu a zároveň toto umiestnenie nie je zvyčajné; napr. skala, na vrchu
11.12		Pod	Ak je kontrola umiestnená pod objektom napr. potrubie a pod.
11.13		Päta (bez udania smeru)	Ak je kontrola umiestnená na spodnej spojnici strany objektu a okolitého terénu; napr. zemný zráz, päta
11.14		Severo-východná päta	Tak, ako v predchádzajúcom prípade, ale ak objekt dostatočne veľký na to, aby mohla byť kontrola umiestnená na viac ako jednom mieste okolo neho; napr. kopa, severovýchodná päta
11.15		Medzi	Ak je kontrola umiestnená medzi dvoma objektami, napr. medzi hustníkmi; medzi balvanom a kôpkou

Ak sa piktogram „Medzi“ uvedie v stĺpci G, v stĺpcoch D a E musia byť uvedené dva objekty, medzi ktorými je kontrola. Napríklad:

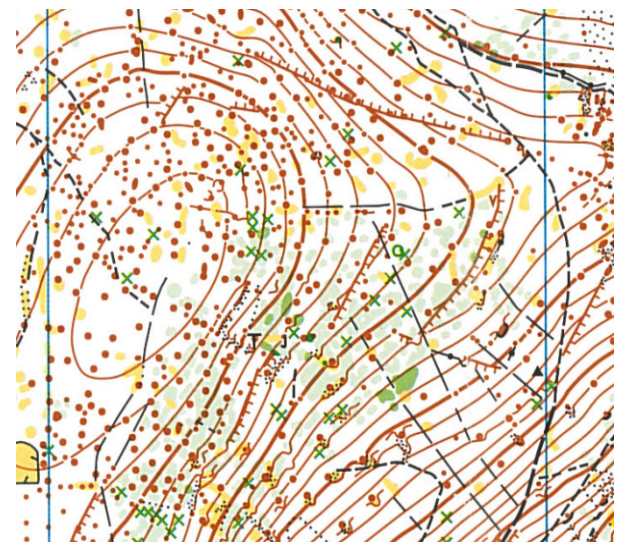
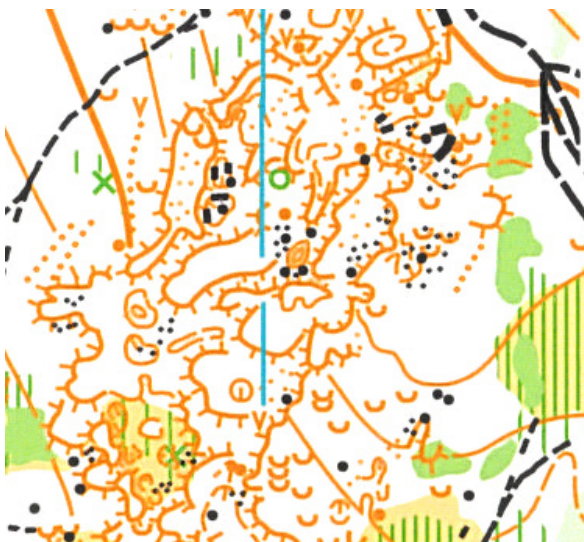
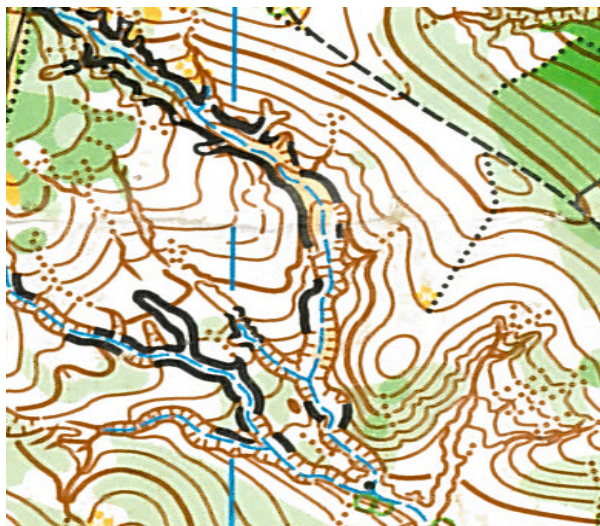
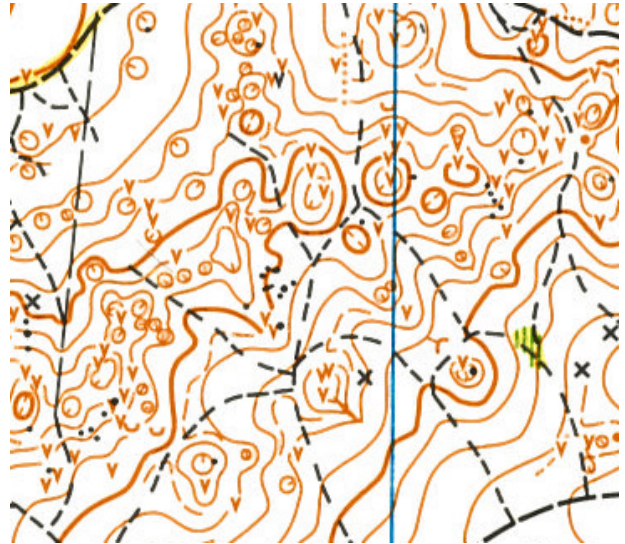
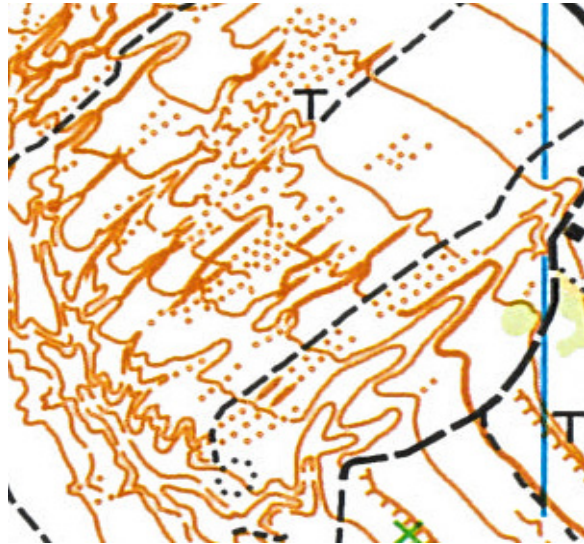
D	E	F	G	Názov	Opis objektu
				Medzi hustníkmi	Bod medzi dvoma podobnými objektami
				Medzi balvanom a kôpkou	Bod medzi dvoma rôznymi objektami

Stĺpec H – Iné informácie

Č.	Piktogram	Názov	Opis objektu
12.1		Stanica prvej pomoci	Kontrola, kde je k dispozícii prvá pomoc
12.2		Občerstvovacia stanica	Kontrola, kde je k dispozícii občerstvenie
12.3		Rádio alebo TV kontrola	Umiestnenie rádio a TV kontroly
12.4		Rozhodca	Rozhodcom obsadená kontrola, kde sa kontroluje preukaz

Terénne tvary

Pre vykreslenie terénu na mapách sa používajú v prvom rade vrstevnice. Značia sa hnedou farbou ako čiary – línie. Ostatné značky (zrázy, ryhy) sa použijú len tam, kde by vrstevnicový obraz nebol dostatočný. Body s rovnakou nadmorskou výškou sú spojené do čiary = vrstevnice. Tá má tvar kruhu, elipsy či iného nepravidelného uzavretého útvaru.

101 Vrstevnice

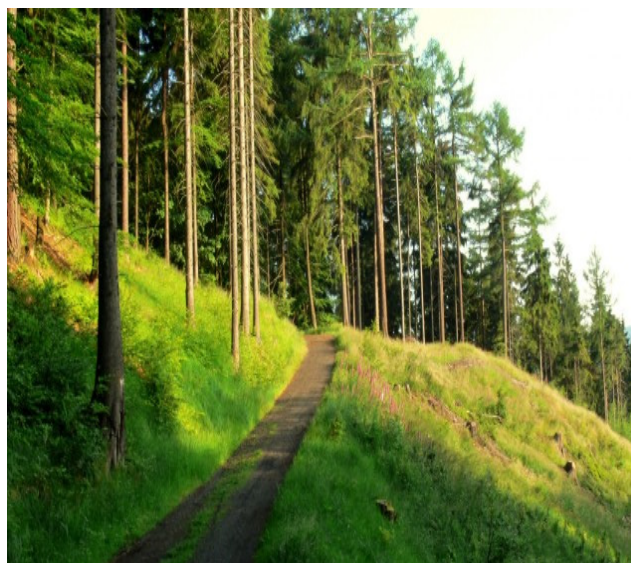
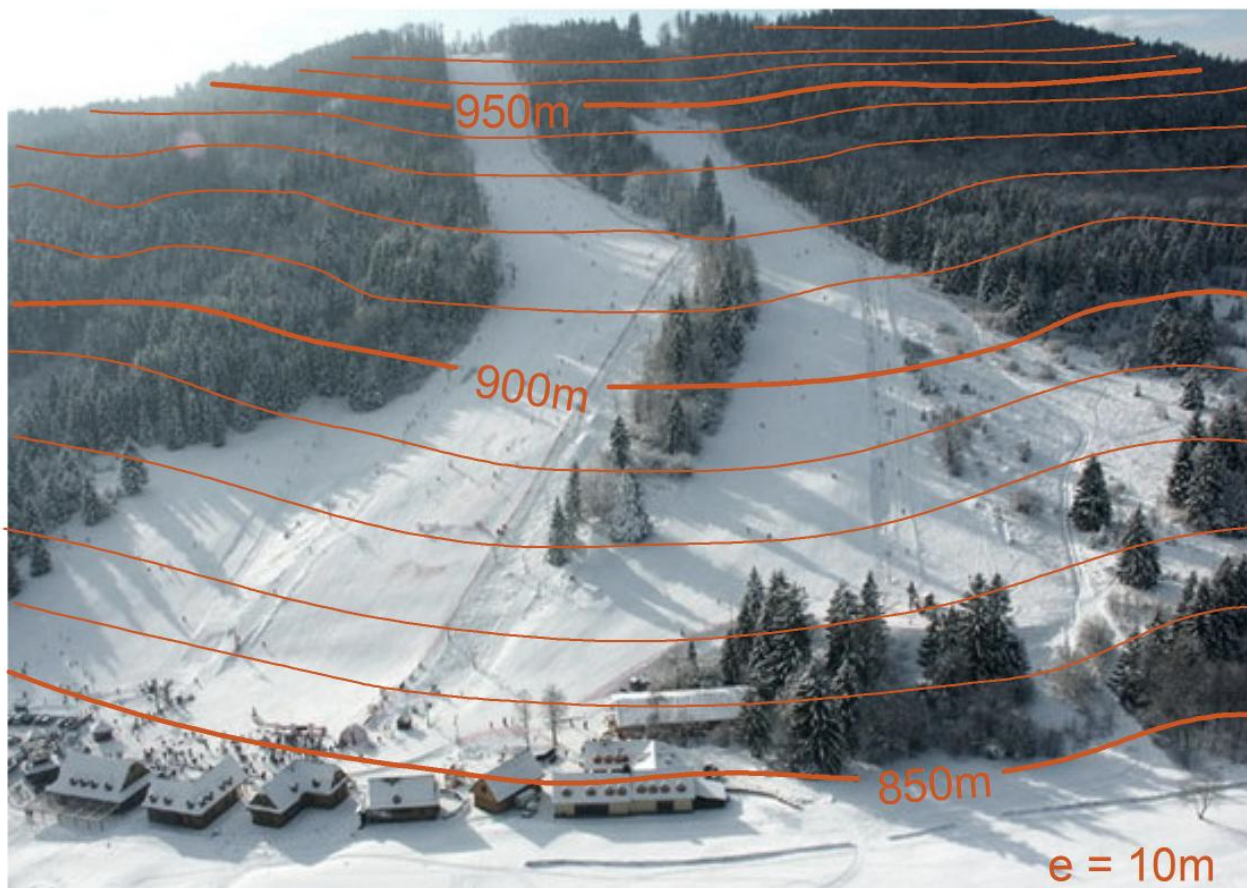
Sú to neexistujúce čiary, ktoré spájajú body s rovnakou nadmorskou výškou.

To znamená, že keby sme na hladine mora postavili diaľnicu, ktorá je na päť metrov vysokých pilieroch, cesta na nachádza v päťmetrovej nadmorskej výške.

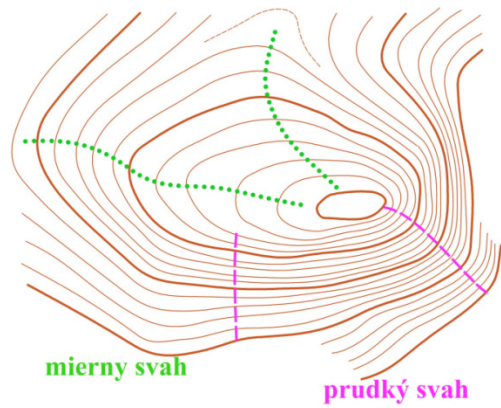
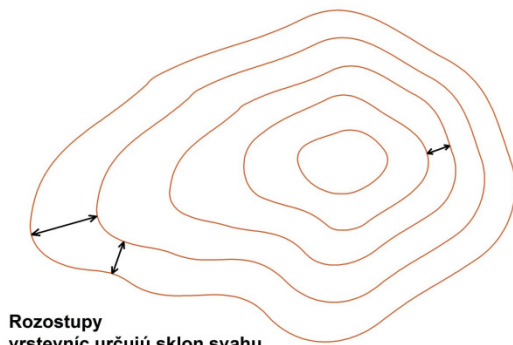
Ak by hladina mora stúpala každú hodinu o päť metrov, styk okraja hladiny s terénom by presne každú hodinu znázorňoval novú vrstevnicu v päťmetrovom výškovom odstupe od predchádzajúcej.

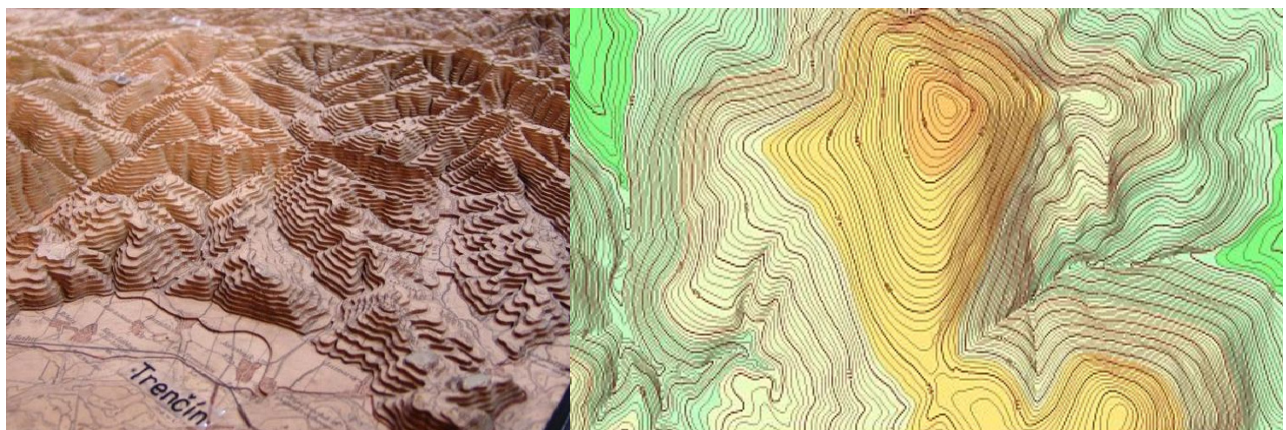
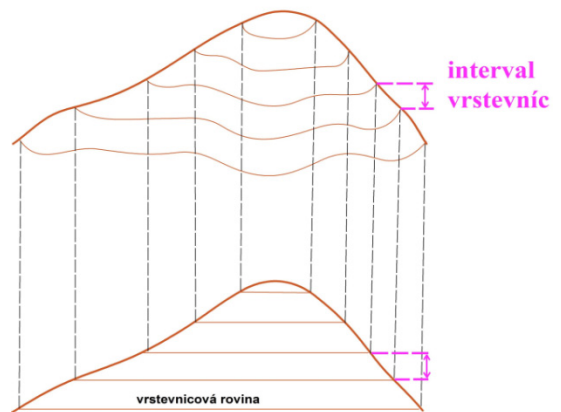
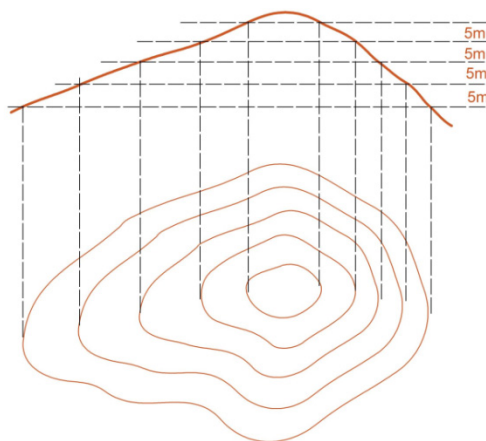

vrstevnicový chodník ani neklesá ani nestúpa

Základný výškový interval = rozostup medzi vrstevnicami je na mapách pre OB obyčajne 5 metrov, na nížinách (Záhorie) 2,5m. Na turistických mapách 10m.

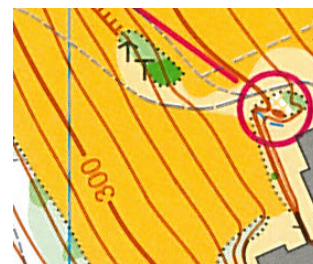

To, ako v skutočnosti kopec vyzerá zistíme vytvorením profilu terénu.

105 Vrstevnicová kóta

Vrstevnicová kóta môže byť vložená pre rýchly odhad veľkých výškových rozdielov (a informácií o nadmorskej výške terénu). Vsúva sa do hlavných vrstevníc v miestach, kde nezacloní iné podrobnosti. Sú to jediné číslce na mape, ktoré nie sú orientované na sever, ale smerom k vrcholu kopca.

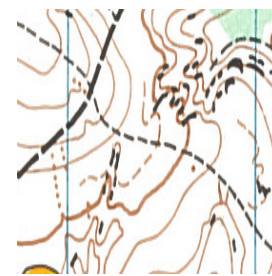
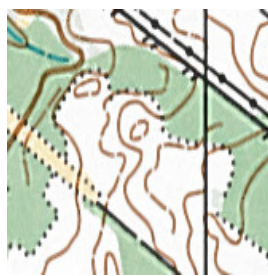
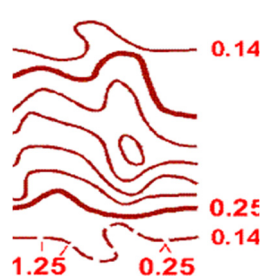

102 Hlavná vrstevnica

Každá piata vrstevnica sa kreslí hrubšou čiarou. To pomáha rýchlemu odhadu výškového rozdielu a celkového tvaru terénu.

103 Pomocná vrstevnica - medzivrstevnica

Pomocné vrstevnice sa použijú tam, kde dajú viac informácií o teréne. Používajú sa iba vtedy, keď nie je možné znázornenie hlavnými vrstevnicami. Medzi susednými vrstevnicami môže byť použitá iba jedna pomocná vrstevnica. Značí sa prerušovanou čiarou.

104 Spádnice

Sú to pomocné čiary znázorňujúce smer klesania terénu od vrstevnice.

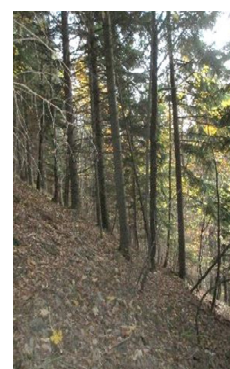
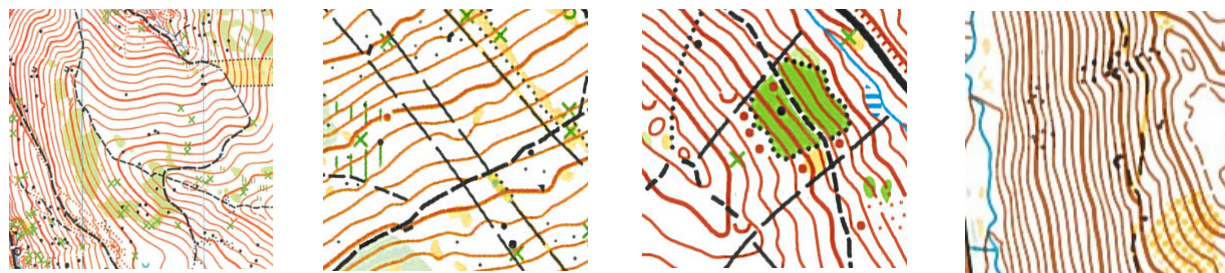
Spádnice sa môžu kresliť na nižšej strane vrstevnice, napríklad v ose údolí alebo v priehlbínach. Nekreslia sa na hrebeňoch a kôpkach. Používajú sa iba vtedy, keď je nutné vyjasniť smer spádu svahu.

Sklon svahu

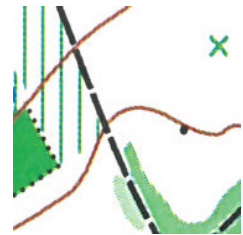
Vyjadruje ako strmý je svah. Čím sú vrstevnice bližšie k sebe, tým je svah prudší, naopak, ak je vzdialenosť medzi nimi veľká, ide o rovnejší terén.

Strmý svah

strmý svah

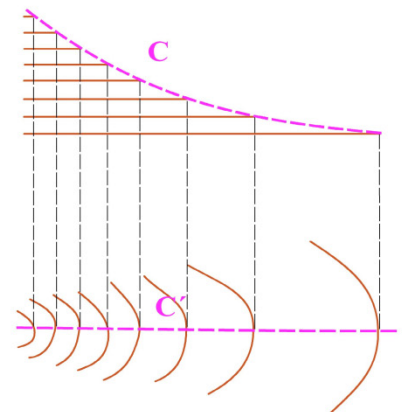
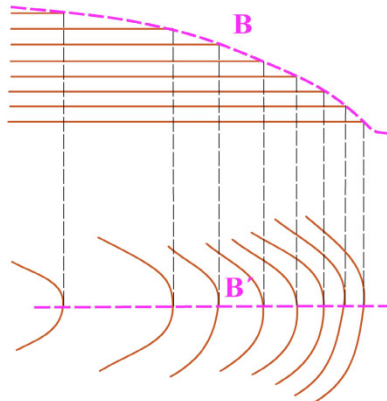
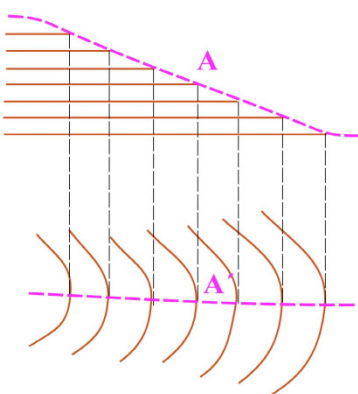
Rovina

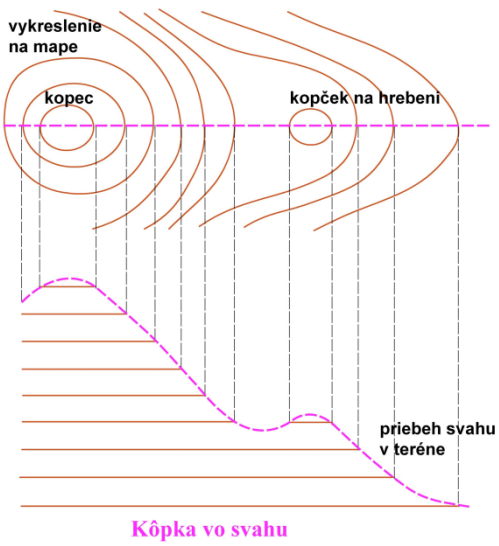
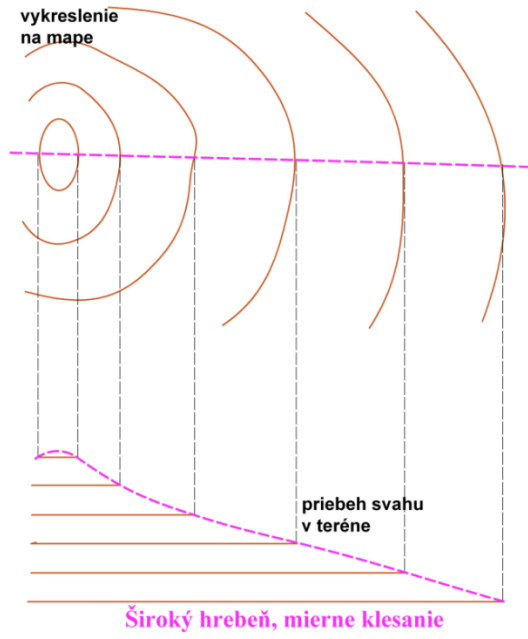
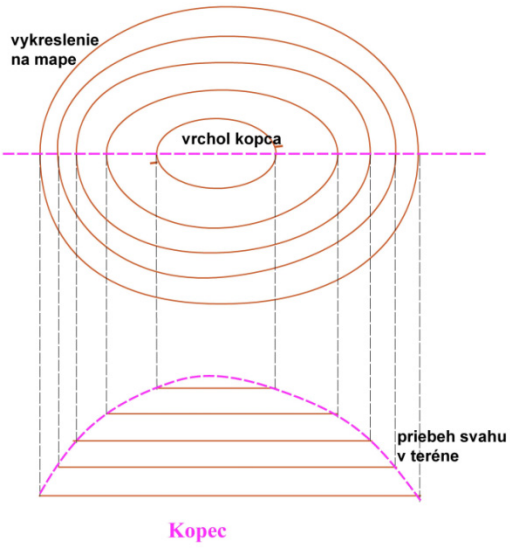

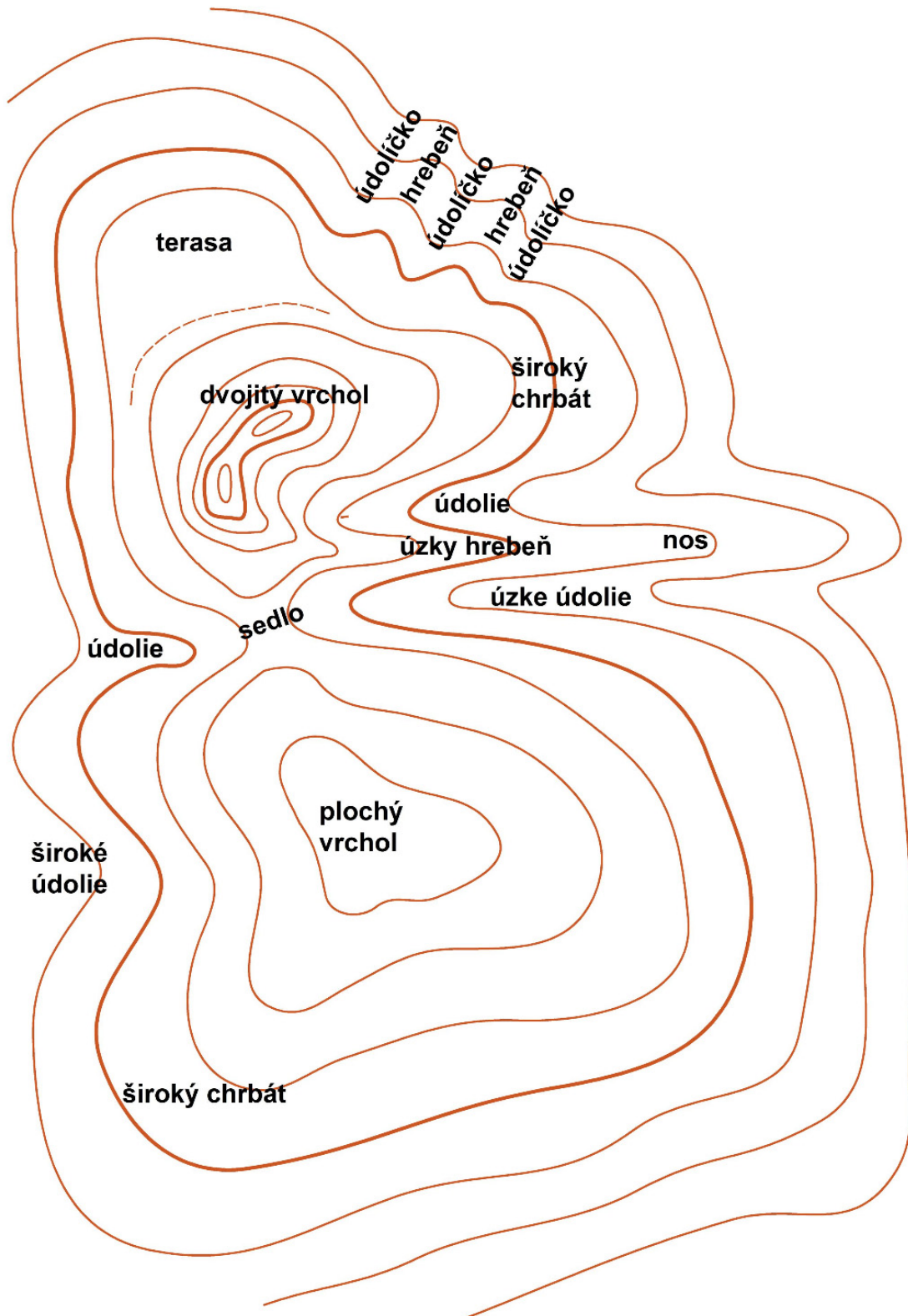
rovný terén – takmer bez vrstevníc

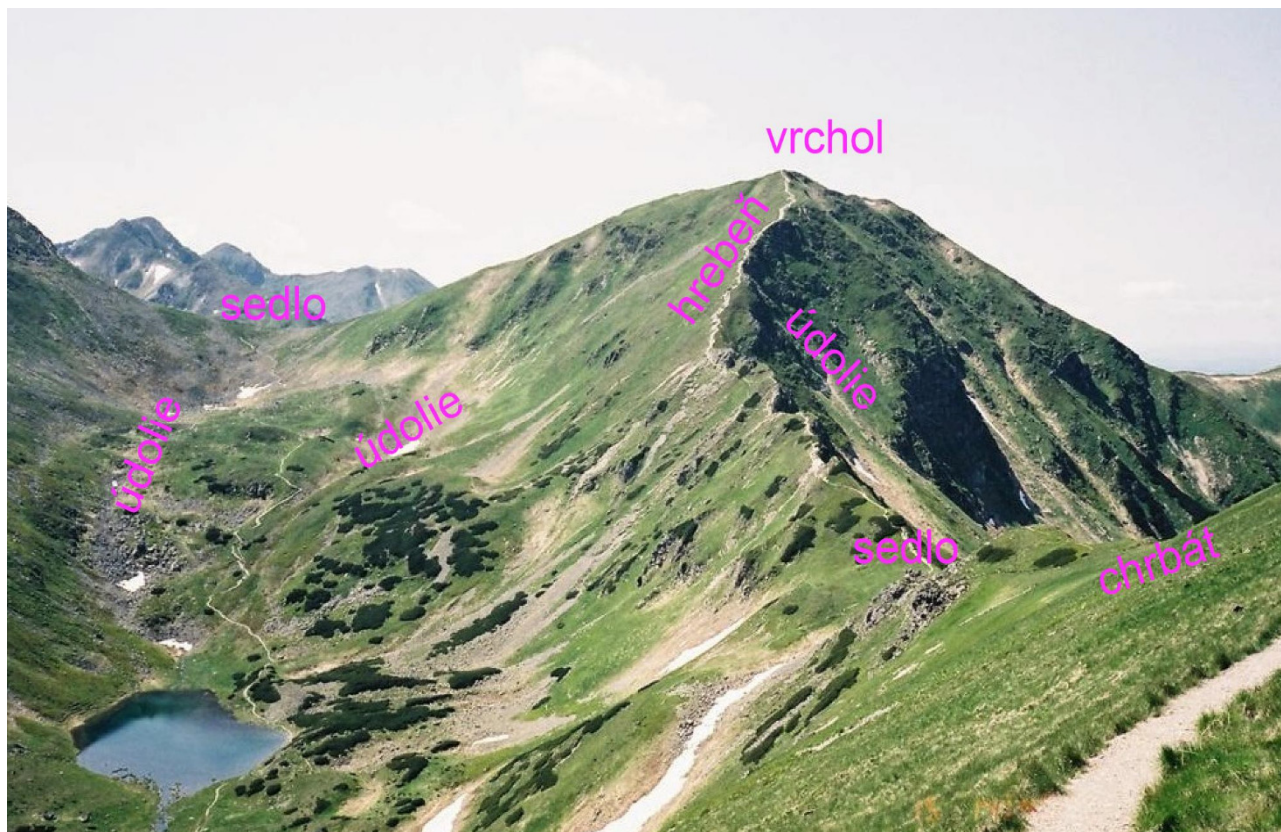
Tvar svahu

Vyjadruje, či je svah vypuklý alebo vhlbený.

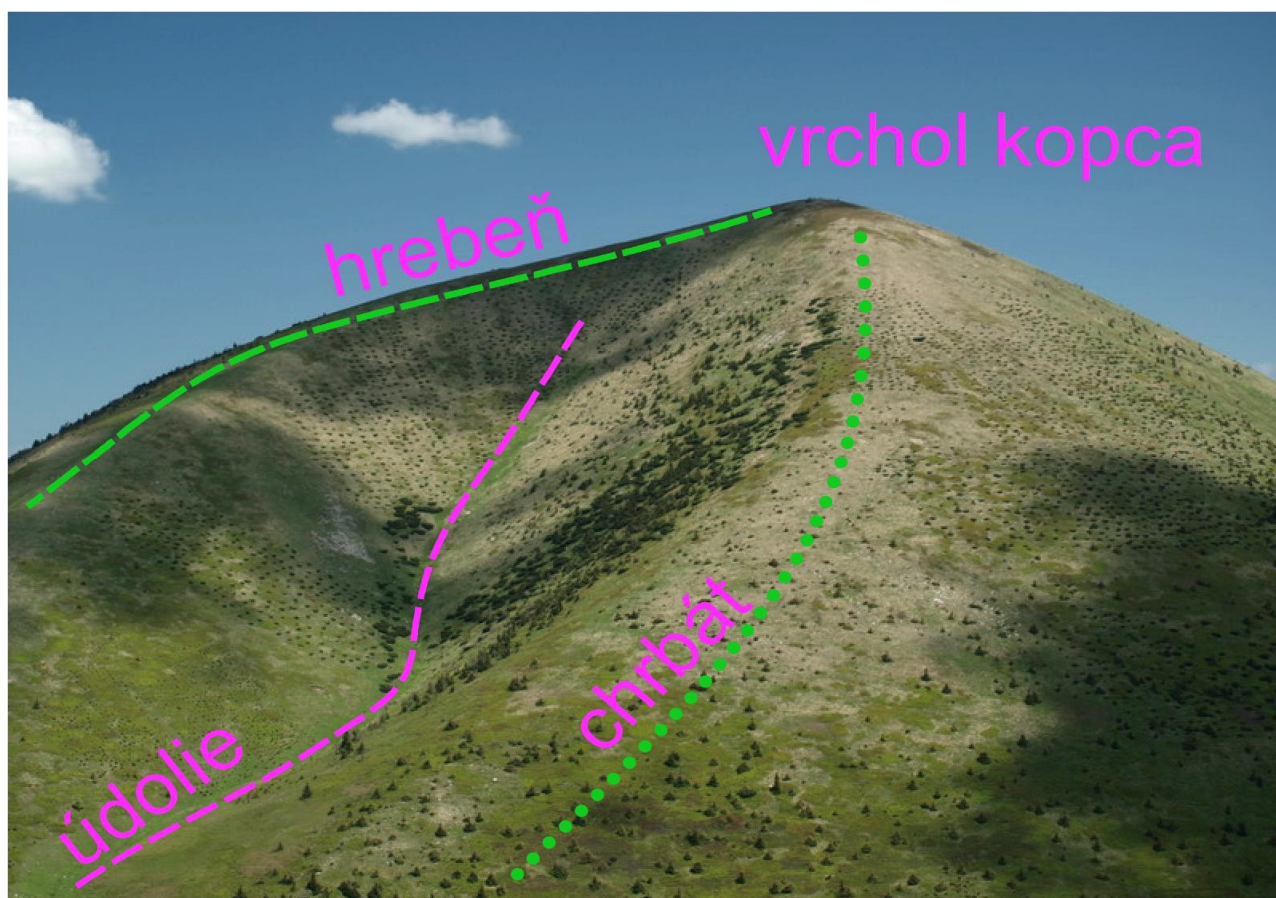

V piktogramoch nájdeme odvolávku len na „malé formy“ údolí a hrebeňov (piktogramy 1.2 a 1.3). Je to dané tým, že kontrolné stanovište v orientačnom behu musí byť zadané v mikroreliefe. K úplnému vysvetleniu treba ale povedať, čo je údolie a hrebeň-chrbát.

Údolie sa vyznačuje pretiahnutým tvarom, ktorého dva alebo tri okraje sú lemované vyvýšeným terénom. Obyčajne dnom údolia vedie riečne koryto, v mikrolefiéfe je ale často dno suché.

pohľad z diaľky: údolie v lese

údolie na lúke

údolie s potokom

horný koniec suchého údolia

horský chrbát

horský hrebeň

Horský hrebeň (chrbát) je označenie pretiahnutého kopca alebo hory, najmä jeho vrcholovej hrany či plošiny, prípadne aj rozsiahlejšieho horského pásma. Hrebeň môže spájať cez sedlo - sedlá (piktogram 1.11) dva alebo aj viac vrcholov alebo môže byť tvorený pomerne rovným vrcholovým pásmom, na konci ktorého výška prudko klesá.

vrcholová partia horského chrbta

prudké klesanie na konci horského chrbta

Mnohé horské hrebene sú pomerne oblé a pozvoľné. Obyčajne sa označenie „hrebeň“ používa pre ostrejšie formy, chrbát má oblejšie strany s menej strmými svahmi.

Tieto výrazy používame (bez vynechania prídavného mena horský) aj na označovanie mikroreliefu v orientačnom behu.

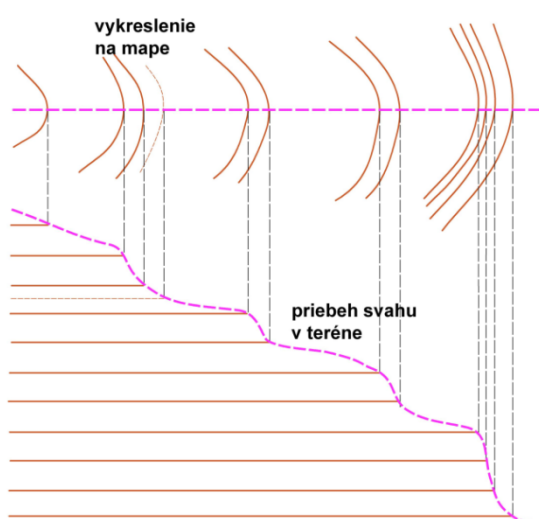
Terasa

Terasa je rovná plocha vo svahu.

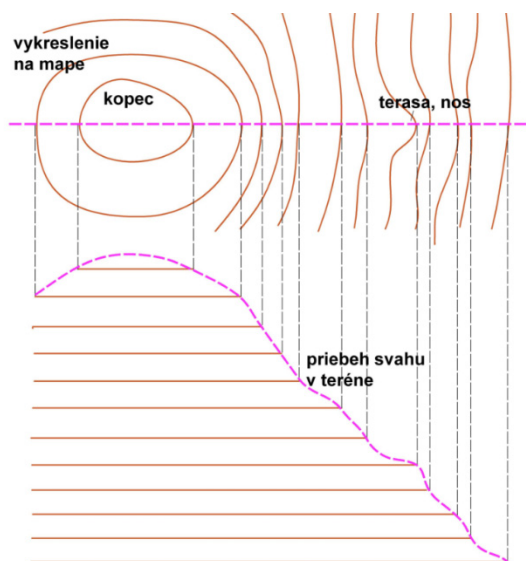
Rozdiel medzi terasou a plošinou je vo veľkosti. Terasa je zvyčajne vykreslená vrstevnicou a na zachytenie plošiny do mapy stačí bodová značka - obyčajne hnedý krížik alebo krúžok.

1.1		Terasa	Rovná plocha vo svahu	
-----	--	--------	-----------------------	--

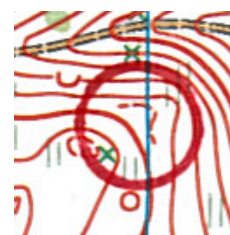
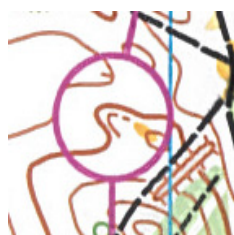
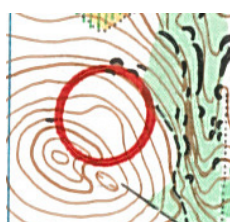
1	31	→					
2	32				8x15		

Terasovitý svah

Malá terasa, nos vo svahu

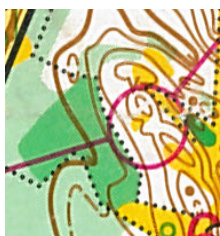

Hrebienok (často používaný výraz „nos“)

Je to úzky reliéfny tvar pripomínajúci nos na profile ľudskej tváre. Na rozdiel od terasy je užší.

1.2		Hrebienok	Výbežok vrstevnice alebo "nos" vychádzajúci z okolitého terénu	
-----	---	-----------	--	--

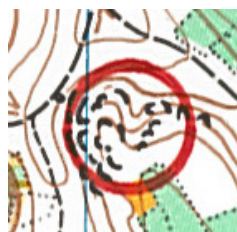
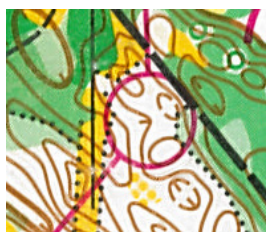
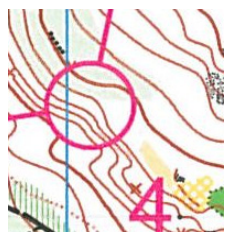
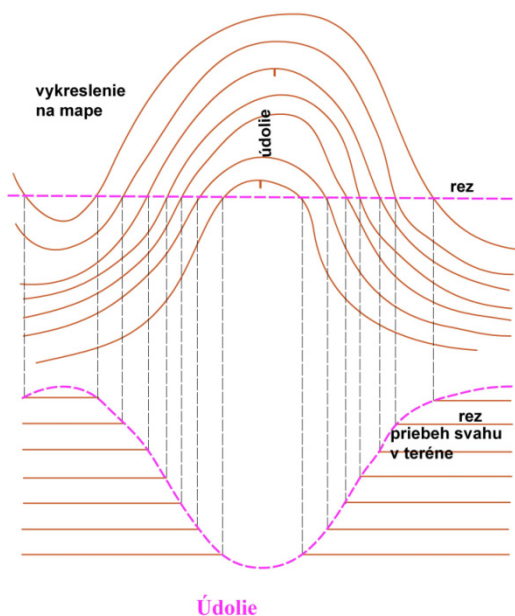
3	33						
4	34						

Údolíčko sa vždy „vrezáva“ do kopca. Na jeho identifikáciu musíme vedieť, kde je vrchol kopca, resp. spodná časť hlavného údolia. Niekedy sa pre prehľadnosť situácie vhlbené tvary vyjadrujú spádniciami.

1.3		Údolíčko	Vnorenie vrstevnice: dolinka; opak hrebenka	
-----	--	----------	---	--

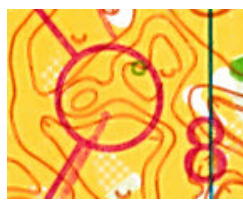
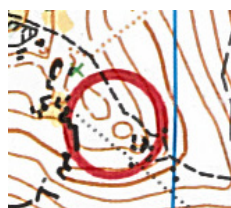
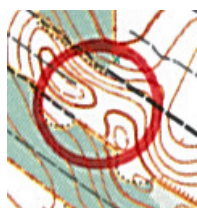
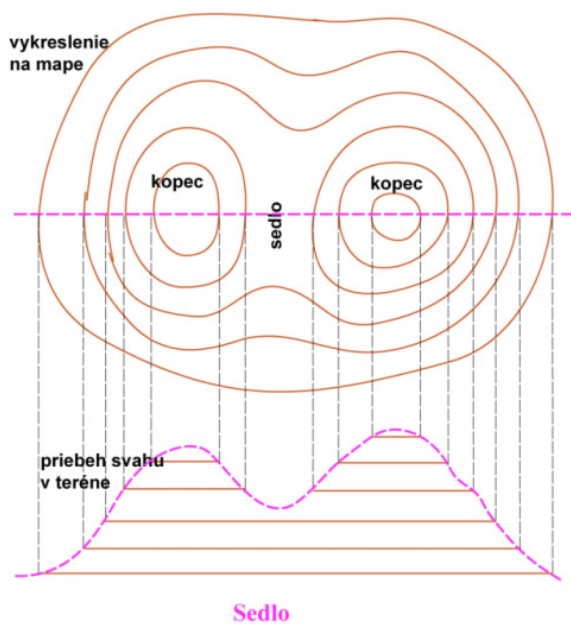
5	35					
6	36					

Sedlo je miesto, kde sa stretávajú úpätia dvoch alebo viacerých kopcov.

1.11) (Sedlo	Najnižší bod medzi dvoma vyvýšeninami	
------	-----	-------	---------------------------------------	--

7	37) (—			
8	38) (•••••			

114 Priehľbeň

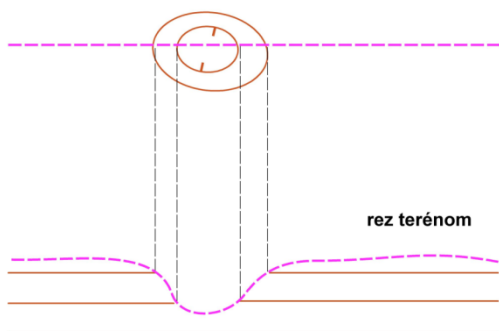
Priehľbne sa znázorňujú vrstevnicami alebo pomocnými vrstevnicami a spádnicami. Dôležité priehľbne, ktoré zapadnú medzi vrstevnice, môžu byť vyjadrené vrstevnicami, pokiaľ odchýlka od skutočnej výšky vrstevníc je menšia ako 25 %. Menšia, alebo plytšia priehľbeň sa znázorňuje pomocnými vrstevnicami.

1.12		Priehľbeň	Priehľbeň alebo jama, z ktorej sa terén dvíha na všetky strany. Na mape sa znázorňuje vrstevnicou	114
------	---	-----------	---	-----

9	39					
10	40					

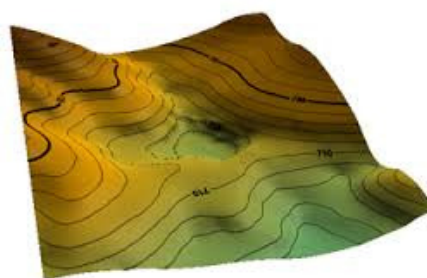
vykreslenie na mape

závrt, veľká priehľbeň

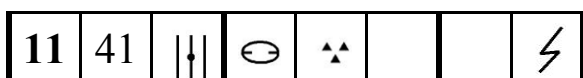
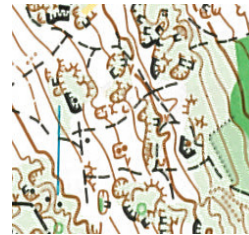
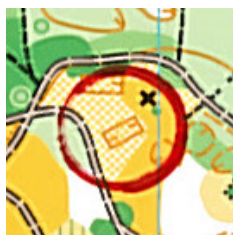

rez terénom

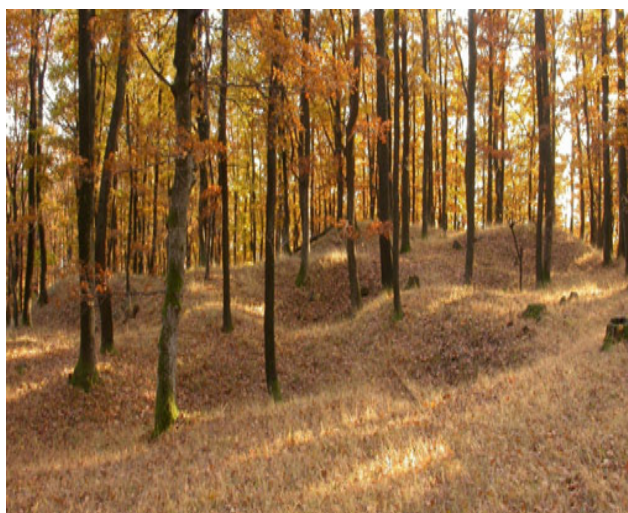
Priehľbeň

V niektorých lokalitách nachádzame rôzne veľké vhlbené útvary vzniknuté pôsobením človeka - vznikli účelovo ako bojové zákopy alebo sú pozostatky banskej činnosti. Môžu mať pravidelný alebo nepravidelný tvar.

Na rozdiel od rozbitého terénu sú výškové rozdiely vyššie, resp. na mapu sa dajú zachytiť aj jednotlivé objekty.

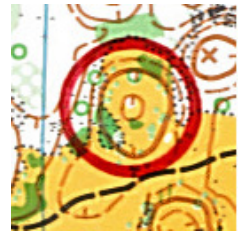
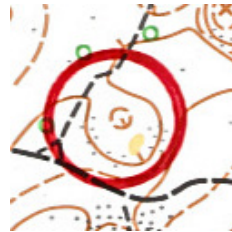
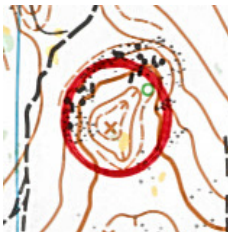

Závrt

Priehlbeň, ktorá vznikla prepadom hornej vrstvy pôdy v krasovej oblasti sa nazýva závrt (Silická, Plešivecká planina).

Závrt majú rôznu hĺbku (vyjadrená počtom vrstevníc) tak ako pri kopčekoch, len tieto sú prepadnuté do hĺbky pod okolitý povrch (vyjadrené spádnice). Vegetácia môže byť rôzna – od čistého lesa, cez lúku až nepriechodný hustý les, často s kamenitým povrchom.

1.12		Priehlbeň	Priehlbeň alebo jama, z ktorej sa terén dvíha na všetky strany. Na mape sa znázorňuje vrstevnicou	114
------	---	-----------	---	-----

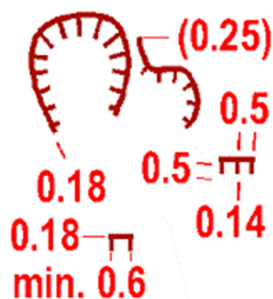

106 Zráz

Strmý zemný zráz je zlomová zmena úrovne povrchu, ktorá sa jasne odlišuje od svojho okolia, napríklad štrkoviská a pieskovne, zárezy a násypy ciest a železníc a medze (napr. vo vinohradoch, medzi poličkami). Čiarky ukazujú celý rozsah svahu pri rešpektovaní minimálnej dĺžky čiarok, môžu byť ale výnimočne vynechané, ak sú dva zrázy blízko seba. Ak sú spádnice kreslené smerom von z vrstevnice, ide o tvar nad zemou, ak sú spádnice dovnútra útvaru, určujú klesanie dovnútra povrchu.

1.4		Zemný ráz	Náhla zmena sklonu terénu, ktorá sa dá odlíšiť od okolitého terénu	106
1.5		Kameňolom	Miesto po ťažbe štrku, piesku alebo kameňa v rovnom alebo mierne svahovitom teréne	106

12	42	←			5x10		
13	43	≡					
14	44	↗			10		

hlinený lom – dĺžkou spádnic je označená jeho výška

zemný zráz popri asfaltovej ceste

hlinený zráz na lúke

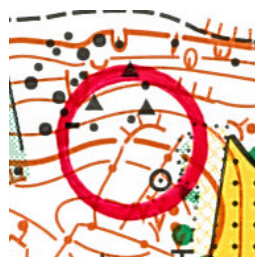

zemný zráz popri lesnej ceste

zráz vzniká aj typickým zosuvom pôdy

V teréne je často veľmi ťažko určiť, čo je zráz a čo je násyp a kde je ešte hlinený a kde už je kamenný. Niekedy sa stretávame so spojenými terénnymi tvarmi. Zráz má strmé steny do jednej strany, násyp je oblejší a jeho steny sú približne rovnako vysoké.

hlinený násyp-zráz

zemno-kamenný zráz

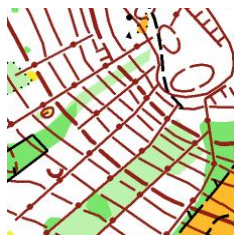
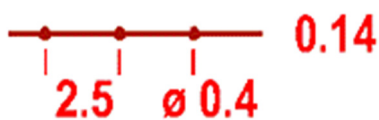
hlinený násyp-kamenný múr

107 Násyp

Výrazný hlinený val – úzky násyp bez cesty. Minimálna výška je 1 m. Širšie násypy sa kreslia pomocou dvoch značiek 106.

1.6		Násyp	Úzky násyp hlíny, ktorý vyčnieva nad úroveň okolitého terénu: môže byť čiastočne pokrytý kameňmi, zvyčajne umelého pôvodu. Používa sa spolu s piktogramom 8.11 na označenie rozpadnutého hlineného múru.	107 108
-----	---	-------	--	------------

15	45					
----	----	---	---	--	---	--

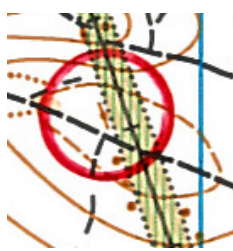
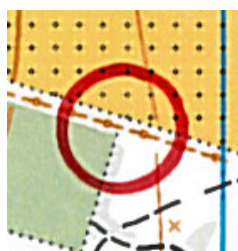
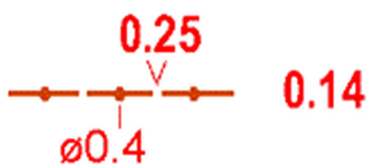

108 Malý násyp

Malý alebo čiastočne rozpadnutý hlinený val môže byť znázornený prerušovanou líniou. Minimálna výška je 0,5 m.

1.6		Násyp	Úzky násyp hlíny, ktorý vyčnieva nad úroveň okolitého terénu: môže byť čiastočne pokrytý kameňmi, zvyčajne umelého pôvodu. Používa sa spolu s piktogramom 8.11 na označenie rozpadnutého hlineného múru.	107 108
-----	---	-------	--	------------

16	46					
----	----	---	---	---	--	--

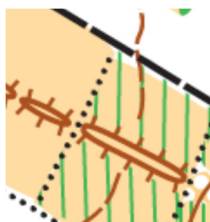

Špeciálne značky pre násyp

Vyskytujú sa hlavne na Záhorí a vyjadrujú podlhovasté útvary – kopy starých koreňov. Niektoré dosahujú výšky až 2 metrov. Môžeme ich nájsť popri cestách, rozhraniach porastov, tie najstaršie aj priamo v lese, čiastočne prerastené mladou vegetáciou. V piktogramoch sú označené značkou 1.6. Násyp.

1.6		Násyp	Úzky násyp hliny, ktorý vyčnieva nad úroveň okolitého terénu: môže byť čiastočne pokrytý kameňmi, zvyčajne umelého pôvodu. Používa sa spolu s piktogramom 8.11 na označenie rozpadnutého hlineného múru.	107 108
-----	---	-------	--	------------

17	47		+++	##	×		
18	48		+++	###		<	

109 Ryha

Erózne ryhy alebo priekopy, ktoré sú príliš úzke pre znázornenie vrstevnicami alebo značkou 106, sa znázorňujú jedinou čiarou. Šírka línie zodpovedá šírke ryhy. Minimálna hĺbka je 1 m. Koniec čiary je zašpicatený.

1.7	∧	Ryha	Erózna ryha alebo zákop, zvyčajne suchá	109
-----	---	------	---	-----

19	49		∧			└	
----	----	--	---	--	--	---	--

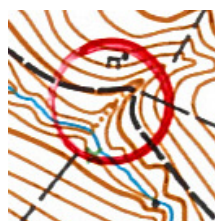
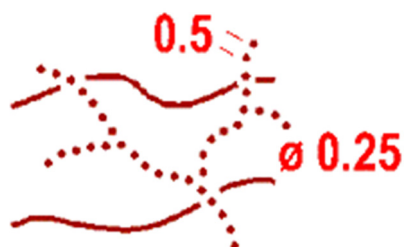
110 Plytká ryha

Plytká erózna ryha alebo priekopa. Minimálna hĺbka je 0,5 m.

V miestach, kde je plytkých rýh veľa blízko seba je potrebné pre presnú orientáciu dôkladne držať azimut a pri nábehu je dobré skontrolovať situáciu s okolitými možnými odrazovými bodmi.

1.8		Plytká ryha	Malá erózna ryha alebo zákop, zvyčajne suchá	110
-----	---	-------------	--	-----

1	47					
2	48					

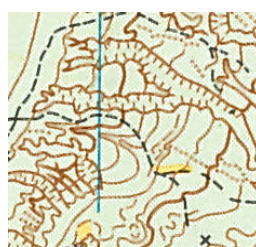
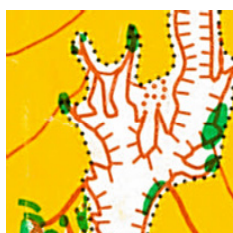
Strž

Strže sú výrazné hlboké ryhy so strmými svahmi, ktoré môžu dosahovať aj niekoľko metrov. Je dôležité skontrolovať odrazový bod pri vbíhaní do spleti rýh. Pri behu po dne rýh nemáme takmer žiaden výhľad, je dobré kontrolovať počet bočných rýh. Obehnutie sústavy rýh je často oveľa rýchlejšie ako postup krížom cez ne. Niekedy hlinené steny prechádzajú do kamenných.

Terén plný rýh je typický pre južné Slovensko a Maďarsko

1.7	∧	Ryha	Erózna ryha alebo zákop, zvyčajne suchá	109
-----	---	------	---	-----

30	53		∧	∩	15		
31	54		∧	∧	∩		⚡

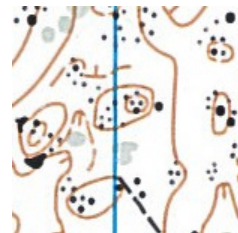
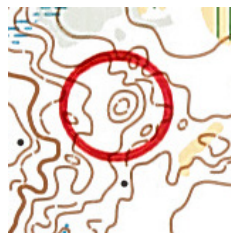
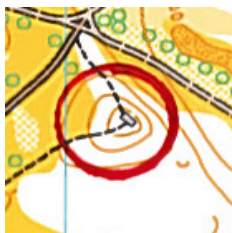
strže v tufovom podklade / steny strží sú často takmer kolmé, označené čiernou je nebezpečné prekonávať

111 Kopa

Kopy sa znázorňujú vrstevnicami. Významné kopy, ktoré sú medzi vrstevnicami, môžeme vyjadriť vrstevnicou, pokiaľ odchýlka od skutočnej výšky vrstevnice je menšia než 25 %. Menšie alebo plochšie kopy sa znázorňujú pomocnými vrstevnicami. Spádnice sa nepoužívajú.

1.9		Kopa	Vyvýšenina. Na mape sa znázorňuje vrstevnicou	101 111
-----	---	------	---	------------

32	56	→				
----	----	---	---	---	---	---

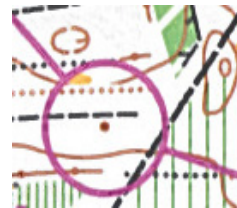
112 Malá kôpka

Malá zreteľná vyvýšenina alebo skalnatá kôpka alebo hromada kamenia, ktorú nemôžeme nakresliť v mierke vrstevnicami (priemer kôpky je menší než asi 5 m). Výška kôpky má byť aspoň 1 m nad okolitým terénom. Značka sa nesmie dotýkať vrstevnice.

Ak nie je v popisoch určené inak, lampión by mal byť umiestnený na najvyššom mieste.

1.10		Kôpka	Malá zrejma vyvýšenina. Spolu s piktogramom 8.6. sa používa na označenie kamennej kôpky	112 113
1.16		Mravenisko (termitisko)	Vyvýšenina vytvorená mravcami alebo termitami	

33	57			1		
34	58					

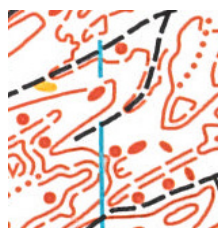
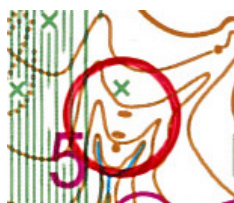
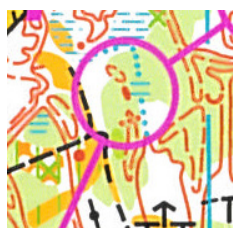
113 Predĺžená kôpka

Malá, zreteľná predĺžená kôpka, ktorá nemôže byť vykreslená vrstevnicou (dĺžka menšia než 12 m a šírka menšia než 4 m). Výška kôpky má byť aspoň 1 m nad okolitým terénom. Väčšie kôpky musia byť vykreslené vrstevnicami. Značka sa nesmie dotýkať vrstevnice.

Ak nie je v popisoch určené inak, lampión by mal byť umiestnený na najvyššom mieste.

1.10		Kôpka	Malá zrejma vyvýšenina. Spolu s piktogramom 8.6. sa používa na označenie kamennej kôpky	112 113
------	---	-------	---	------------

35	59	←	●			⊙	
36	60		●			⊙	

115 Malá priehlbeň

Malé plytké prírodné priehlbne a zníženiny (minimálny priemer 2 m), ktoré sa nedajú znázorniť v mierke vrstevnicami, sa vyjadrujú polkrúžkom. Minimálna hĺbka proti okolitému terénu má byť 1 m. Umiestnenie je v ťažisku značky, značka je orientovaná na sever. Pre umelé jamy sa používa značka 116.

1.13	☪	Malá priehlbeň	Malá plytká prirodzená priehlbeň alebo jama, z ktorej sa terén dvíha na všetky strany	115
------	---	----------------	---	-----

37	61		☪			☉	☪
38	62		☪		1.5		

116 Jama

Jamy a diery so zreteľnými strmými stenami, ktoré nemôžu byť zobrazené v mierke značkou 106 (minimálny priemer 2 m). Minimálna hĺbka proti okolitému terénu má byť 1 m. Umiestnenie je v ťažisku značky, značka je orientovaná na sever.

Ak nie je v popisoch určené inak, lampión by mal byť umiestnený v najnižšom bode.

1.14	∇	Jama	Diera alebo jama so zrejmyými strmými stenami. Zvyčajne umelého pôvodu. Spolu s piktogramom 8.6. sa používa na označenie kamennej jamy.	116 204
------	---	------	---	------------

39	63	→	∇		2		
40	64		∇			⊙	

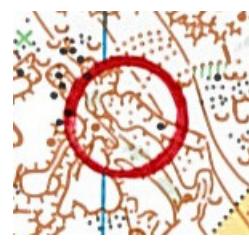
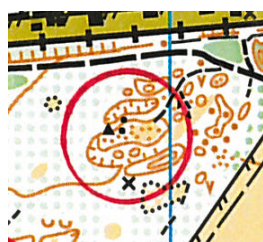

117 Rozbitý povrch

Oblasť jám alebo kôpok, ktoré sa nedajú jednotlivo znázorniť. Hustota náhodne umiestnených bodiek sa môže meniť podľa početnosti detailov na povrchu. Niekedy ide o pozostatky banskej činnosti, niekedy o nory lesných zvierat.

1.15		Rozbitý povrch	Zjavne narušený povrch s objektmi, ktoré sú príliš malé alebo príliš početné na to, aby boli znázornené jednotlivo; vrátane nôr zvierat	117
------	---	----------------	---	-----

41	65				
42	66				

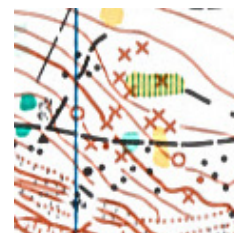
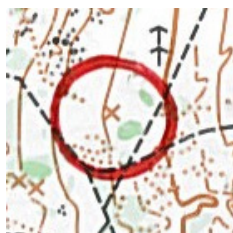
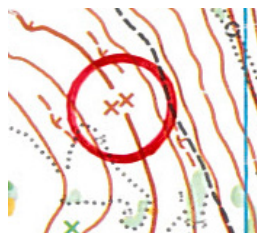
118 Zvláštny terénny objekt

Táto značka môže byť použitá pre zvláštny malý terénny útvar. Definícia značky musí byť uvedená v legende mapy.

5.19		Plošinka (milier)	Zreteľné zvyšky miesta kde sa páľilo drevené uhlie. Malé umelo vytvorené ploché miesto vo svahu (plošinka).	
------	---	-------------------	---	--

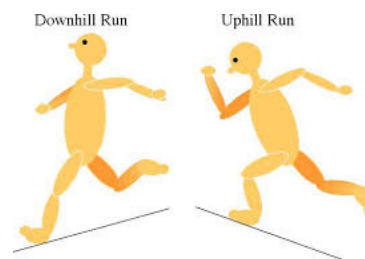
43	67				5x8		
44	68						

 0.8 = x 0.18

zvláštny terénny objekt – často je to plošinka, označovaná v mape hnedým krížikom

Pre orientačného bežca je beh dole kopcom náročný: treba mať správnu techniku behu, aby sme sa nezranili a je vhodné minimalizovať čítanie mapy počas behu dole kopcom. Mapu treba „načítať“ smerom hore alebo v traverze - na vrstevnici a pri behu dole kopcom sledovať podklad, aby sme sa nezranili.

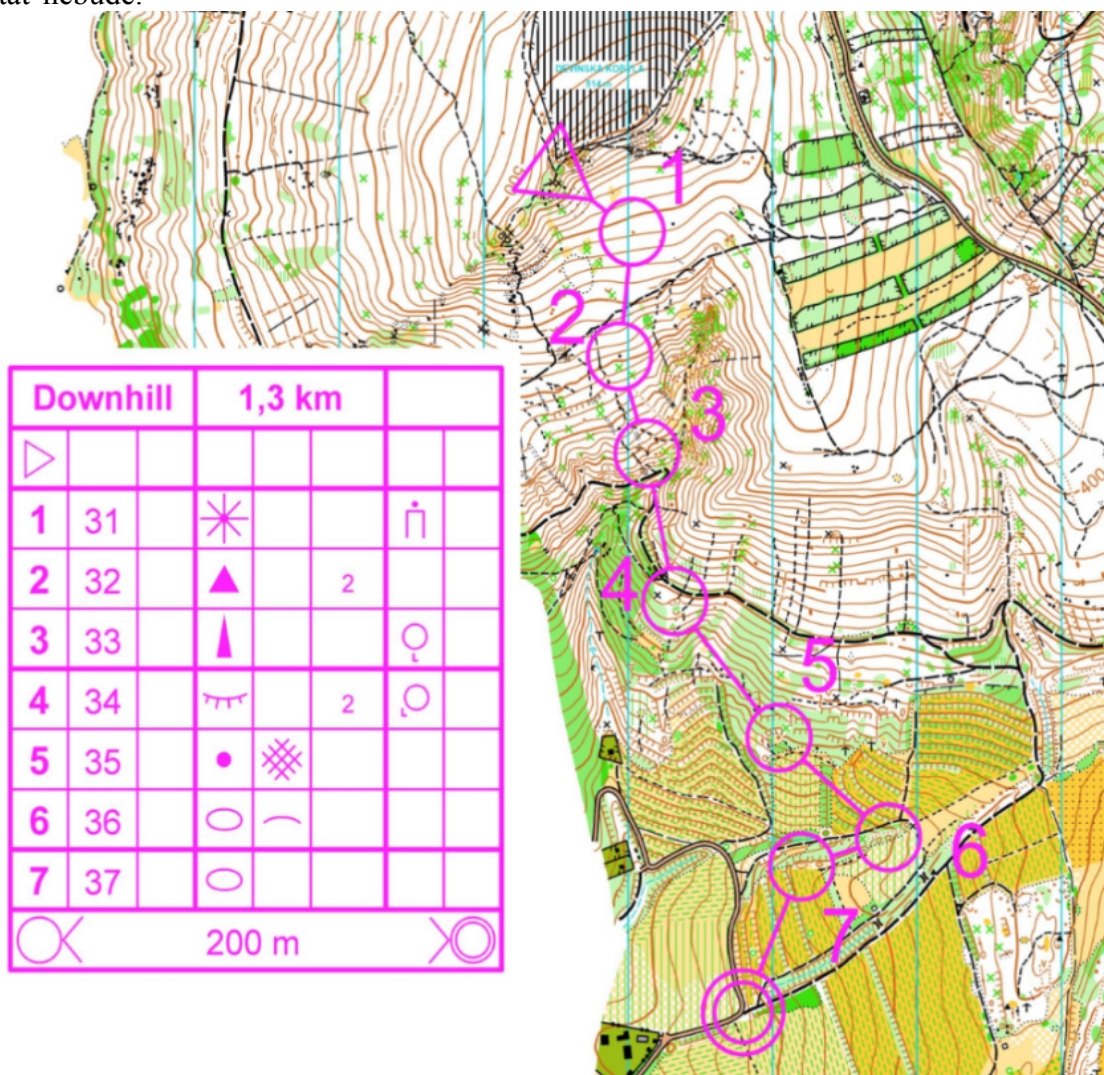

V orientačnom behu sa občas stretávame s disciplínou „Down-hill“. Je svojím spôsobom dosť nebezpečná a napriek tomu, že je to celé „dolu kopcom“ aj fyzicky náročná. Naopak atléti často súťažia v behu do vrchu.

Pár nepísaných pravidiel orientačného bežca:

Prednosť má ten, kto beží dole kopcom. Je to preto, lebo jeho brzdenie môže spôsobiť zranenie všetkým zúčastneným, naopak bežiaci do kopca má menšiu rýchlosť.

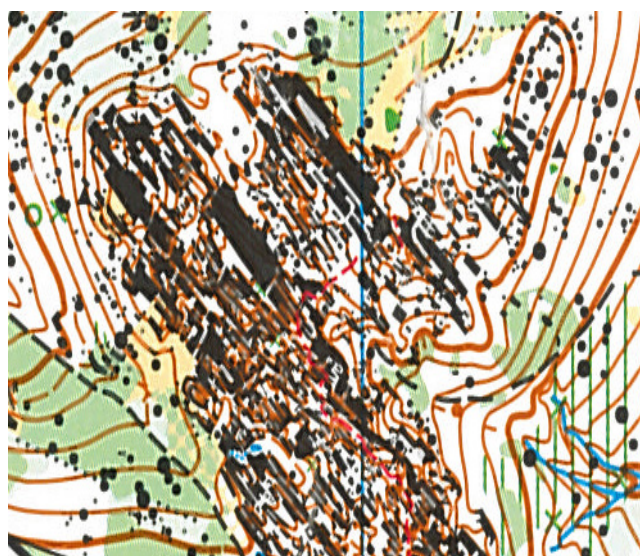
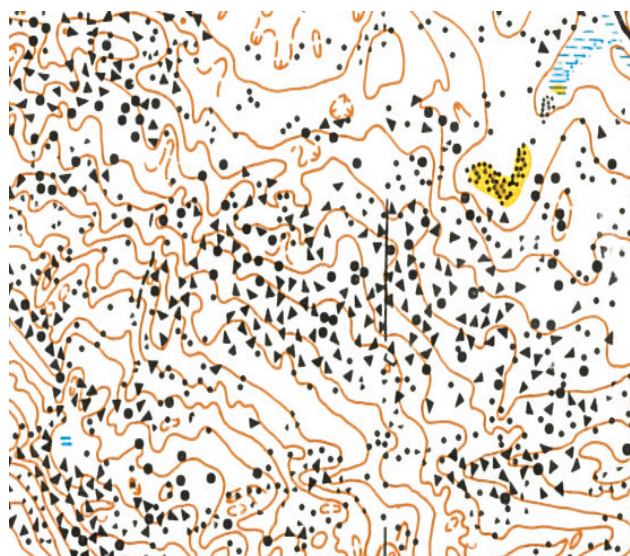
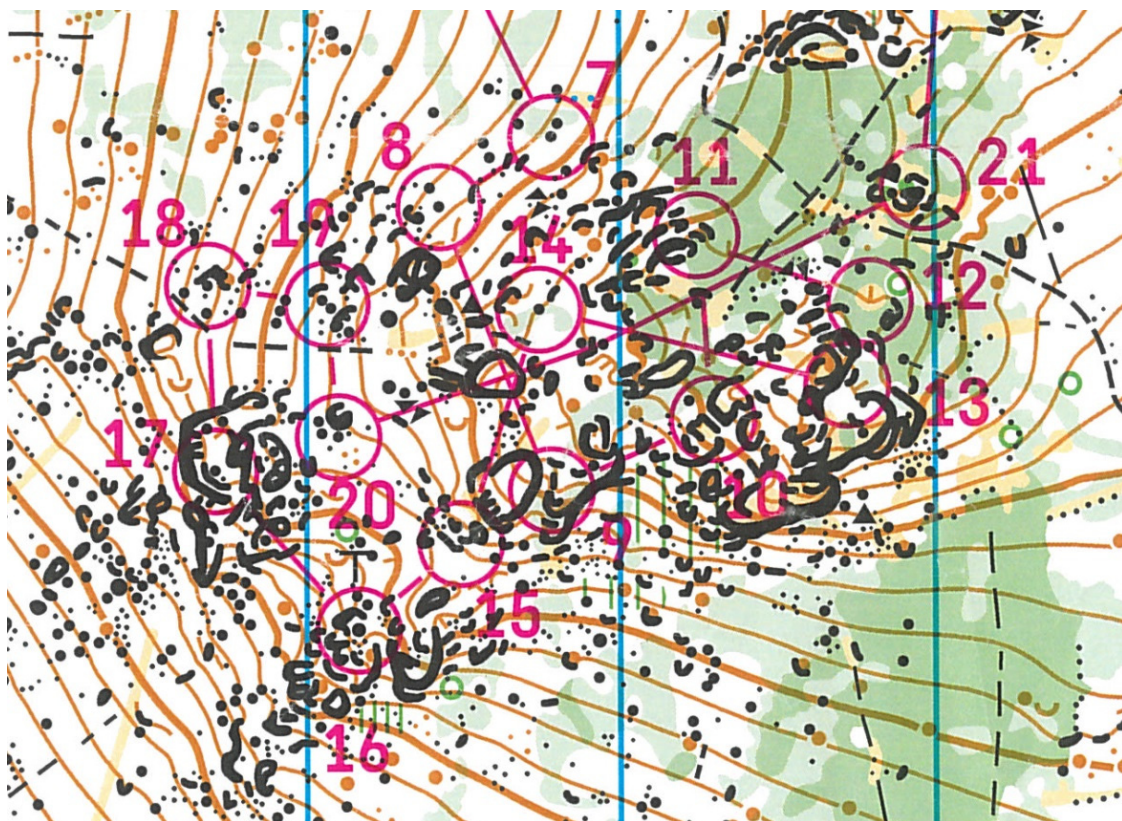
Pri razení kontroly má prednosť ten, kto tam bol prvý. Nehráme sa na prednosť pre blondínky pre veteránov, ani pre rýchlych. Eliták by mal byť vzorom nielen na vyhlasovaní výsledkov, ale aj pri správaní v lese. Keď je taký výborný, nech si tú sekundičku, ktorú stratí pri čakaní na razenie nadbehne inde. Na dôležitých pretekoch, kde ide o výsledky sa mu nikto pri kontrole motať nebude.

Skaly a kamene

Zobrazenie skál a kameňov nám poskytuje užitočné informácie o nebezpečenstve a priebežnosti, rovnako poskytuje možnosti pre orientáciu a umiestnenie kontrol. Skaly sa znázorňujú v čiernej farbe kvôli odlíšeniu od terénnych tvarov. Je potrebné dbať na to, aby skalné útvary, ako napríklad zrúzy, boli v súlade s tvarom a sklonom povrchu znázorneným vrstevnicami a pomocnými vrstevnicami.

Skaly dodávajú prírode krásu, orientačným bežcom ponúkajú rôzne „pochúťky“ vo forme skalných šprintov, behov v podzemných priestoroch - či už umelých (staré bunkre) alebo prírodných - jaskyne. Rozhodne, kto chce mať pekný zážitok z OB, nemal by takéto ponuky vynechať a pre dokonalé vychutnanie aj vedieť správne čítať mapu a popisy ks - tie častokrát pomôžu pri dohľadávke v nejasnom teréne.

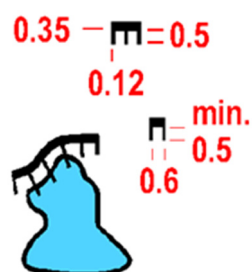
201 Neschodný zráz

Neschodný zráz, kamenný alebo hlinený zráz (viď zn. č. 106) alebo oporná stena sa znázorňuje čiarou 0,35 mm čiarokami smerom dole. Čiarky ukazujú celkový rozsah od vrcholovej línie po úpätie. Ak je málo priestoru, je možné čiarky vynechať, napr. úzke prechody medzi skalami. (prechod by mal byť kreslený v šírke aspoň 0,3 mm). Čiarky môžu presahovať cez plošnú značku znázorňujúcu detail bezprostredne pod skalným útvarom. Ak skalný útvar padá priamo do vody a znemožňuje sa tým prechod pod skalou popri okraji vody, vynechá sa brehová čiara alebo sa čiarky cez ňu zreteľne pretiahnu.

farba: čierna

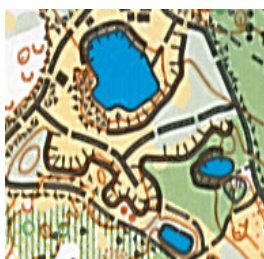
1.5		Kameňolom	Miesto pre ťažbu štrku, piesku, alebo kameňa v rovnom alebo mierne svahovitom teréne	106
2.1		Skalný zráz, skalná stena	Skalný zráz alebo skalná stena. Môže byť schodný alebo neschodný	201 203

1	31	→			3		
2	32				1		

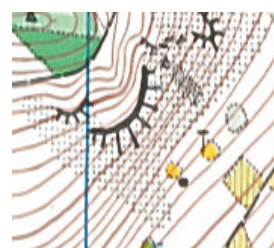
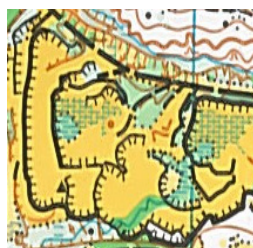

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prekonávanie neschodných zrázov zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

najväčšie zoskupenie skalných zrázov býva v lomoch

prírodný skalný zráz

prírodný skalný zráz

prírodný skalný masív siahajúci priamo do vody

umelý skalný zráz

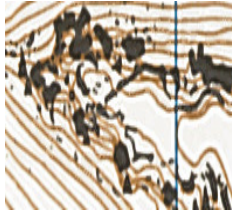

202 Skalný masív / stena

V prípade nezvyčajných útvarov, ako sú skalné bloky/veže alebo skalné masívy alebo obrovské balvany sa skaly kreslia pôdorysom bez čiarok. Treba dodať, že v mape je zakreslená len tá časť skaly / masívu, ktorá sa dotýka zeme a tak z mapy nevieme prečítať rôzne bizarné tvary- skalné okná, previsy a pod.

2.1		Skalný zráz, skalná stena	Skalný zráz alebo skalná stena. Môže byť schodný alebo neschodný	201 203
-----	--	---------------------------	--	------------

3	33						
4	34						

Na vyjadrenie popisu sa používa tiež piktogram skalného zrázu a ten vyjadruje, ktorý zo skalných útvarov je objektom ks a aké má rozmery. Môže byť vyjadrený piktogramami 2.1, 2.2. popr. ich kombináciami aj spolu s 2.3, 2.4. 2.5, 2.8, 2.9

Skalnú masív vyzerá podľa toho, z akých hornín je zložený:

žulový

pieskovcový

ryolitový

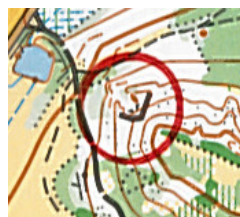
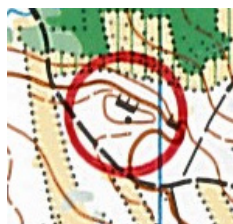
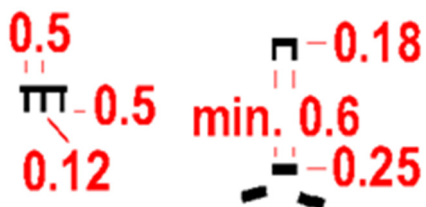
vápencový

203 Schodný skalný zráz

Malý zvislý skalný zráz (minimálna výška 1 m) sa kreslí bez čiarok. Ak smer spádu skaly nie je zjavný z vrstevníc alebo z dôvodu zlepšenia čitateľnosti, mali by sa v smere spádu kresliť krátke čiarky. Ak je zráz zobrazený bez čiarok, môžu byť jeho konce z dôvodu lepšej čitateľnosti zaguľatené.

2.1		Skalný zráz, skalná stena	Skalný zráz alebo skalná stena. Môže byť schodný alebo neschodný	201 203
-----	---	---------------------------	--	------------

5	36			1.5		
---	----	---	---	-----	---	--

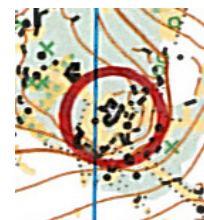
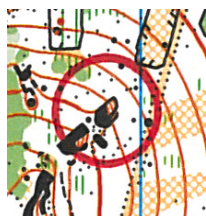
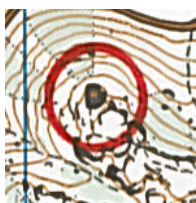
schodný skalný zráz

Skalná veža

V mape je zaznačený pôdorys skalnej veže značkou skalného masívu, v piktogramoch sa dozvieme výšku skalnej veže, čo nám môže veľmi pomôcť pri pohľade z diaľky pri nábehu do skalného masívu. Ak je veža vysoká, už z diaľky presne vieme, kde bude umiestnený lampión.

2.2		Skalná veža	Vysoká prirodzená skalná vyvýšenina	202
-----	---	-------------	-------------------------------------	-----

6	37				30		
7	38	←			3		

skalné veže vápencové

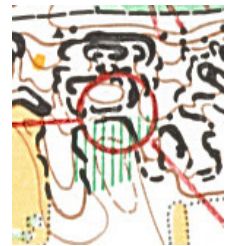
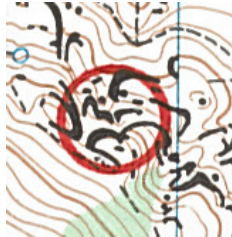

pieskovec

Prechod medzi skalami

2.9]]	Úzky prechod	Medzera medzi dvomi skalami alebo skalnými zrázmi oproti sebe	
-----	----	--------------	---	--

8	39]]			⚡
9	40	←]]			

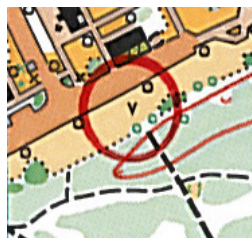
prechody medzi skalami bývajú úzke a často sú miestom pre umiestnenie lampiónu

204 Kamenná jama

Skalné jamy, diery alebo banské šachty, ktoré môžu pre pretekára znamenať nebezpečenstvo. Umiestnenie je v ťažisku značky, značka je orientovaná na sever.

1.14	∇	Jama	Diera alebo jama so zrejmyými stenami Zvyčajne umelého pôvodu. Spolu s pikt, 8.6. sa používa na označenie kamennej jamy	116 204
------	---	------	---	------------

10	41		∇	⚡		⊙	
11	42	↖	∇	⚡	2		

kamenná jama prírodná

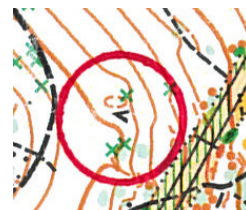
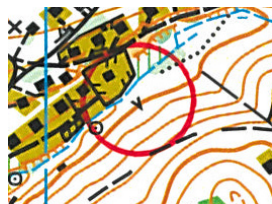
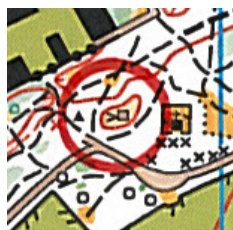
kamenná jama umelá

205 Jaskyňa

Jaskyňa (vchod do podzemia) sa znázorňuje rovnakou značkou ako skalná jama. V tomto prípade sa značka orientuje zo svahu (špicom do vchodu), ako je ukázané na značke. Ťažisko značky označuje otvor.

2.3		Jaskyňa	Diera v skale alebo svahu kopca, často vedie k banským dielam	205
-----	--	---------	---	-----

12	43						
13	44						

jaskyňa, vchod do podzemia

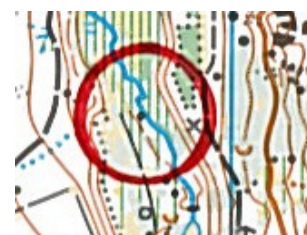
206 Kameň

Malý výrazný kameň (minimálna výška 1 m). Každý kameň zaznamenaný v mape má byť okamžite v teréne identifikovateľný. Aby bolo možné zobrazit' rozlíšenie medzi kameňmi s výraznými rozdielmi vo veľkosti, je povolené zväčšiť túto značku o značku o 20 % (priemer 0,5 mm).

2.4		Balvan	Samostatne voľne stojaci skalný blok alebo skala, alebo kameň	206 207
-----	---	--------	---	------------

14	45	←	▲			○	
15	46		▲	▲		≡	

0.4
● ●
(∅ 0.5)

Rôzne veľkosti kameňov sú zaznačené v mape veľkosťou bodky.

kameň

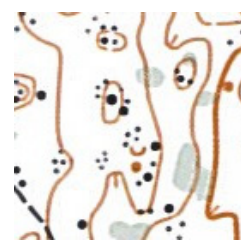
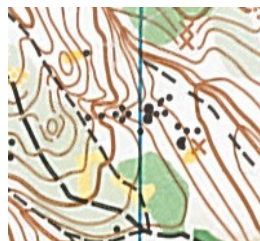
medzi dvoma kameňmi

207 Veľký kameň

Zvlášť veľký a výrazný kameň. Pre obrovské kamene by sa mala použiť značka 202.

2.4		Balvan	Samostatne voľne stojaci skalný blok alebo skala, alebo kameň	206 207
-----	---	--------	---	------------

17	48					
----	----	---	---	--	---	--

veľký kameň

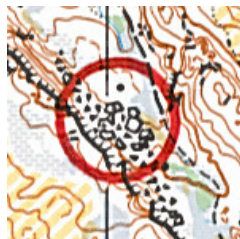
208 Balvanové pole

Plocha pokrytá toľkými kamennými blokmi, že nemôžu byť znázornené jednotlivo, sa znázorní náhodne orientovanými plnými nerovnostrannými trojuholníkmi s pomerom strán 8:6:5. Mali by sa použiť minimálne dva trojuholníčky. Priechodnosť je znázornená hustotou trojuholníčkov. Z dôvodu znázornenia rozlíšenia medzi kamennými poliami s výrazne rozdielnou veľkosťou kameňov je povolené zväčšiť trojuholníčky o 20%.

2.5		Balvanové pole	Plocha pokrytá takým množstvom balvanov, že nemôžu byť znázornené samostatne	208
-----	---	----------------	--	-----

18	49		
19	50		$\frac{15}{20}$

 = 0.5 - 1.0

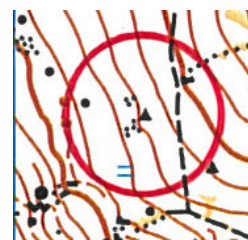
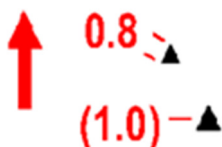
Rozdiel balvanové pole a kamenitý povrch (zn. 210) je vo veľkosti jednotlivých kameňov - v balvanovom poli sú veľké bloky a v kamenitom povrchu sú malé kamene. Nájdeš svišť'a?

209 Zhhluk kameňov

Malá výrazná skupina kameňov zoskupených blízko pri sebe tak, že nemôžu byť zobrazené jednotlivo. Značka je rovnostranný trojuholník natočený na sever. Z dôvodu znázornenia výrazných rozdielov vo veľkosti skupín je povolené zväčšiť túto značku o 25% (1 mm). Kopa kamena sa kreslí značkou 112 Malá kôpka.

2.6		Zhluk balvanov	Malá, oddelená skupina balvanov stojacich tak blízko pri sebe, že nemôžu byť znázornené samostatne	209
-----	---	----------------	--	-----

20	51	↑	▲			○	🗑️
21	52	←	▲	▣		○	

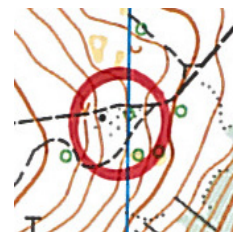
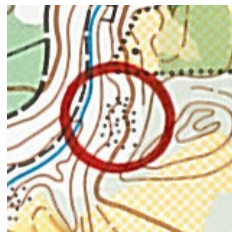
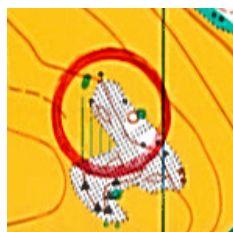

210 Kamenitý povrch

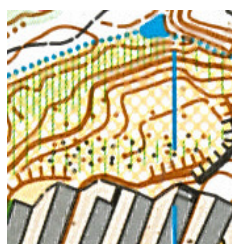
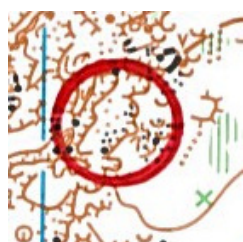
Na mape by mal byť znázornený kamenitý alebo skalnatý povrch, ktorý ovplyvňuje beh. Bodky sú rozmiestnené náhodne v hustote zodpovedajúcej množstvu kamenia. Mali by byť použité minimálne tri bodky.

2.7		Kamenitý povrch	Plocha pokrytá veľkým množstvom malých kameňov alebo skál	210
-----	---	-----------------	---	-----

22	53					
23	54					

Hlavne v miestach po ťažbe sa stretávame s kombináciou značiek 1.15. rozbitý povrch a kamenitý povrch.

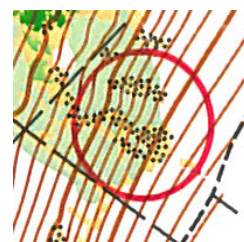
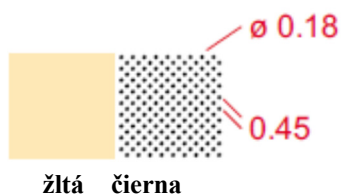
211 Otvorený piesčítý povrch

Oblasť mäkkého piesku alebo štrku bez vegetácie, kde je beh pomalý. Ak je oblasť piesčitého povrchu bez vegetácie, ale je možné dobre bežať, znázorňuje sa ako otvorený priestor (401/402).

farba: čierna 12,5% a žltá 50% (pozri 403).

8.8		Piesčítý	Ak je objektom piesčitá plocha, ktorá nie je v mape znázornená, napr. hrebienok, piesčítý
-----	---	----------	---

24	55			
25	56			

Otvorené piesčité pláne nájdeme na Záhorí ale aj na plážach jazier či morí.
V okolí jazier a štrkovísk sú veľké plochy čistého štrku.

212 Holá skala

Priebežná skalnatá oblasť bez pôdy alebo vegetácie sa kreslí ako holá skala. Skalnatá oblasť porastená trávou, machom alebo iným nízkym porastom sa kreslí ako otvorený priestor (401/402).

Na rozdiel od veľkých kameňov, skalných masívov a útvarov, ktoré sú znázorňované čiernou farbou, po holej skale vieme chodiť aj bežať – je vzhľadom k zemskému povrchu uložená viacmenej vodorovne, resp. tak, že sa vieme po nej vzpriamene pohybovať. Značka sa využíva často v severských krajinách, u nás ňou znázorníme ploché vrcholy skalných veží, jednotlivé veľké skalné bloky v skalných morénach, holé travertínové platne v okolí minerálnych prameňov a pod.

farba: čierna 30% alebo sivá

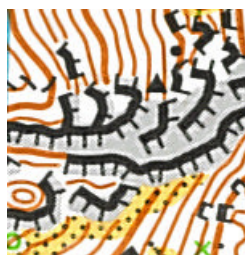
2.8			Holá skala	Prebehnuteľná plocha skaly bez pôdneho alebo vegetačného krytu	212
-----	--	--	------------	--	-----

26	57						
27	58						

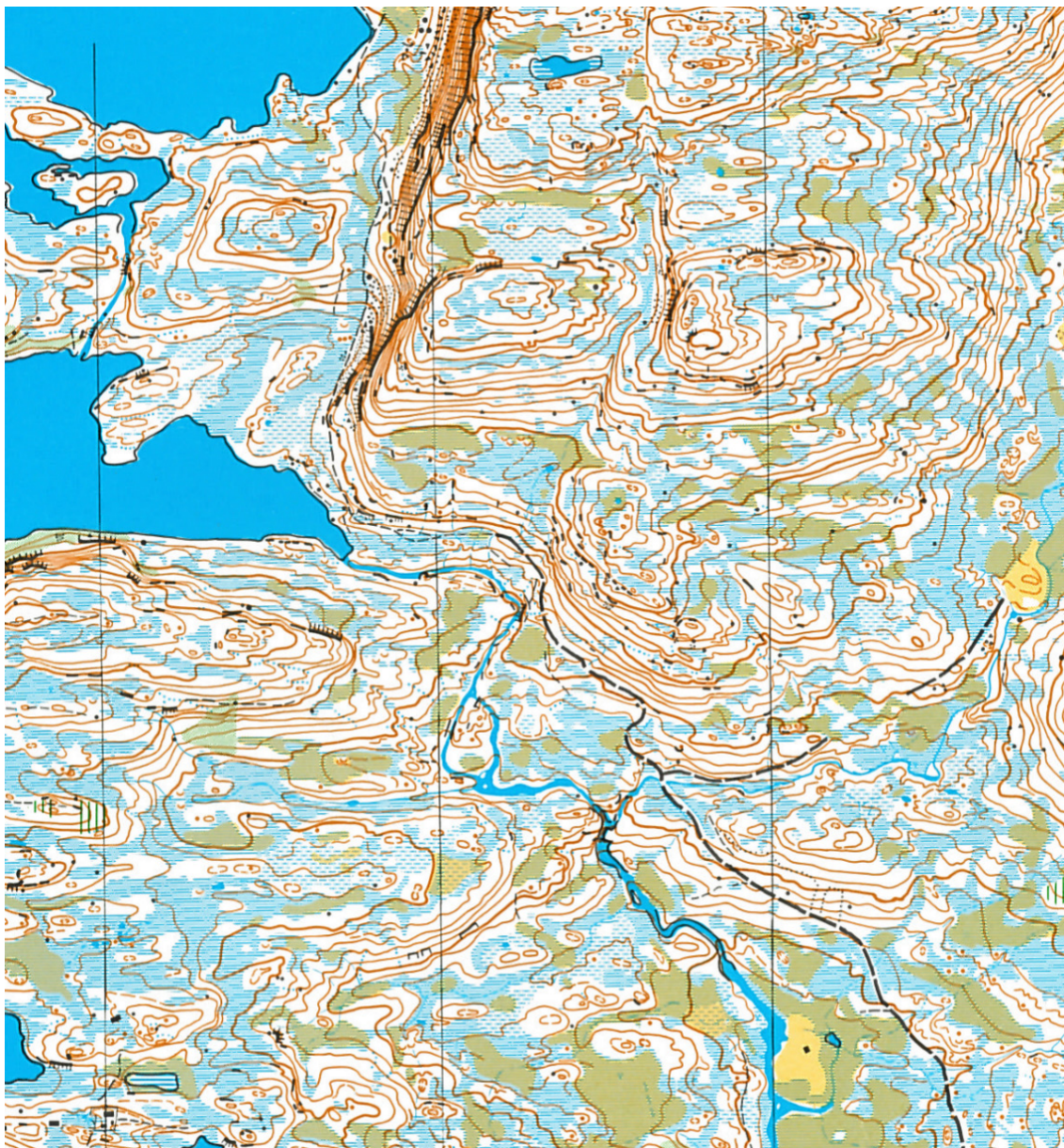
ŠPRINT

Pri šprintových mapách je použitý bledší odtieň šedej.

Vodstvo a mokrade

Táto skupina zahrňuje otvorenú vodu, ale aj zvláštne typy porastov podmienené prítomnosťou vody (bažiny/mokrade). Klasifikácia je dôležitá, pretože udáva stupeň prekážky pre bežcov a predstavuje objekty pre orientáciu a umiestnenie kontrol. Čierna čiara okolo vodných útvarov označuje ich neprekonateľnosť za normálnych poveternostných podmienok. V suchých terénoch môžu objekty obsahovať vodu iba v niektorých obdobiach. Značia sa modrou farbou.

301 Jazero

Veľké vodné plochy sú znázornené bodkovaným rastrom. Malé vodné plochy by mali byť kreslené plnou farbou. Čierna brehová čiara označuje, že sa útvar nedá a nemá prekonávať.

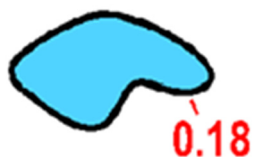
(Plochy trvalo porastené rákosím sa označujú ako močiare)

farba: modrá 50%, čierna.

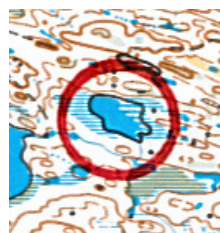
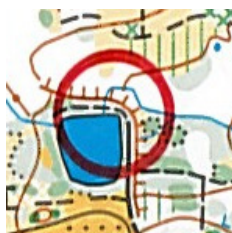
3.1		Jazero	Veľká vodná plocha, zvyčajne nepriechodná	301
-----	---	--------	---	-----

1	31				
---	----	---	---	--	---

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prekonávanie nepriechodnej vodnej plochy zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

prírodné jazero

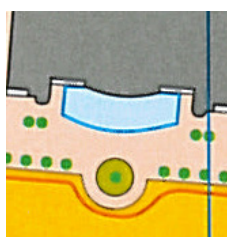
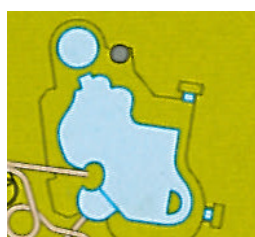
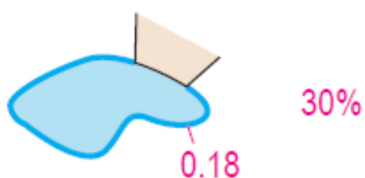
tajch-jazero vytvorené človekom/obe majú čiernu čiaru okolo vodnej plochy

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

Priechodná vodná plocha

Plocha, kde je plytká voda ako rybník, rieka alebo fontána, ktorú je možné prejsť. Vodná plocha má byť priebežná a hĺbka vody v nej má byť menej ako 0,5m. Ak sa okraja priechodnej vodnej plochy nedotýka čiara inej značky, znázorňuje sa okraj modrou čiarou.

farba: modrá 30%, modrá

Malé vodné nádrže vytvorené človekom

Nájdem ich v obciach, ale aj v lesnom a lúčnom priestore.

3.2		Jazierko	Malá vodná plocha	302
-----	---	----------	-------------------	-----

2	32		$\frac{10}{10}$	
---	----	---	-----------------	---

Ostrov

Vo vnútri jazier, veľkých riek a mokradí sa môžu nachádzať ostrovy a ostrovčeky s rôznou vegetáciou.

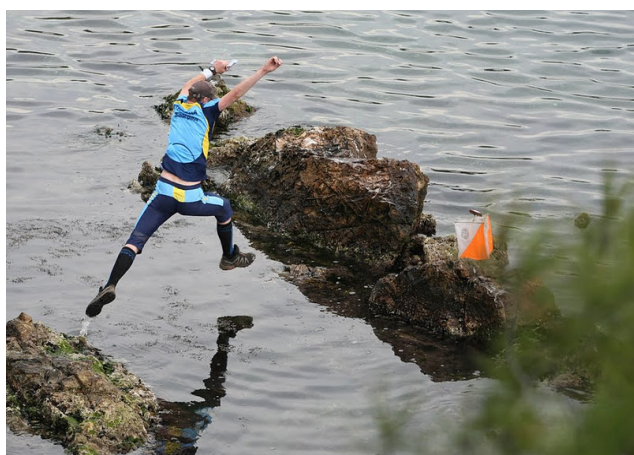
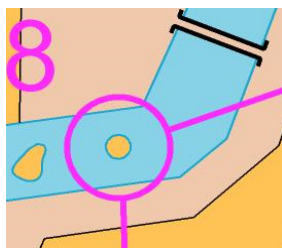
Je výnimočné, že sa na nich nachádza kontrola (skôr pri šprinte v parkoch), ukážky sú len informatívne.

3.8		Pevná zem v močiari	Suchá plocha v močiari alebo medzi močiarimi	309-311
-----	---	---------------------	--	---------

3	33							
---	----	---	---	---	---	---	---	---

ŠPRINT

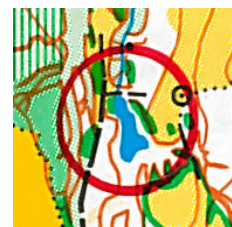
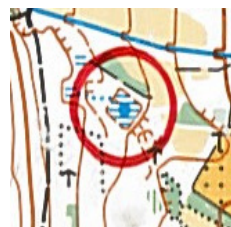
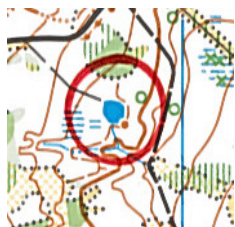

302 Rybníček

Ak je jazero alebo rybník menší ako 1 mm² na mape, resp. jeho hranice nie sú jednoznačné, brehovú čiaru sa vynechá.

3.2		Jazierko	Malá vodná plocha	302
-----	---	----------	-------------------	-----

4	34			
---	----	---	---	---

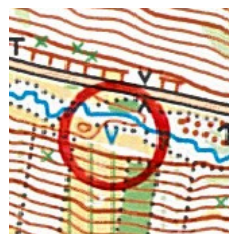
rybníček

303 Vodná jama

Vodou naplnená jama alebo vodná plocha príliš malá pre znázornenie v danej mierke. Umiestnenie je v ťažisku značky. Značka je orientovaná na sever.

3.3		Jama s vodou	Jama alebo priehľbeň naplnená vodou	303
-----	---	--------------	-------------------------------------	-----

5	35						
6	36				2		

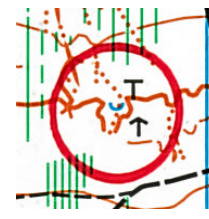
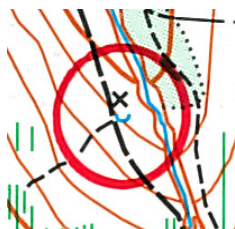
vodná jama prírodná

umelá jama na vodu

Podobne ako u hlinenej jamy (zn.116= hnedé „V“ je kamenná alternatíva = čierne „V“ zn. č. 204 a vodná alternatíva= modré „V“ zn.č. 303) aj v prípade malej priehľbne sa stretávame so značkou 115 v modrej farbe, kt. vyjadruje priehľbeň = plytkú jamu naplnenú vodou.

3.3		Jama s vodou	Jama alebo priehľbeň naplnená vodou	303
-----	---	--------------	-------------------------------------	-----

304 Neprekonateľná rieka

Neprekonateľná rieka alebo kanál sa kreslia s čiernymi brehovými čiarami. Brehové čiary sú pri brode prerušené. Pre neprekonateľné vodné toky užšie než 0,2mm v tlačovej mierke sa použije miesto 50% modrej 100% modrej

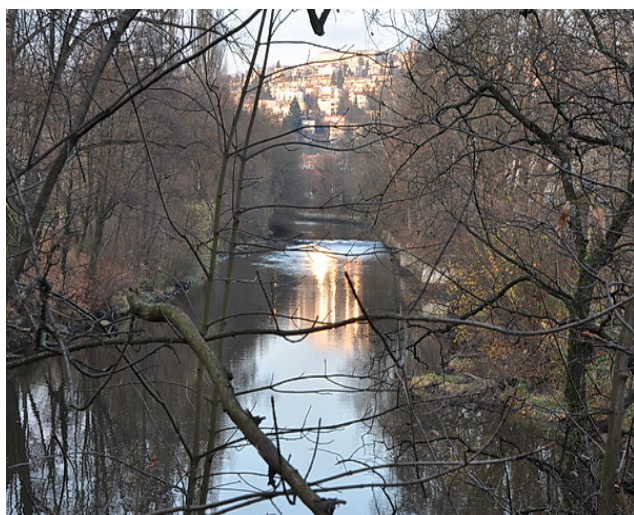
farba: modrá 50%, čierna

3.4		Rieka, potok, vodný tok	Prirodzený alebo umelý vodný tok s tečúcou alebo stojatou vodou	304-306
-----	---	-------------------------	---	---------

7	37	↗							
---	----	---	---	--	--	--	--	--	--

brod

neprekonateľná rieka

umelo vytvorený kanál = neprekonateľná rieka

305 Riečka

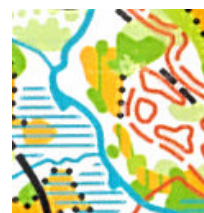
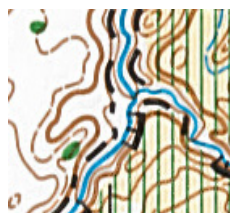
Prekonateľný vodný tok, najmenšia šírka je 2 m. Šírka vodného toku nad 5 m sa znázorňuje v mierke.

farba: modrá

3.4		Rieka, potok, vodný tok	Prirodzený alebo umelý vodný tok s tečúcou alebo stojatou vodou	304-306
-----	---	-------------------------	---	---------

8	38			Y		
9	39			X		

 min.
0.25

prírodná riečka

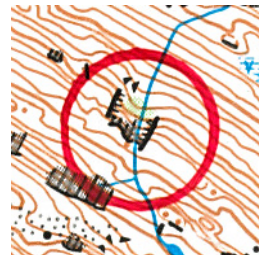
riečka so spevnenými brehmi

Vodopád

V miestach, kde voda padá zo skál vznikajú vodopády. V mape vykreslené strmými skalnými zrázmi okolo toku alebo priamo v toku.

Špeciálny piktogram na označenie tohto miesta sa nepoužíva, ale mohol by byť napr.

19	89						
----	----	--	---	---	---	--	--

306 Potok

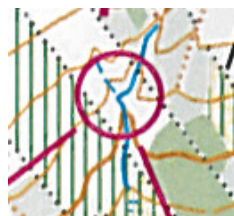
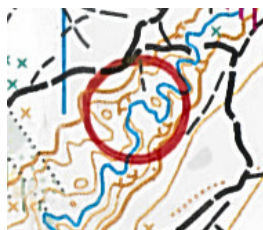
Prekonateľný vodný tok (vrátane väčších odvodňovacích priekop) užší ako 2m. Pre lepšiu čitateľnosť by priekopa v močiari mala byť kreslená ako riečka (305).

farba: modrá

3.4		Rieka, potok, vodný tok	Prirodzený alebo umelý vodný tok s tečúcou alebo stojatou vodou	304-306
-----	---	-------------------------	---	---------

10	40						
11	41	↓				<	

 0.14

spevnené okraje potoka

prirodzený tok -vidlica potokov

potok v kamenistom teréne

meandre = ohyby potoka

307 Vodná priekopa

Prírodná alebo umelá priekopa, ktorá môže obsahovať vodu len občas. Značí sa prerušovanou čiarou.

farba: modrá

3.5		Vodná priekopa, melioračná ryha	Prírodný alebo umelý menší vodný tok, ktorý môže obsahovať vodu len sezónne	307
-----	---	---------------------------------	---	-----

12	42				✓	
13	43	→			✓	

vodná priekopa – ohyb

308 Úzka mokrad'

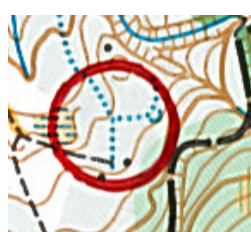
Úzky pás bažinatého povrchu alebo vodný priesak, ktoré sú príliš úzke pre znázornenie značkou 310 (užšie ako cca 5 m). Značia sa bodkovanou čiarou.

farba: modrá

3.6		Úzka mokrad'	Úzka mokrad' alebo potôčik, príliš úzky na to, aby mohol byť znázornený značkou močiara	308
-----	---	--------------	---	-----

14	44	→					
15	45	↑					

 ø 0.25
0.5

podľa aktuálneho stavu môže byť úzka mokrad' mokrá alebo suchá

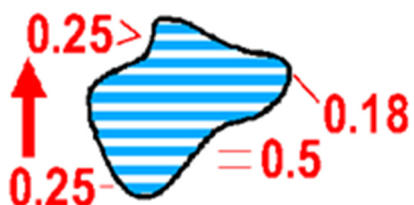
309 Neprekonateľná mokrad' / bažina

Močiar, ktorý je pre bežca nepriechnodný alebo nebezpečný. Značku ohraničuje čierna čiara.

farba: modrá, čierna

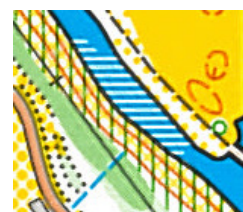
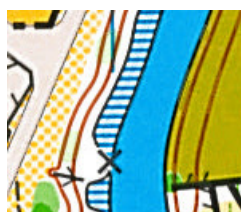
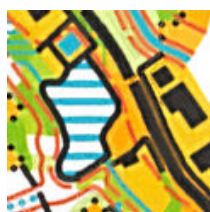
3.7		Močiar	Trvalo mokré územie porastené mokrad'ovým rastlinstvom	309-311
3.8		Pevná zem v močiari	Suchá plocha v močiari alebo medzi močiarimi	309-311

16	46					
17	47					

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prekonávanie nepriechnodného močiara zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

310 Mokrad' / bažina

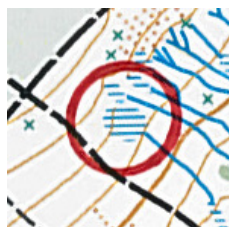
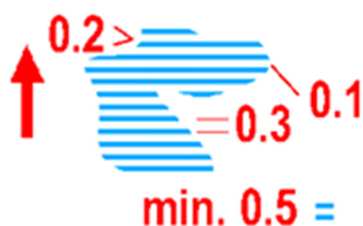
Priechodný močiar zvyčajne s výrazným okrajom. Značku je možné kombinovať so značkami vyjadrujúcimi priebežnosť a otvorenosť. Ak by mal byť močiar kombinovaný so značkami 403/404, je z dôvodu čitateľnosti povolené použiť značku 401/402. (otvorená, poloopená krajina)

Značka je orientovaná vždy v smere východ – západ (na rozdiel od podrastu , ktorý je vždy v smere sever – juh). Kombinácia značiek je potom čitateľná.

farba: modrá (so žltou a zelenou)

3.7		Močiar	Trvalo mokré územie porastené mokrad'ovým rastlinstvom	309-311
3.8		Pevná zem v močiar	Suchá plocha v močiar alebo medzi močiar	309-311

18	48				
----	----	---	---	---	--

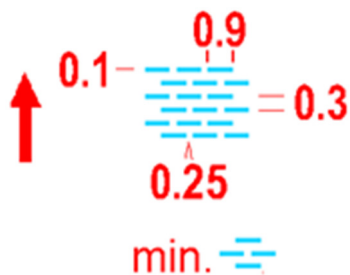
ideálny pohyb v bažine je skákanie po jednotlivých trsoch rastlín – noha sa nezabára do bahna

311 Nevýrazná mokrad' / bažina

Nevýrazný alebo sezónny močiar alebo oblasť postupného prechodu od močiara k pevnej zemi, ktorý je priechodný. Okraj je obvykle nezreteľný a porast podobný porastu okolitého terénu. Značku je možné kombinovať so značkami vyjadrujúcimi prebehnutelnosť a otvorenosť.
farba: modrá

3.7		Močiar	Trvalo mokré územie porastené mokradovým rastlinstvom	309-311
3.8		Pevná zem v močiari	Suchá plocha v močiari alebo medzi močiarimi	309-311

19	49	←		5x5		
----	----	---	---	-----	--	--

312 Studňa

Studne a zregulované pramene, ktoré sú na povrchu jasne viditeľné.

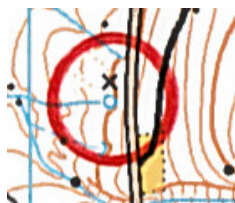
farba: modrá

3.9	30	Studňa	Zvislá šachta obsahujúca vodu alebo zachytený prameň, zreteľne viditeľný na povrchu. Často s umelo vytvoreným objektom na povrchu.	312
-----	----	--------	--	-----

20	50		30			0
21	51	↖	30			

0.8 = ○

0.18

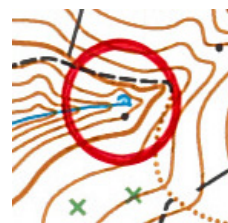
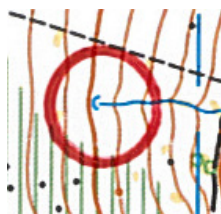
313 Prameň

Výtok vody zo zeme so zreteľným odtokom. Značka je orientovaná k otvorenému výtoku.

farba: modrá

3.10		Prameň	Zdroj vodného toku so zreteľným odtokom	313
------	---	--------	---	-----

22	52	↙					
----	----	---	---	--	--	--	---

prameň

314 Zvláštny vodný objekt

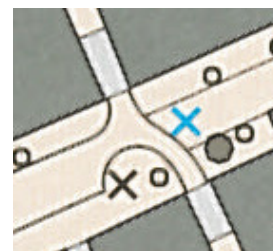
Zvláštny malý vodný objekt. Vysvetlenie značky musí byť uvedené vo vysvetlivkách na mape.

farba: modrá

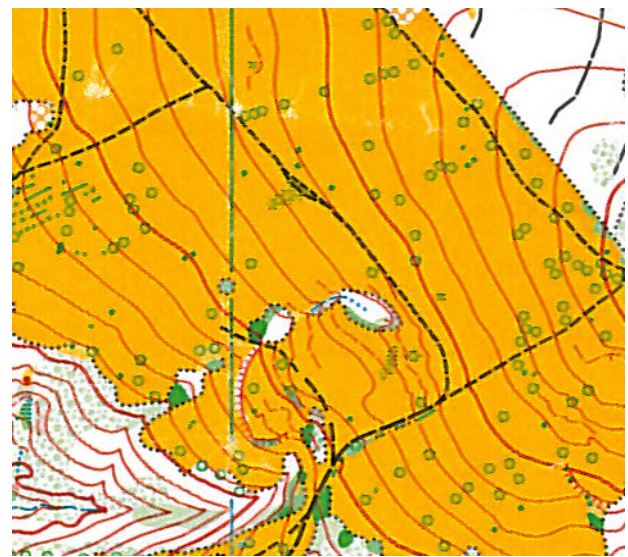
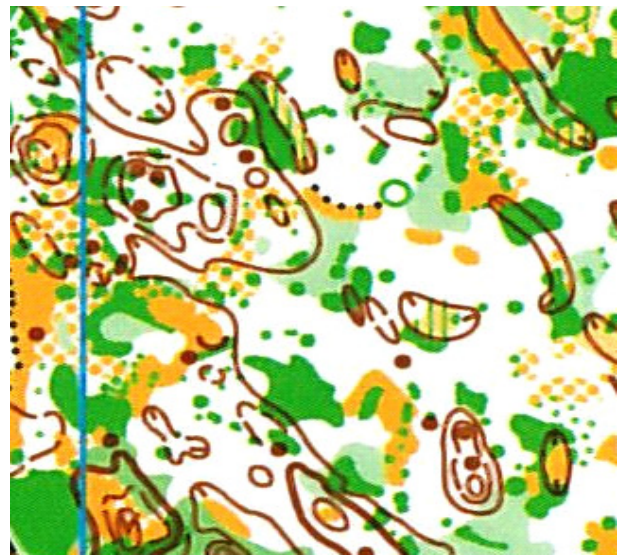
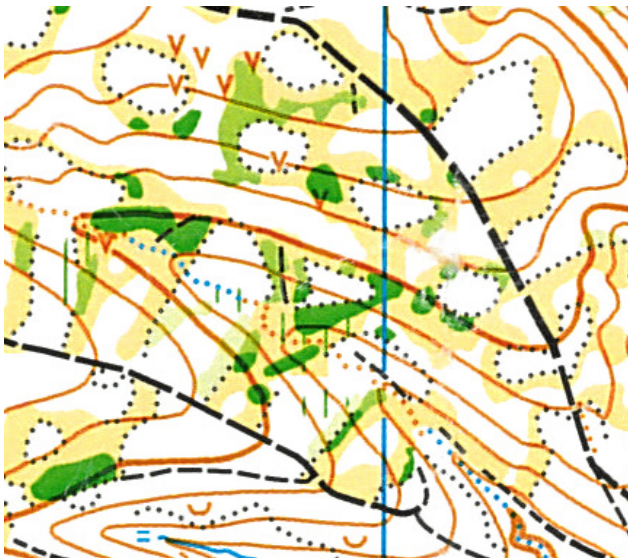
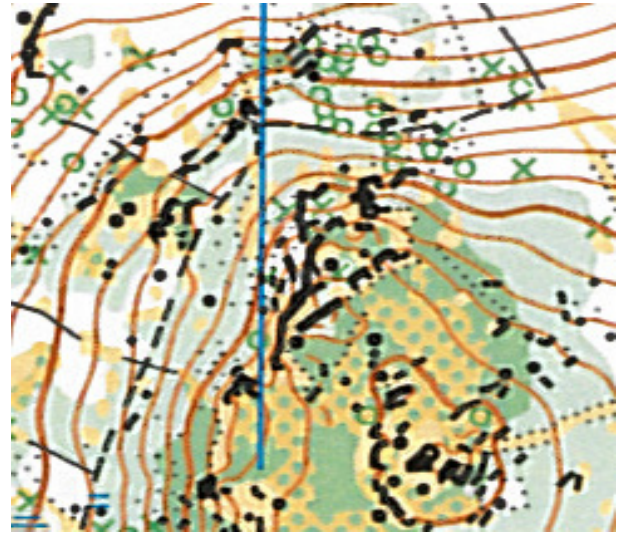
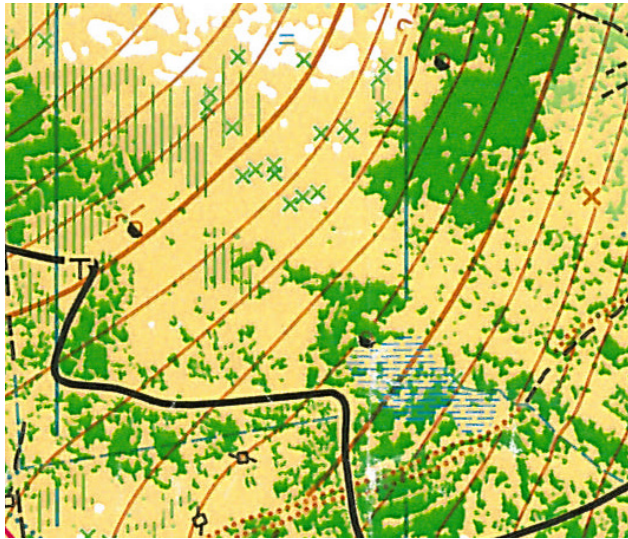
6.1	×	Zvláštny objekt	Ak sa použije, jeho vysvetlenie sa musí oznámiť pretekárom pred pretekmi
-----	---	-----------------	--

23	53		×			○
24	54		×			

↑ 0.8 = × 0.18

Vegetácia

Vyjadrenie vegetácie je pre orientačného bežca dôležité, pretože vegetácia ovplyvňuje priechodnosť a priehľadnosť a poskytuje aj prvky pre orientáciu.

FARBA

Základné pravidlá sú:

Biela - predstavuje priebežný les

Žltá - predstavuje nezalesnené oblasti, ktoré sa delia do niekoľkých kategórií

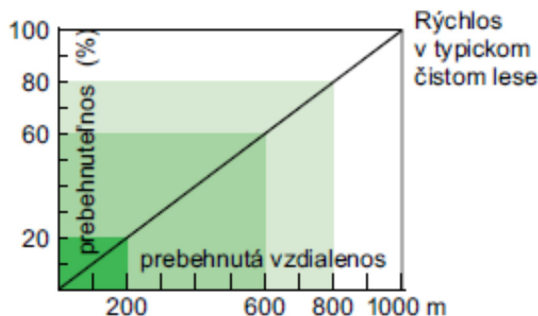
Zelená - predstavuje hustotu lesa alebo podrastu. V závislosti na jeho priebežnosti je rozdelená do niekoľkých kategórií.

PREBEHNUTEĽNOSŤ

Prebehnutelnosť závisí od charakteru lesa (hustota stromov/kríkov a podrastu - papradie, ostružiny, žihľava, atď.), ale nezohľadňuje močiare, kamenitý povrch, atď., ktoré sa znázorňujú samostatnými značkami.

Prebehnutelnosť lesa (hovorovo „priebežnosť“) lesa je rozdelená do 4 kategórií v závislosti na bežeckej rýchlosti. (nie na optickom dojme). Ak je rýchlosť v typickom čistom napr. 5 min/km, použijú sa tieto pomery:

typ lesa	Sýtosť zelenej	rýchlosť
čistý les	80-100%	5 - 6:15 min/km
pomalý beh	60-80%	6:15 - 8:20 min/km
ľahko prebehnutelný	20-60%	8:20 - 25:00 min/km
veľmi ťažko prebehnutelný	0-20%	> 25:00 min/km

(V závislosti na viditeľnosti sa porast, ktorý znižuje priechodnosť, delí na húštinu a podrast. Pri húštine je viditeľnosť znížená, pri podraсте nie. Hranica je teda výška porastu asi 1 m.)

Základná informácia k porastovým značkám: organizátori používajú rôzne tlačiarne a môže sa stať, že niektorá značky má sýtejší odtieň ako na inej mape. Preto porovnávame sýtosť farby vyjadrujúcu rôznorodosť porastov len v rámci jednej mapy.

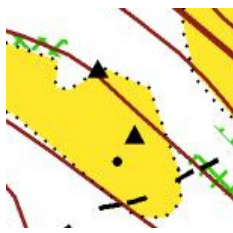
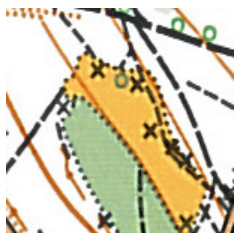
401 Otvorená krajina

Obrábaná pôda, pole, lúky, pastviny atď. bez stromov, umožňujúce beh bez prekážok. Ak sú žlté územia dominantné, je možné použiť namiesto plnej žltej raster (75 %).

farba: žltá

4.1		Otvorená krajina	Plocha bez stromov. Pasienok, lúka alebo pole, tiež vresovisko alebo slatina	401 403
4.4		Čistinka	Malé územie bez stromov vnútri lesa	401 403

1	31		
2	32		

otvorený priestor umelo vytvorený

otvorený priestor prírodný-podrast je veľmi nízky

403 Drsná otvorená krajina

Vresovisko, pustatina, rúbanisko, novo zalesnené územia (stromy nižšie ako cca 1m) alebo iná v zásade otvorená plocha s nízkym porastom, vresom alebo vysokou trávou. Značku 403 je možné z dôvodu znázornenia zníženej kombinovať so značkami 407 a 409.

Na jednej mape voľným okom vidíme rozdiel v sýtosti odtieňa žltej farby a pri behu máme jemne zníženú rýchlosť.

farba: žltá 50%

4.1		Otvorená krajina	Plocha bez stromov. Pásienok, lúka alebo pole, tiež vresovisko alebo slatina	401 403
4.4		Čistinka	Malé územie bez stromov vnútri lesa	401 403

3	33					
4	34					

porovnanie odtieňov žltej – značky 401 otvorená krajina a 403 drsná otvorená krajina

403 drsná otvorená krajina – podrast sťažuje beh

402 Otvorená krajina s roztrúsenými stromami

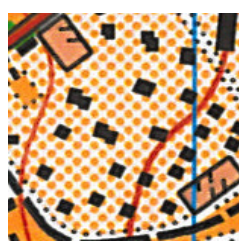
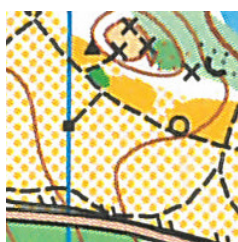
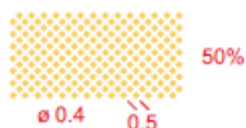
404 Drsná otvorená krajina s roztrúsenými stromami

Otvorená plocha s roztrúsenými stromami alebo kríkmi, s trávou alebo podobným porastom umožňujúcim beh bez prekážok. Oblasť menšia ako 10 mm² v mierke mapy sa kreslí ako otvorená plocha (401). Môžu byť doplnené jednotlivé stromy (418, 419, 420). Ak sú žlté územia dominantné, je možné použiť namiesto plnej žltej raster (75 %).

Obe značky vyjadrujú priestor pololúka - pololes.
farba: žltá

4.2		Polootvorená krajina	Otvorené územie s roztrúsenými kríkmi alebo stromami	402 404
-----	---	----------------------	--	------------

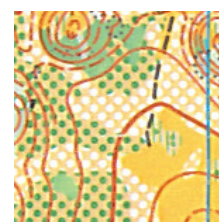
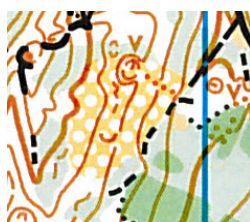
5	35			
---	----	---	---	---

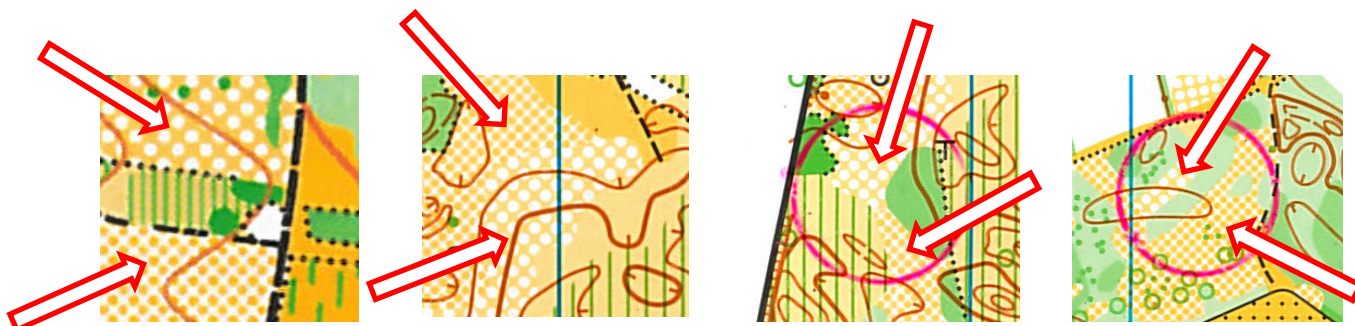
Tam, kde sú v drsnej otvorenej krajine roztrúsené stromy, by sa mali vo farbe objaviť biele (alebo zelené) plôšky. Takúto oblasť je možné generalizovať použitím pravidelného vzoru veľkých bielych bodiek v žltom rastru. Oblasťi menšie ako 16mm² v mierke mapy sa znázorňujú ako drsná otvorená krajina (zn. č. 403). Môžu byť doplnené jednotlivé stromy (zn. č. 418, 419, 420).

Zhrnutie:

V mape veľmi podobne vyzerajúca značka 404 sa odlišuje menším podielom žltej farby. Jednoducho povedané – žlté bodky = travička, biele bodky drsnejšia krajina. Piktogram sa používa rovnaký.

farba: žltá 70 %, biela 48.5 %.

porovnanie 402 Otvorená krajina s roztrúsenými stromami a 404 Drsná otvorená krajina s roztrúsenými stromami

otvorená krajina s roztrúsenými stromami

otvorená krajina s roztrúsenými stromami listnatými

otvorená krajina s roztrúsenými stromami ihličnatými

drsná otvorená krajina s roztrúsenými stromami listnatými

drsná otvorená krajina s roztrúsenými stromami ihličnatá

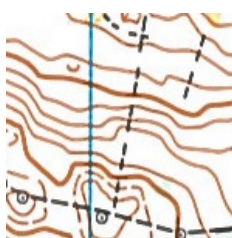
405 Les: rýchly beh

Pre daný typ terénu čistý, ľahko priebežný les. Ak nie je žiadna časť lesa priebežná, na mape by sa nemala objaviť biela farba.

farba: 100 % biela.

4.8		Zhluk stromov	Malá plocha stromov	405 406
-----	---	---------------	---------------------	------------

6	36			
---	----	---	---	---

biely les – najvyššia možná rýchlosť

406 Les: pomalý beh

Oblasť s hustými stromami (nízka viditeľnosť), ktorá obmedzuje beh asi na 60-80% normálnej rýchlosti. V slovníku O-bežca: zelená jednotka.

farba: zelená 30%

Hustotu lesa posudzujeme podľa toho, v akej vzdialenosti od seba rastú stromy - ako rýchlo sa vieme pohybovať.

4.8		Zhluk stromov	Malá plocha stromov	405 406
-----	---	---------------	---------------------	------------

7	37			
---	----	---	---	---

408 Les: ťažko prebehnutelný

Oblasť s hustými stromami (nízka viditeľnosť), ktorá obmedzuje beh asi na 20-60% normálnej rýchlosti. V slovníku O-bežca: zelená dvojka.

farba: zelená 60%

4.5		Húština	Malý kus lesa, kde je porast alebo podrast tak hustý, že je ťažké ho prejsť	408 410
-----	---	---------	---	------------

8	38			
---	----	---	---	---

Porovnanie značiek 406 a 408

Porovnanie značiek 406, 408 a 410

410 Les/porast: veľmi ťažko prebehnutelný až nepriechodný

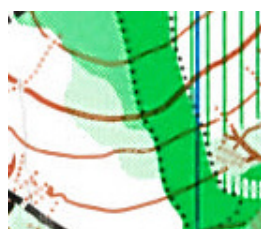
Oblasť hustého porastu (stromy alebo podrast), ktorá sa dá len veľmi ťažko prebehnúť, ktorá obmedzuje beh asi na 0-20% normálnej rýchlosti. V slovníku O-bežca: zelená trojka.

Pre začiatočníkov: Zelená trojka nie je priestor, do ktorého vbiehame dobrovoľne, naopak sa mu treba vyhýbať - veľmi spomalí beh a v hustom poraste často zmeníme smer, ani o tom nevieme. Tmavozelené plochy na mape naopak dobre slúžia na orientáciu zďiaľky – presne viem, či bežíme od hustého porastu západne alebo východne...

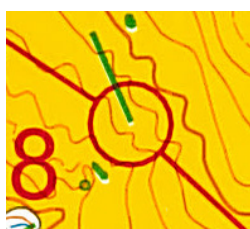
farba: zelená 100%

4.5		Húština	Malý kus lesa, kde je porast alebo podrast tak hustý, že je ťažké ho prejsť	408 410
4.6		Živý plot (líniová húština)	Umelo vysadená línia stromov alebo kríkov, ktorú je ťažké prejsť	410

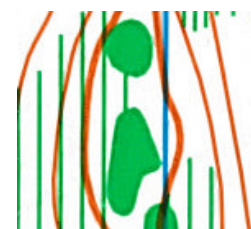
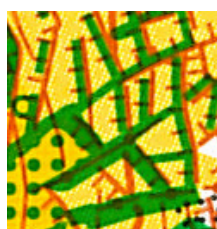
9	39	→				Q	
10	40					<	

porovnanie zelená 1,2,3

zelená trojka je v mape ozaj najvýraznejšia

listnatý les: pomalý beh – zelená jednotka

listnatý les: ťažko prebehnutel'ný – zelená dvojka

listnatý les: ťažko prebehnutel'ný – zelená trojka

ihličnatý les: pomalý beh – zelená jednotka

ihličnatý les: pomalý beh – zelená dvojka

ihličnatý les: veľmi ťažko prebehnutelný až nepriechodný - zelená trojka

Zvonka často vyzerá ihličnatý les ako veľmi hustý (ako zelená trojka), ale realita môže byť iná. Použi mapu, aby si zistil odtieň zelenej a rozmery hustníka a na základe toho zhodnotil, či máš do toho vbehnúť (tu napr. konkrétne ide o zelenú dvojku, ktorá len jemne spomalila beh)

živý plot – listnatý aj ihličnatý = zelená trojka

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

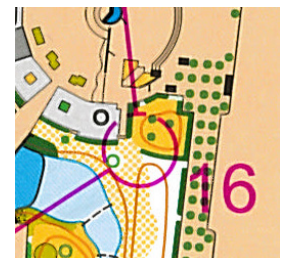
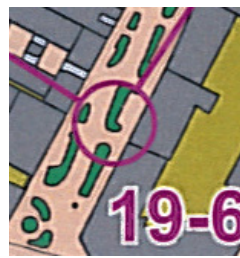
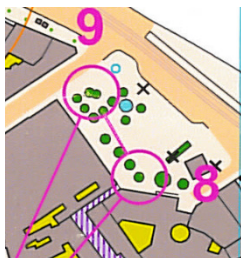
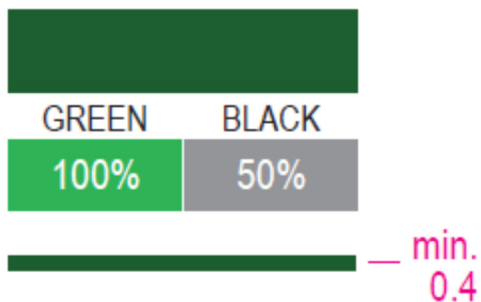
421 Nepriechodný porast

Pre oblasť vegetácie, ktorá sa nesmie prekonávať vzhľadom na *zakázaný vstup* (napr. udržiavané živé ploty, kvetinové záhony) alebo z *dôvodu nebezpečenstva* (napr. za živým plotom je kamenný múrik, ktorý nepresvitá) sa používa podľa ISSOM 2007 „zelená štvorka“ (farba 100% a 50% čierna).

Pri použití šprintových máp je prekonávanie neprekrývateľnej hranice zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

farba: zelená 100%, čierna 50%

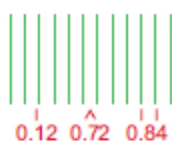
407 Podrast: pomalý beh

Oblasť hustého podrastu s dobrou viditeľnosťou (ostružiny, nízke kry vrátane orezaných konárov), v ktorej je beh obmedzený asi na 60-80% normálnej rýchlosti. Táto značka sa nesmie kombinovať so značkami 406 a 408. V slovníku O-bežca: podrast jednotka.

farba: zelená 14,3%.

8.4		Zarastený	Ak je objekt čiastočne pokrytý podrastom alebo kríkmi, ktoré nie sú znázornené v mape; napr. zrúcanina, zarastená
-----	---	-----------	---

11	41						
----	----	---	---	---	--	--	--

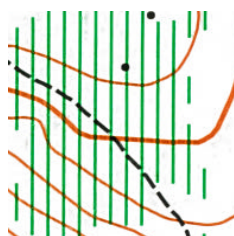
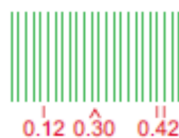
409 Podrast: ťažký beh

Oblasť hustého podrastu s dobrou viditeľnosťou (ostružiny, vres, nízke kry, vrátane orezaných konárov), v ktorej je beh obmedzený asi na 20-60% normálnej rýchlosti. Táto značka sa nesmie kombinovať so značkami 406 a 408. V slovníku O-bežca: podrast dvojka.

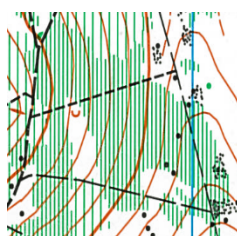
farba: zelená 28.6 %.

8.4		Zarastený	Ak je objekt čiastočne pokrytý podrastom alebo kríkmi, ktoré nie sú znázornené v mape; napr. zrúcanina, zarastená
-----	---	-----------	---

12	42						
----	----	--	---	---	--	---	--

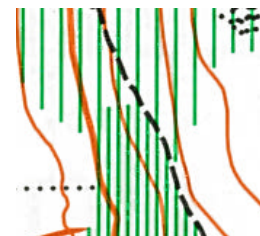
407

409

Porovnanie značiek 407 a 409

rozdiel: čistý (biely) les bez podrastu a podrast jednotka

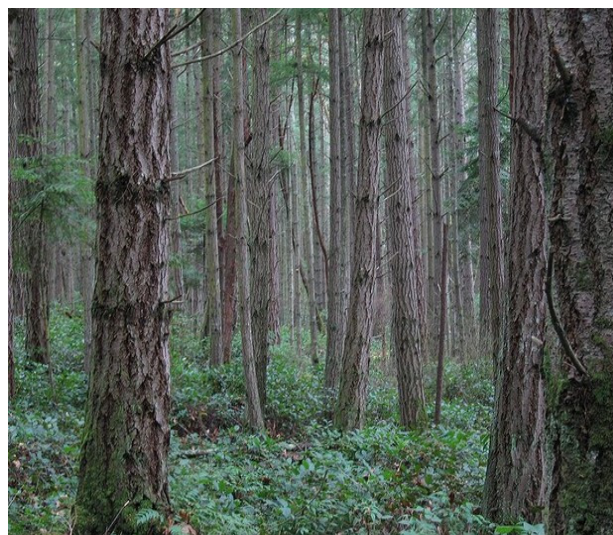
listnatý les: podrast jednotka = pomalý beh

ihličnatý les: podrast jednotka = pomalý beh

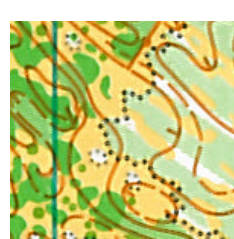
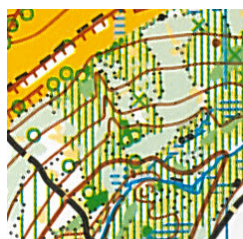

listnatý les: podrast dvojka = ťažký beh

ihličnatý les: podrast dvojka = ťažký beh

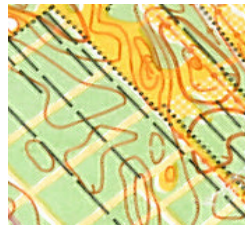
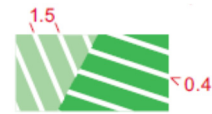
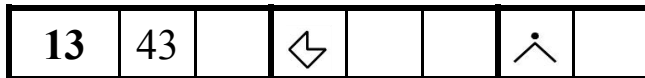
Príroda a aj človek vytvárajú nespočítateľné množstvo kombinácií hustoty lesa, typov otvorených priestorov a podrastov. Pri orientácii v porastovo nejasnom priestore sledujeme hranice porastov už diaľky, na otvorených priestoroch pomôžu k presnej orientácii výrazné stromy a kríky.

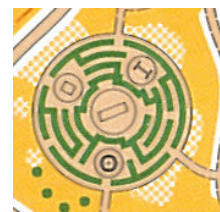
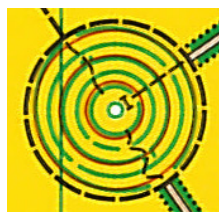
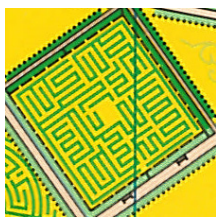
411 Les priebežný v jednom smere

Ak niektorá oblasť lesa umožňuje dobrý beh v jednom smere, ale horší v iných smeroch, ponechajú sa v rastrovej značke (406, 408, 410) pre znázornenie smeru dobrého behu biele pruhy.

farba: zelená biela

ŠPRINT Aj na šprintových mapách existuje istá forma v jednom smere priebežného lesa – špeciálne vysádzané živé ploty v geometrických tvaroch v mape vykreslených zn.č.421, ktorú je zakázané prekonávať.

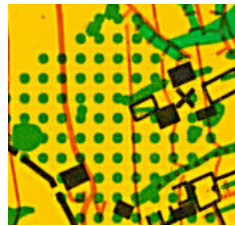
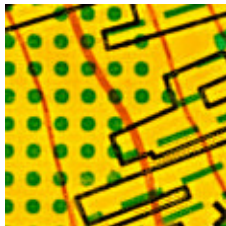
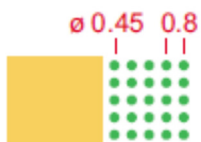
412 Sad

Pôda s vysadenými ovocnými stromami alebo krami. Bodkované čiary môžu byť orientované tak, aby znázorňovali smer výsadby. Ak sú tieto žlté územia (na mape) dominantné, je možné použiť namiesto plnej žltej raster (75%).

farba: žltá a zelená 25 %.

4.7		Hranica porastu	Výrazná hranica rôznych typov stromov alebo vegetácie	416
-----	---	-----------------	---	-----

14	44		
15	45		

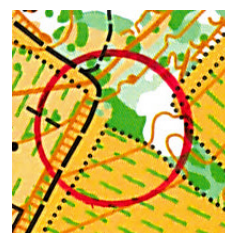
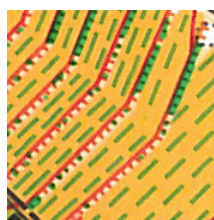
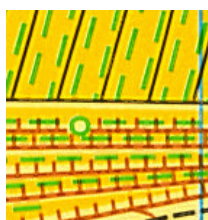
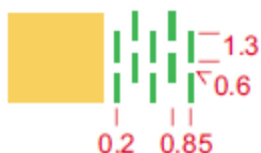
413 Vinice (chmelnice, sady zákrskov na drôtoch atď.)

Čiarkované zelené čiary môžu byť orientované tak, aby znázorňovali smer výsadby. Ak sú žlté územia (na mape) dominantné, je možné použiť namiesto plnej žltej raster (75%)

farba: žltá a zelená

4.7		Hranica porastu	Výrazná hranica rôznych typov stromov alebo vegetácie	416
-----	---	-----------------	---	-----

16	46		
----	----	---	---

414 Výrazná hranica obrábanej pôdy

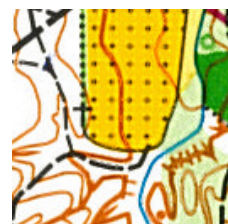
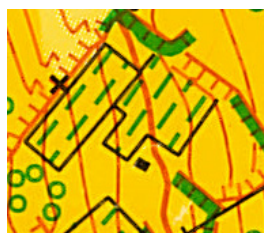
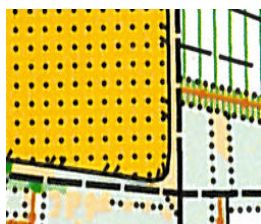
Hranica obrábanej pôdy, ak nie je znázornená inými značkami (plot, múr, cesta atď.), sa kreslí čiernou čiarou. Touto značkou sa tiež vyjadruje stála hranica medzi rôznymi druhmi obrábanej pôdy.

farba: čierna

4.7		Hranica porastu	Výrazná hranica rôznych typov stromov alebo vegetácie	416
-----	---	-----------------	---	-----

17	47		
----	----	---	---

————— 0.12

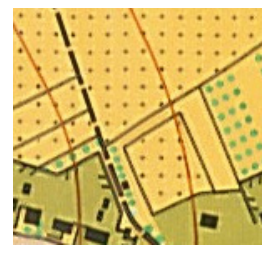
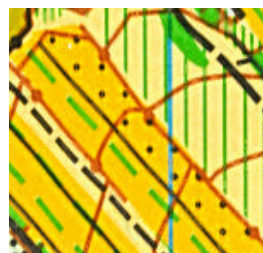
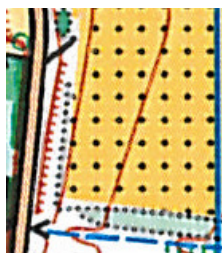
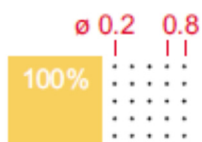
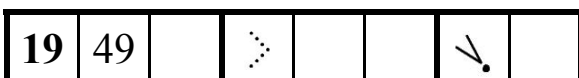

415 Obrábaná pôda

Obrábaná pôda, ktorá je sezónne nedostupná z dôvodu pestovanie plodín sa môže zdôrazniť čiernym bodkovaným rastrom. Málokedy nájdeme značku 415 bez výraznej hranice obrábanej pôdy(414) alebo aspoň 416 výrazná hranica porastov.

farba: žltá 100 %, čierna 5 %.

4.1		Otvorená krajina	Plocha bez stromov. Pásienok, lúka alebo pole, tiež vresovisko alebo slatina	401 403
4.7		Hranica porastu	Výrazná hranica rôznych typov stromov alebo vegetácie	416

416 Výrazná hranica porastov

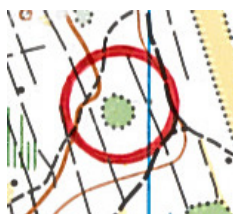
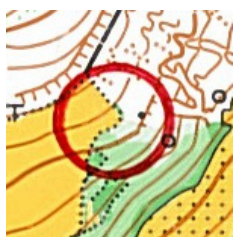
Výrazný okraj lesa alebo výrazná hranica porastov vnútri lesa.

farba: čierna

4.3		Roh lesa	Roh alebo výbežok lesa zasahujúci do otvoreného územia	
4.7		Hranica porastu	Výrazná hranica rôznych typov stromov alebo vegetácie	416

20	50						
21	51						

..... ø 0.22
 ||
 0.5

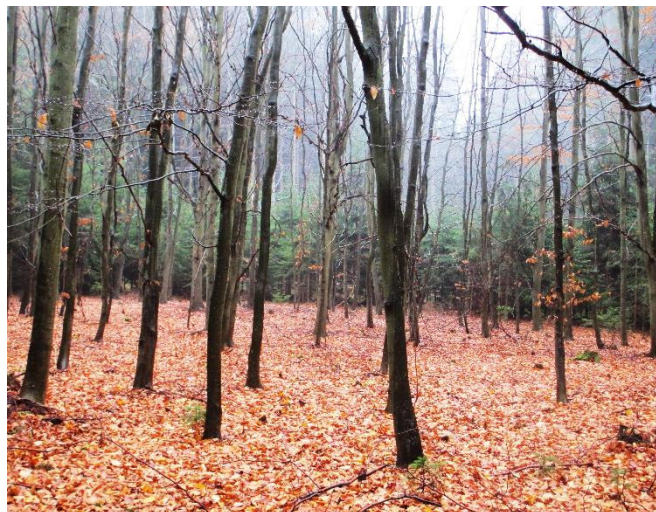

z diaľky: výrazné hranice porastov

bližšie: výrazná hranica vonkajších porastov

hranica druhových porastov

výrazné rozhranie porastov vo vnútri lesa - líniové

výrazné rozhrania vo vnútri listnatého lesa: hustníček

svetlinka

výrazné rozhrania vo vnútri ihličnatého lesa: druhové

svetlinka

na jeseň je vidieť? druhové rozhrania porastov na ceste podľa opadu listov/ aj v lese je výraznejšie ako na jar

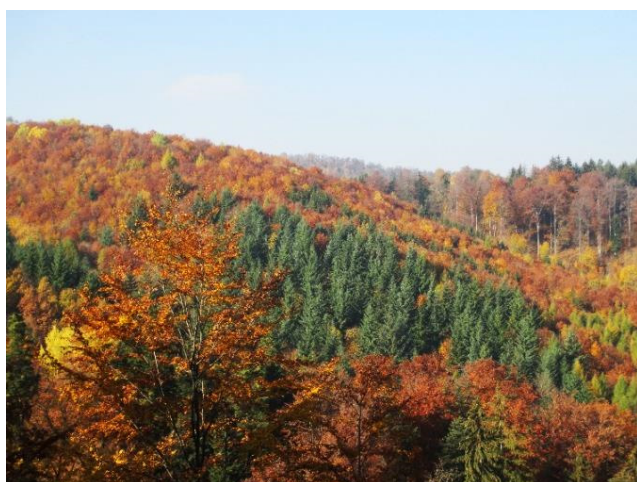
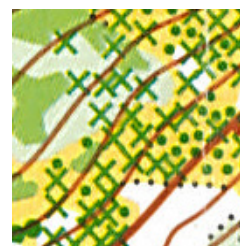
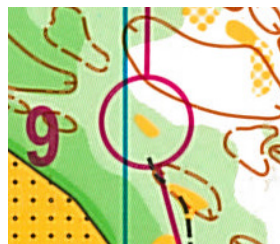
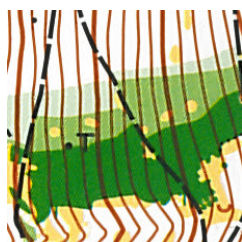

417 Nevýrazná hranica porastov

Nevýrazná hranica medzi oblasťami zelenej, žltej a bielej sa kreslí bez čiary. Okraje oblasti sú vyjadrené len zmenou farby alebo bodkovaného rastra.

Nevýrazné rozhranie nevieme identifikovať presne – stromy na kraji porastu rastú rôzne husto, slúži ako informácia o hustote lesa k voľbe postupu.

Objektom kontrolného stanoviska nebýva hranica, ale môže byť podrast samotný (nemá výraznú hranicu). Piktogramy preto neuvádzam.

z diaľky vidieť nevýrazné druhové rozhrania

nevýrazné druhové rozhrania

listnatý les: nevýrazné rozhranie

ihličnatý les: nevýrazné rozhranie

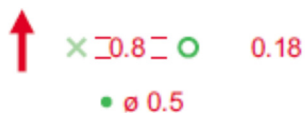

418, 419, 420 Zvláštnne vegetačné objekty

Značky 418, 419 a 420 sa môžu použiť aj pre zvláštnne malé vegetačné objekty. Vysvetlenie značiek musí byť uvedené vo vysvetlivkách na mape (v SR sa značka 418-krížok používa pre výrazný strom a značka 419-krík pre vývrat (krík je orientovaný na sever)).

farba: zelená

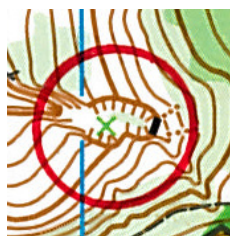
6.1	✕	Zvláštny objekt	Ak sa použije, jeho vysvetlenie sa musí oznámiť pretekárom pred pretekmi
6.2	○	Zvláštny objekt	Ak sa použije, jeho vysvetlenie sa musí oznámiť pretekárom pred pretekmi

Vývrat

4.10		Peň, vývrat	Peň stromu, vyvrátené korene padnutého stromu s kmeňom alebo bez	
------	---	-------------	--	--

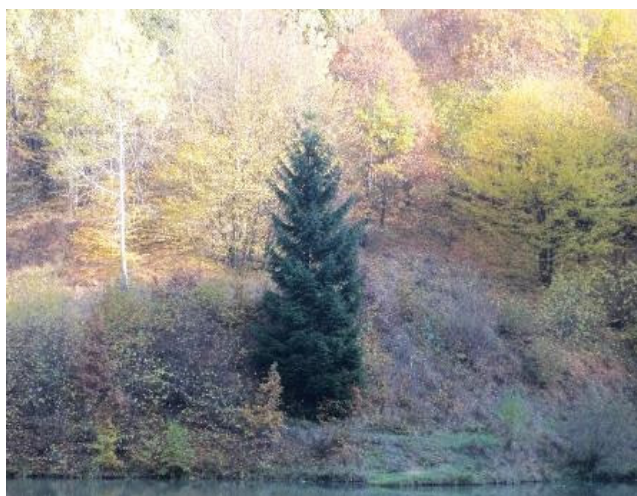
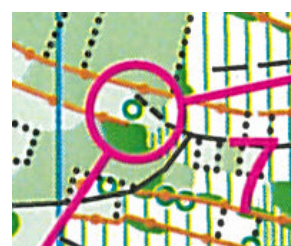
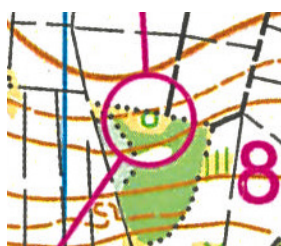
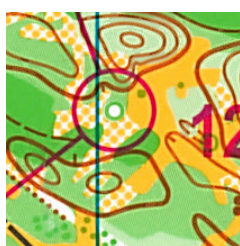
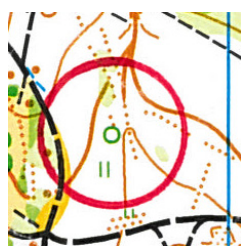
22	52						
23	53						

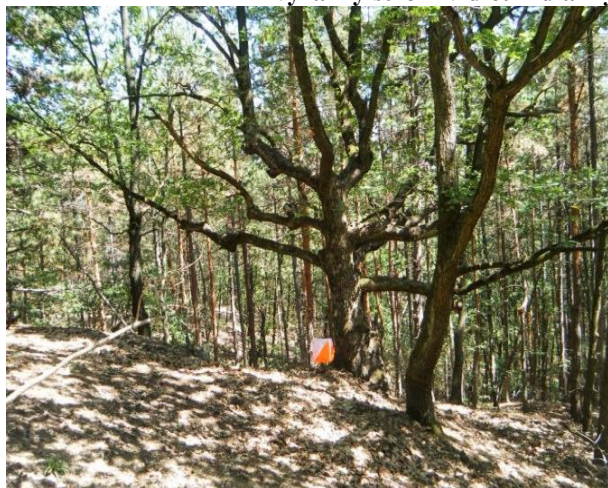
Výrazný strom

4.9	△	Výrazný strom	Nezvyčajný alebo výrazný strom v otvorenom území alebo v lese; často sa uvádza informácia o aký druh stromu ide	
-----	---	---------------	---	--

24	53		△				⚡
25	54	→	△	☁			
26	55		△	⊞		○	

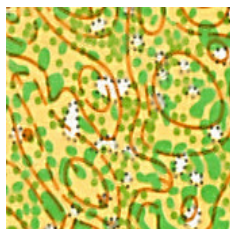
výrazný strom vidieť z diaľky, či na kraji porastu alebo v vnútri

Krik, skupina malých stromov

4.5		Húština	Malý kus lesa, kde je porast alebo podrast tak hustý, že je ťažké ho prejsť	408 410
4.6		Živý plot (líniová húština)	Umelo vysadená línia stromov alebo kríkov, ktorú je ťažké prejsť	410
4.8		Zhluk stromov	Malá plocha stromov	405 406

27	57	↖					
28	58					↘	
29	59	←				┃	
30	60					○	

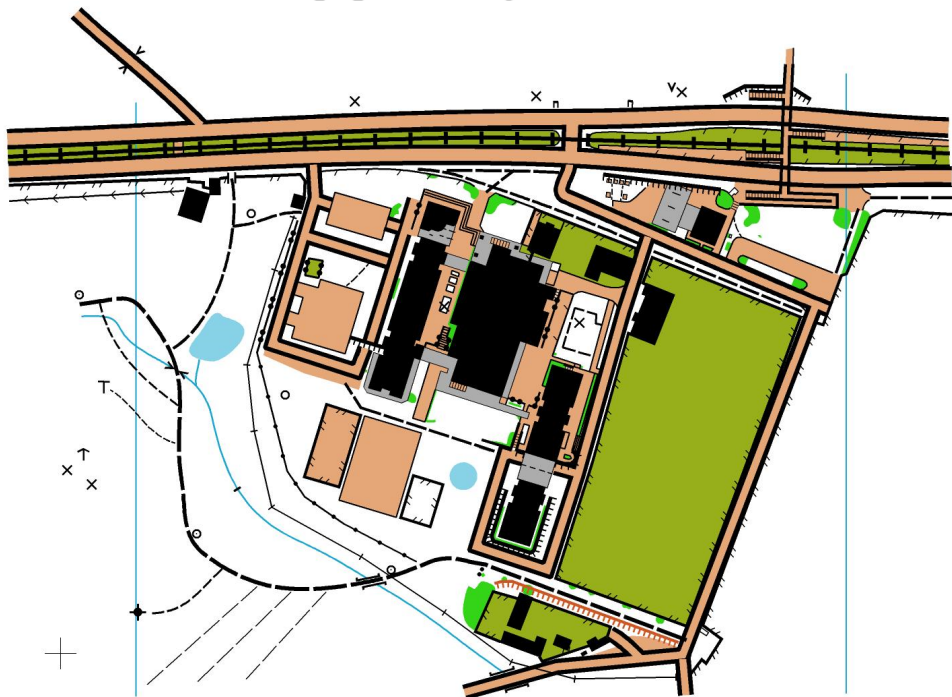
Umelé objekty

Sieť ciest poskytuje dôležitú informáciu pre bežca a klasifikácia musí byť na mape jasne rozoznateľná. Pre pretekára je zvlášť dôležitá klasifikácia menších ciest. Do úvahy treba brať nielen šírku, ale i to, ako je chodník pre bežca zreteľný.

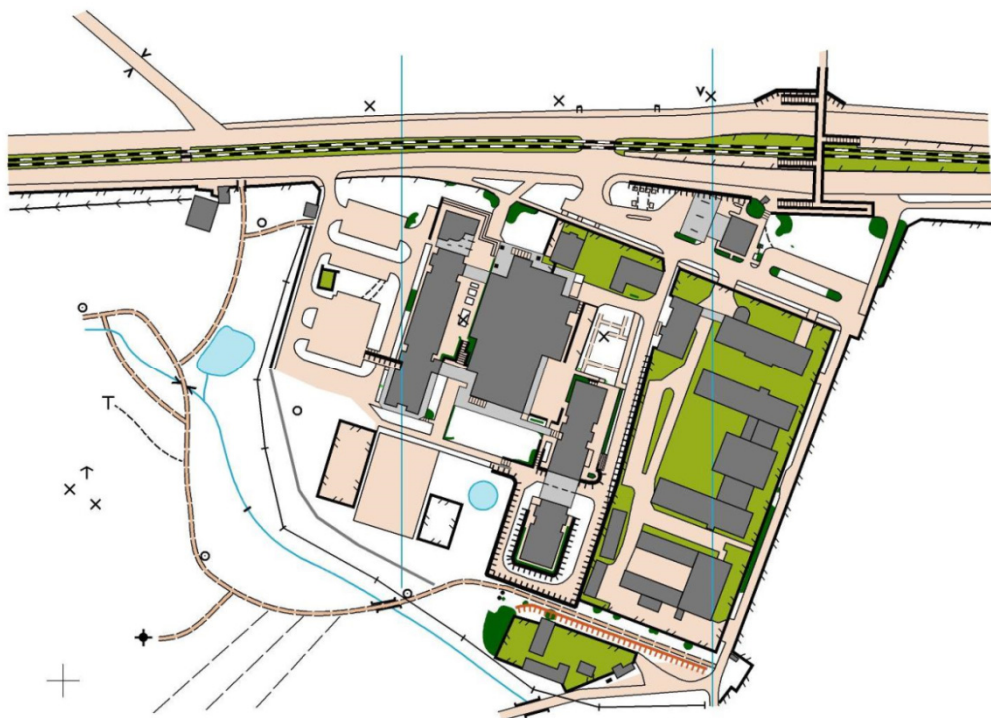
Ostatné umelo vytvorené útvary sú dôležité pre čítanie mapy a sú často vhodným miestom na kontrolné stanovište.

Na obrázkoch dole je ten istý priestor v tej istej mierke zmapovaný podľa rôznych noriem.

mapa podľa normy ISOM 2000

ŠPRINT mapa podľa normy ISSOM 2007

501 Diaľnica

Asfaltová cesta s dvoma oddelenými pruhmi. Šírka značky by mala byť kreslená v mierke, ale nesmie byť užšia ako minimálna šírka. Vonkajšia hraničná línia môže byť nahradená značkami 519, 521, 522 alebo 524, ak sú plot alebo stena tak blízko okraja diaľnice, že nemôžu byť prakticky znázornené ako samostatné značky. Priestor medzi čiernymi čiarami musí byť vyplnený hnedou (50%). Cesta vo výstavbe môže byť znázornená prerušovanými čiarami.

farba: čierna a hnedá

502 Širšia cesta

Cesta širšia než 5m. šírka cesty by mala byť kreslená v mierke, ale nesmie byť užšia ako minimálna šírka. Vonkajšia hraničná línia môže byť nahradená značkami 519, 521, 522 alebo 524, ak sú plot alebo stena tak blízko okraja diaľnice, že nemôžu byť prakticky znázornené ako samostatné značky. Priestor medzi čiernymi čiarami musí byť vyplnený hnedou (50%). Cesta vo výstavbe môže byť znázornená prerušovanými čiarami.

farba: čierna a hnedá 50%

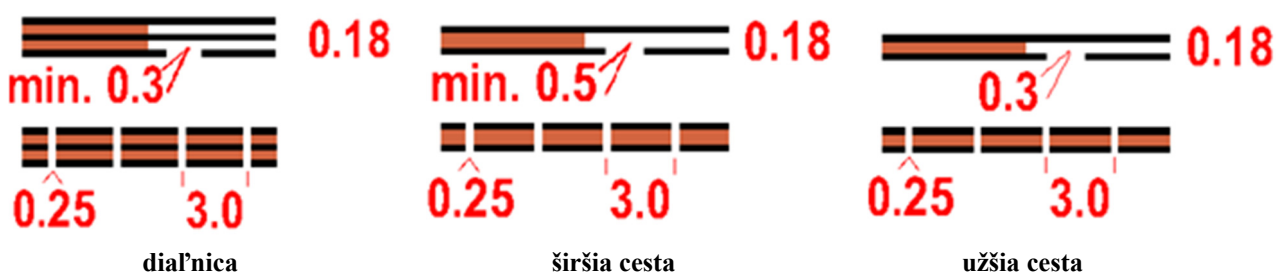
503 Užšia cesta

Cesta široká 3-5m. Priestor medzi čiarami musí byť vyplnený hnedou (50%). Cesta vo výstavbe môže byť znázornená prerušovanými čiarami.

farba: čierna a hnedá 50%

5.1		Cesta	Štrková/asfaltová alebo prašná cesta vhodná pre vozidlá za normálnych poveternostných podmienok	501-504
-----	---	-------	---	---------

Značky 501, 502 a 503 majú takéto znázornenie:

Pre bežca je veľmi dôležité všimnúť si možnosť prebehu cez tieto komunikácie a správať sa podľa pokynov organizátora.

diaľnica

širšia cesta

užšia cesta

diaľnica

širšia cesta

užšia cesta

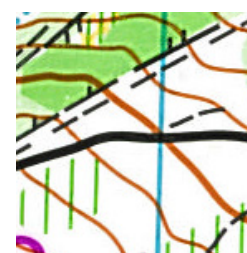
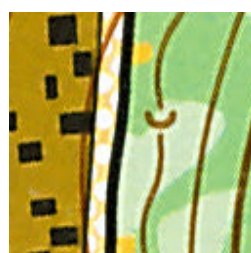
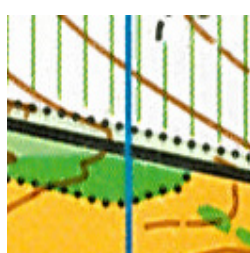
504 Spevnená cesta

Udržiavaná spevnená cesta vhodná pre motorové vozidlá v každom počasí. Minimálna šírka 3m.
farba: čierna

5.1		Cesta	Štrková/asfaltová alebo prašná cesta vhodná pre vozidlá za normálnych poveternostných podmienok	501-504
-----	--	-------	---	---------

1	31						
2	32						
3	33						

0.35

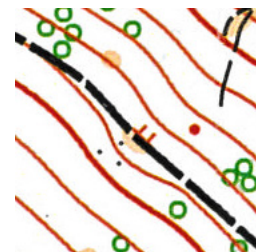
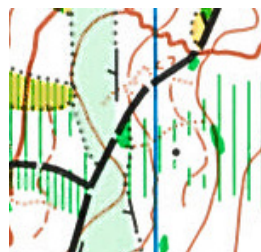
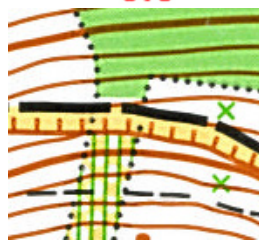
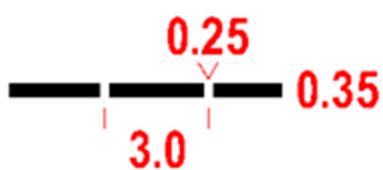

505 Vozová cesta

Nespevnená (široká) alebo čiastočne spevnená cesta vhodná pre vozidlá len pri pomalej jazde. Šírka menšia ako 3m.

farba: čierna

5.2		Cestička, chodník	Viditeľná cestička vytvorená ľuďmi alebo zvieratami. Môže byť zjazdná terénnymi autami.	505-508
-----	---	-------------------	---	---------

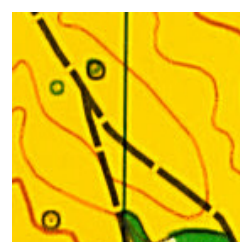
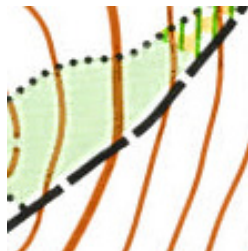
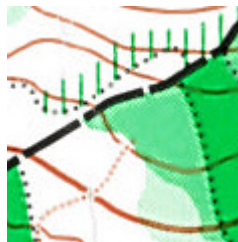
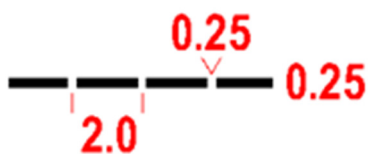
506 Cestička

Cesta pre chodcov alebo stará vozová cesta, ktorá je v teréne zreteľná. (v SR sa používa najmä pre klasické lesné nespevnené traktorové cesty).

farba: čierna

5.2		Cestička, chodník	Viditeľná cestička vytvorená ľuďmi alebo zvieratami. Môže byť zjazdná terénnymi autami.	505- 508
-----	---	----------------------	---	-------------

5	35						
---	----	--	---	---	---	--	--

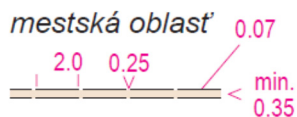

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

506.01 Nespevnený chodník alebo cesta

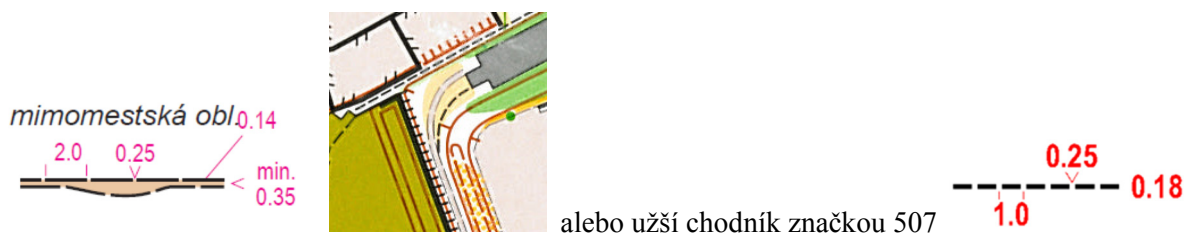
Nespevnený chodník alebo cesta pre vozidlá, nemá hladký a tvrdý povrch a prechádza sa po nej prevažne pešo. Hustota hnedej výplne má byť taká istá ako hustota vybratá pre značku spevnenú plochu (529).

Pokiaľ je na mape priestor hustej typickej mestskej zástavby a nachádza sa tu nespevnený chodník, mal by

byť nakreslený

Ak sa na tej istej mape za zástavbou sa nachádza park, taký istý chodník môže byť nakreslený

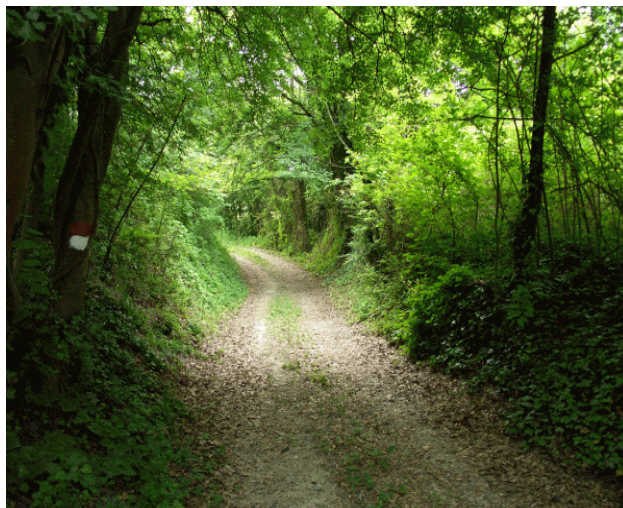
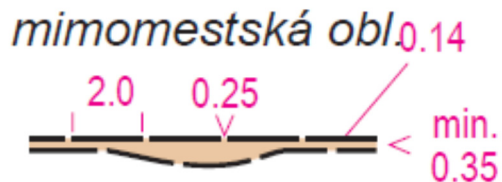
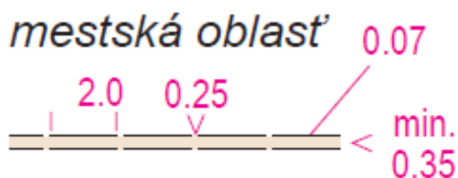

alebo užší chodník značkou 507

Je to kvôli lepšej čitateľnosti mapy (chodník by sa mohol mýliť s neprekonateľným múrom)

farba: čierna

5.2		Cestička, chodník	Viditeľná cestička vytvorená ľuďmi alebo zvieratami. Môže byť zjazdná terénnymi autami.	505-508
-----	--	-------------------	---	---------

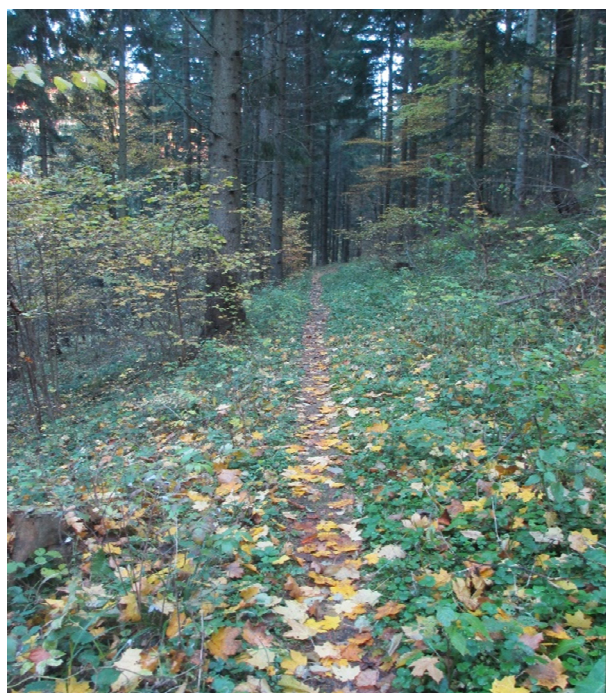
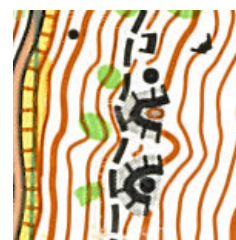
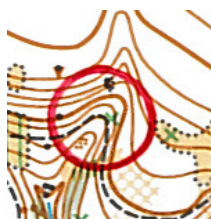
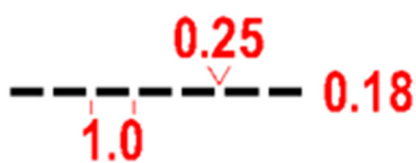
507 Chodník

Chodník alebo dočasná cesta pre ťažbu dreva, ktorú možno za behu sledovať.

farba: čierna

5.2		Cestička, chodník	Viditeľná cestička vytvorená ľuďmi alebo zvieratami. Môže byť zjazdná terénnymi autami.	505-508
-----	---	-------------------	---	---------

6	36					
---	----	---	---	---	--	--

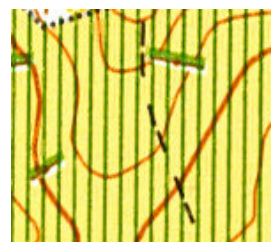
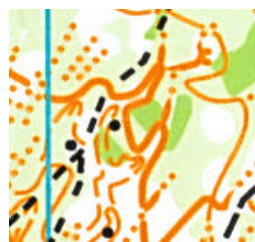
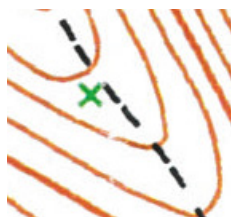
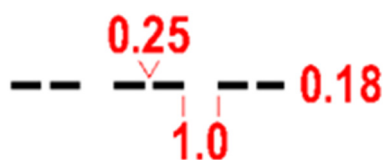
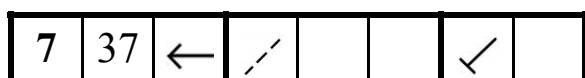

508 Nevýrazný chodník

Nevýrazný malý chodník alebo nevýrazná cesta pre ťažbu dreva (ktorý možno za behu sledovať). Krúžkom je naznačený objekt, nie kontrolné stanovište.

farba: čierna

5.2		Cestička, chodník	Viditeľná cestička vytvorená ľuďmi alebo zvieratami. Môže byť zjazdná terénnymi autami.	505-508
-----	---	-------------------	---	---------

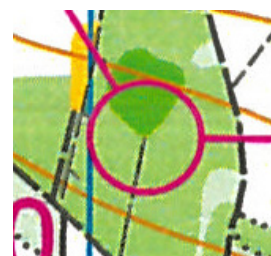
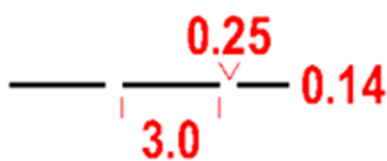
509 Priesek

Výrazný priesek, užší než 5m. Priesek je lineárne prerušenie lesa (zvyčajne umelo vysadeného), na ktorom nie je výrazný chodník (cesta). Ak po ňom ide chodník (cesta), mal aby sa použil značka 507 alebo 508.

farba: čierna

5.3		Priesek	Zreteľne, viditeľné líniové prerušenie lesa, na ktorom nie je zreteľná cestička alebo chodník	509
-----	--	---------	---	-----

11	41						
----	----	--	--	--	--	--	--

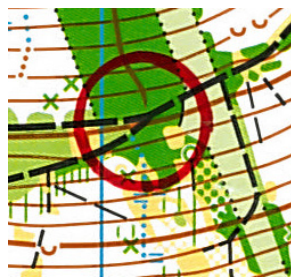
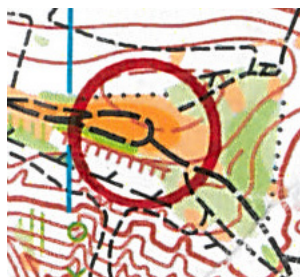
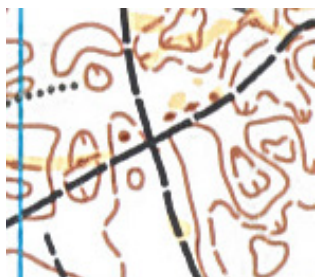
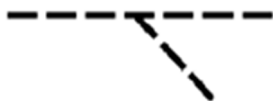

510 Zreteľné rázcestie

Ak je vetvenie alebo križovatka chodníkov a ciest viditeľné, sú čiarky značiek v mieste vetvenia spojené.

farba: čierna

12	42		/	/	X		☐
----	----	--	---	---	---	--	---

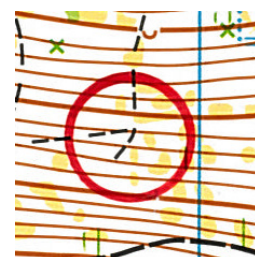
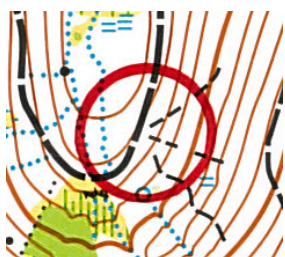
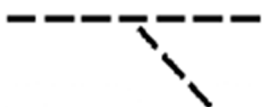
511 Nezreteľné rázcestie

Ak vetvenie alebo križovatka chodníkov a ciest nie je jasné, čiarky značiek nie sú v mieste vetvenia spojené.

Nemôže byť objektom na umiestnenie lampiónu, krúžkom je len naznačené nezreteľné rázcestie.

farba: čierna

13	43						
----	----	--	---	---	---	--	--

Ťažko zobrazit', lebo keď to nevidím dobre voľným okom, na fotografii nebude vidieť nič. Ak chcem vedieť, kde je nezreteľné rázcestie, je najlepšie použiť metódu krokovania a dôkladne sledovať terén.

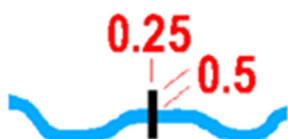
512 Lávka

Lávka (mostík), ku ktorému nevedie chodník.

farba: čierna

5.4		Most	Prechod cez vodný tok alebo iný líniový objekt	512 513
-----	---	------	--	------------

14	44	↓					
----	----	---	---	--	--	--	--

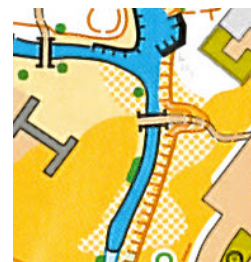
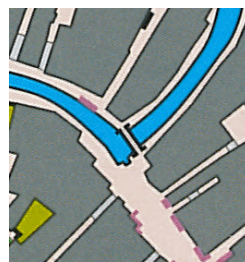
ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

512.01 Most

Most je konštrukcia, ktorá prekleňuje a umožňuje prechod ponad rieku, priepasť, cestu a podobne.

farba: čierna

min. 0.4 > = 0.47 0.25

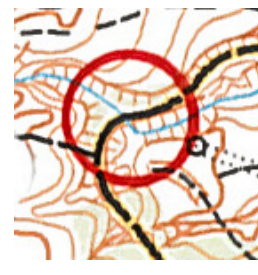
513 Kríženie s mostom

Kríženie alebo cesta križujúce rieku, potok alebo priekopu s mostom.

farba: čierna

5.4		Most	Prechod cez vodný tok alebo iný líniový objekt	512 513
-----	---	------	--	------------

15	45		
----	----	---	---

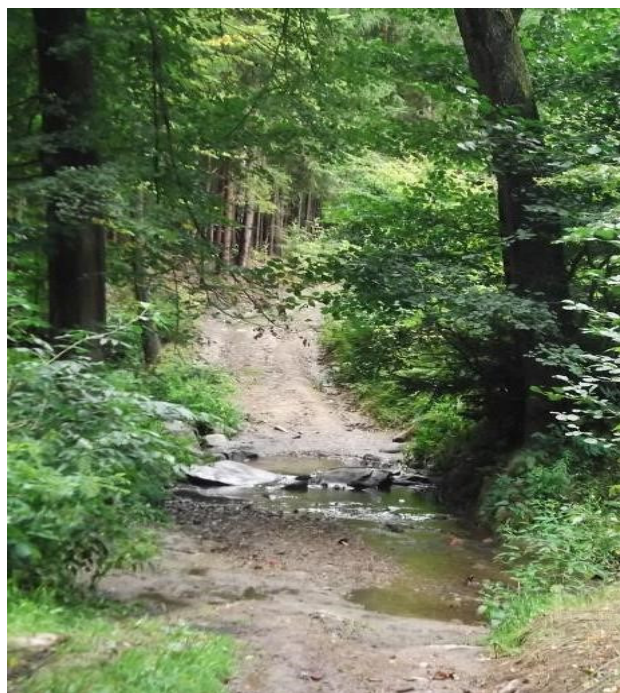
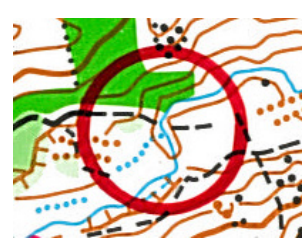
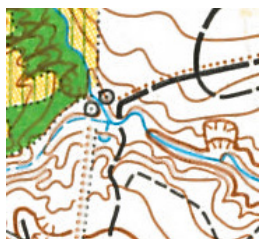
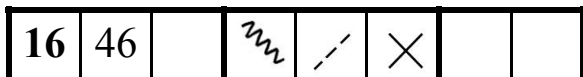

514 Kríženie bez mostu

Chodník alebo cesta križujúce rieku, potok alebo priekopu bez mostu (brod).

Málo častý jav, ale ak chceš mať suché tenisky...

farba: čierna

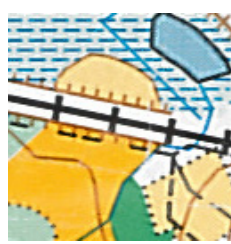
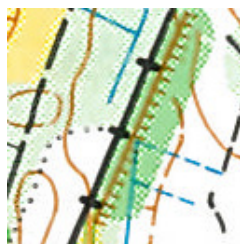
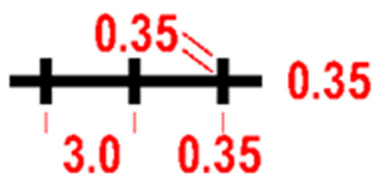
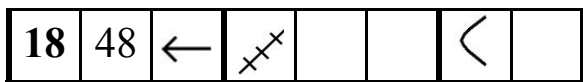

515 Železnica

Železnica lebo iný druh koľajovej dráhy (električka, vlečka atď.).

Kvôli bezpečnosti sa obyčajne nestretávame s umiestnením kontrolných stanovišť v blízkosti železničných dráh – okrem dráh, ktoré sú mimo prevádzky.

farba: čierna

križovatka železnice a cesty

železničný most & mostík pre peších ponad rieku

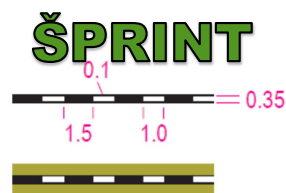
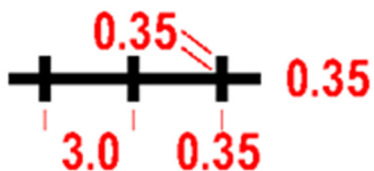
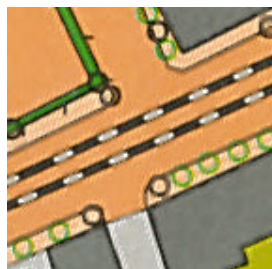
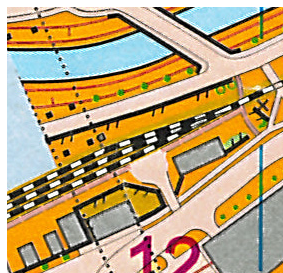
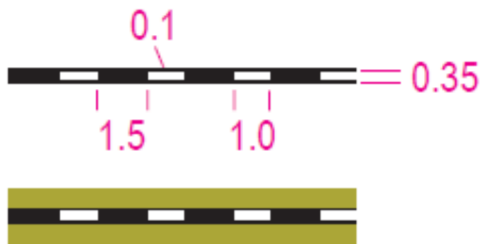
ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

515.1 Železnica

Železnica je trvalá trať, na ktorej sú umiestnené koľaje, po ktorých sa môžu pohybovať lokomotívy, osobné a nákladné vozne. Je zakázané prejsť cez alebo sa pohybovať pozdĺž železnice, zakázaný priestor okolo železnice by mal byť znázornený pomocou značky oblasť zakázaného vstupu. (528.1)

farba: čierna

19	49	↑	xx			—
----	----	---	----	--	--	---

Pri použití šprintových máp je zakázané prejsť cez alebo sa pohybovať pozdĺž železnice.

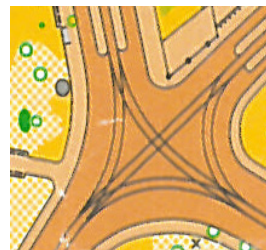
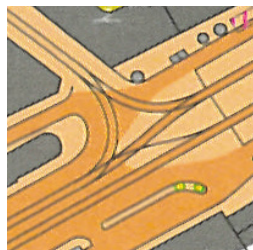
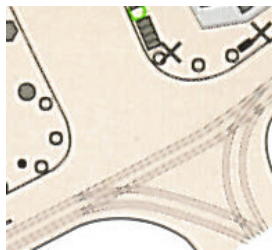
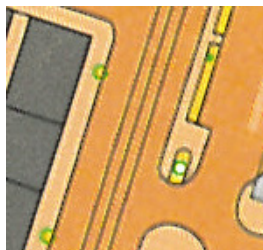
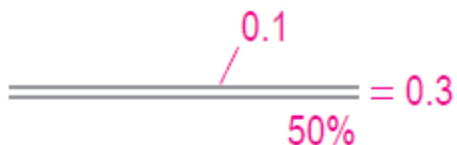
porovnanie: železnica na mape pre lesný OB a šprint

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

515.2 Trať električiek

Električka je verejný dopravný prostriedok premávajúci pravidelne určitými ulicami, obyčajne na koľajniciach. Pretekár môže cez trať električiek ľahko prejsť. Môžu sa nakresliť v prípadoch, keď slúžia pre navigáciu alebo orientáciu.

farba: čierna 50%

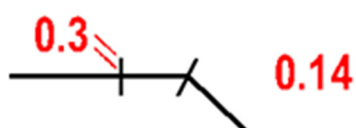
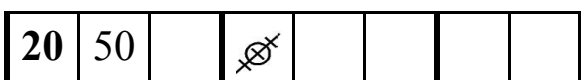

516 Elektrické vedenie

Elektrické (a iné drôtové) vedenie, lanovka alebo lyžiarsky vlek. Priečne čiarky ukazujú presnú polohu stĺpov.

farba: čierna

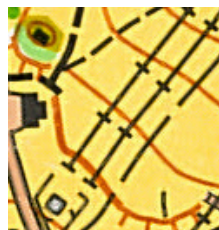
5.5		Vedenie	Elektrické alebo telefónne vedenie, lanovka lyžiarsky vlek	516 517
5.6		Stĺp vedenia	Podpora elektrického alebo telefónneho vedenia, lanovky alebo lyžiarskeho vleku	516 517

stĺp el.vedenia

ohyb

JZ koniec lyž. vleku

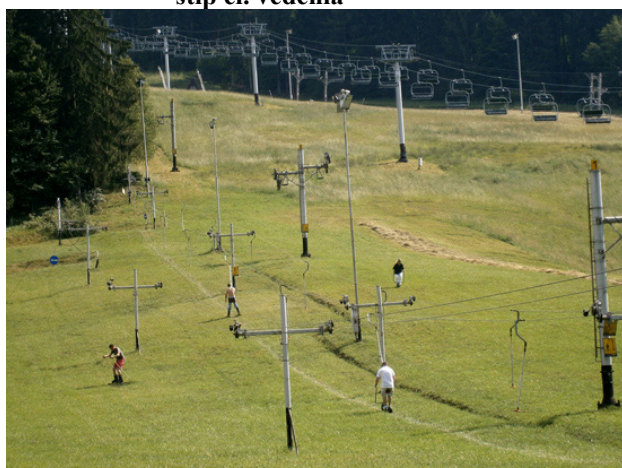
styk vedení

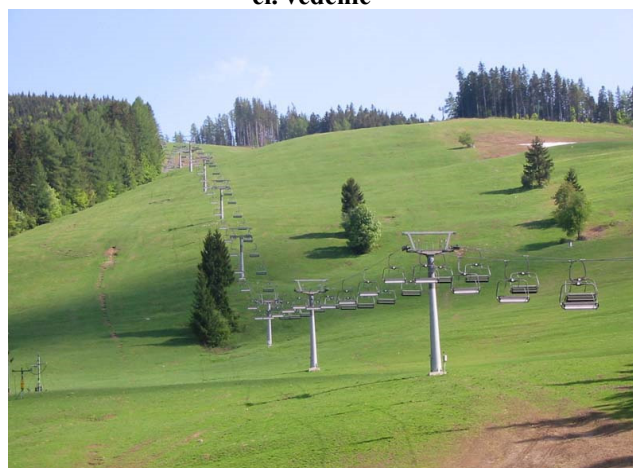
stĺp el. vedenia

el. vedenie

lyžiarsky vlek v lete

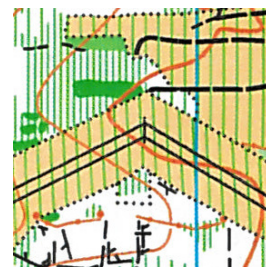
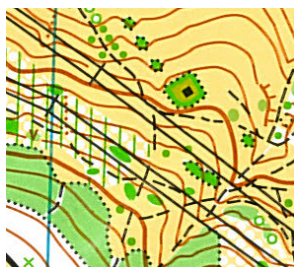
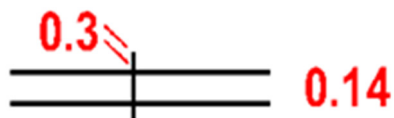
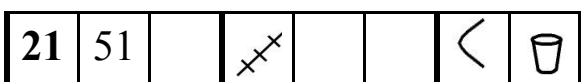
lanovka

517 Hlavné elektrické vedenie

Veľké elektrické vedenie by sa malo nakresliť dvojitou čiarou. Vzdialenosť medzi čiarami môže vyjadrovať šírku vedenia. (prične čiarky ukazujú presnú polohu stĺpov)

farba: čierna

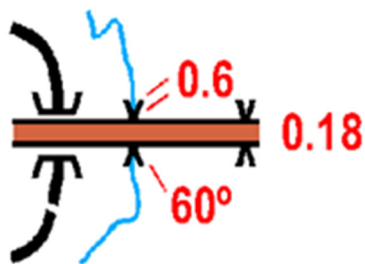
5.5		Vedenie	Elektrické alebo telefónne vedenie, lanovka lyžiarsky vlek	516 517
5.6		Stĺp vedenia	Podpora elektrického alebo telefónneho vedenia, lanovky alebo lyžiarskeho vleku	516 517

518 Tunel

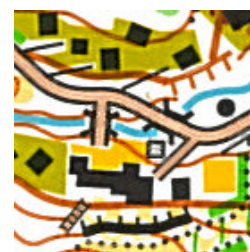
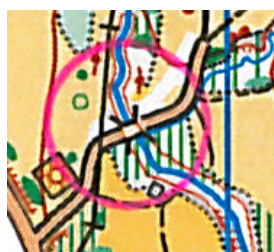
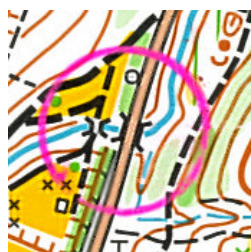
Podchod pod cestami, železnicami atď., ktorý môže pretekár využiť. Značka sa použije bez ohľadu na to, či k tunelu vedie cesta alebo nie.

farba: čierna

5.7		Tunel	Podchod pod cesta, železnice atď.	518
-----	--	-------	-----------------------------------	-----

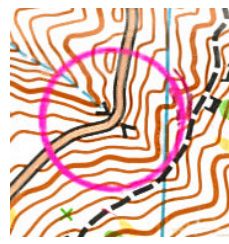
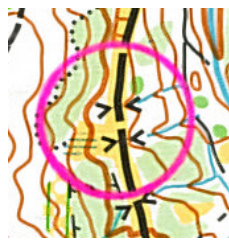
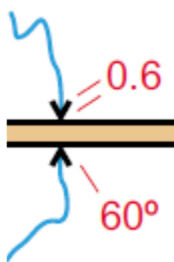
22	52	→					
----	----	---	--	--	--	--	--

Sú rôzne kombinácie tejto značky, voda môže pritekať aj odtekať. Ak je prameň pod povrchom, len odteká, častá je aj kombinácia s úzkou mokrad'ou...

5.7		Tunel	Podchod pod cesta, železnice atď.	518
-----	---	-------	-----------------------------------	-----

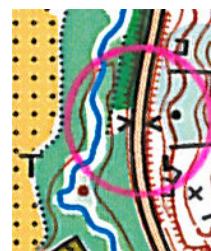
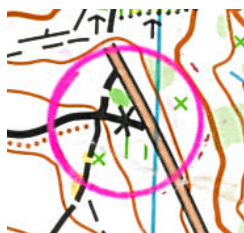
23	53					
----	----	---	---	---	---	---

5.7		Tunel	Podchod pod cesta, železnice atď.	518
-----	---	-------	-----------------------------------	-----

24	54	→					
----	----	---	---	--	--	--	--

 0.18

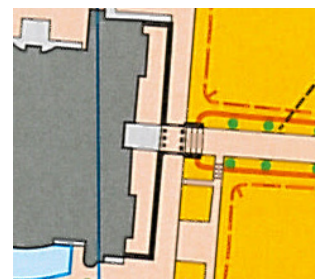
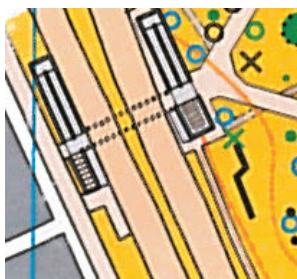
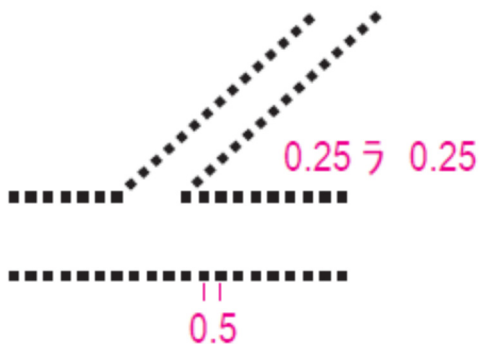
tunel s občasným výskytom vody

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

518.1 Podchod alebo tunel

Podchod alebo tunel je priechod vedúci popod zem, najmä pre chodcov a dopravné prostriedky, ktorý prechádza napr. popod železnicu alebo cestu.

farba: čierna

519 Kamenný múr

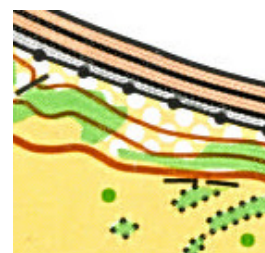
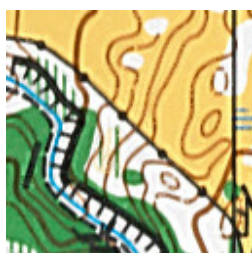
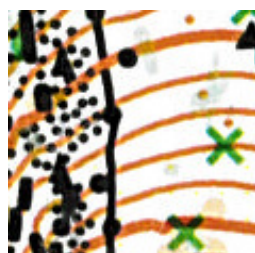
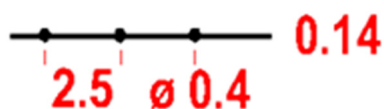
Kamenný múr alebo kameňmi obložený násyp (prekonateľný).

farba: čierna

Rozdiel medzi zrázom a múrom je v tom, že zráz má dostupnú iba jednu stranu = "je prilepený ku svahu", múr vieme obísť popri oboch kolmých stranách.

5.8		Kamenný múr	Hraničný kamenný múrik alebo kameňmi vykladaný zrázík. Na znázornenie rozpadnutého kamenného múrika sa používa piktogram č. 8.11	519-521
-----	--	-------------	--	---------

25	55					
----	----	--	--	--	--	--

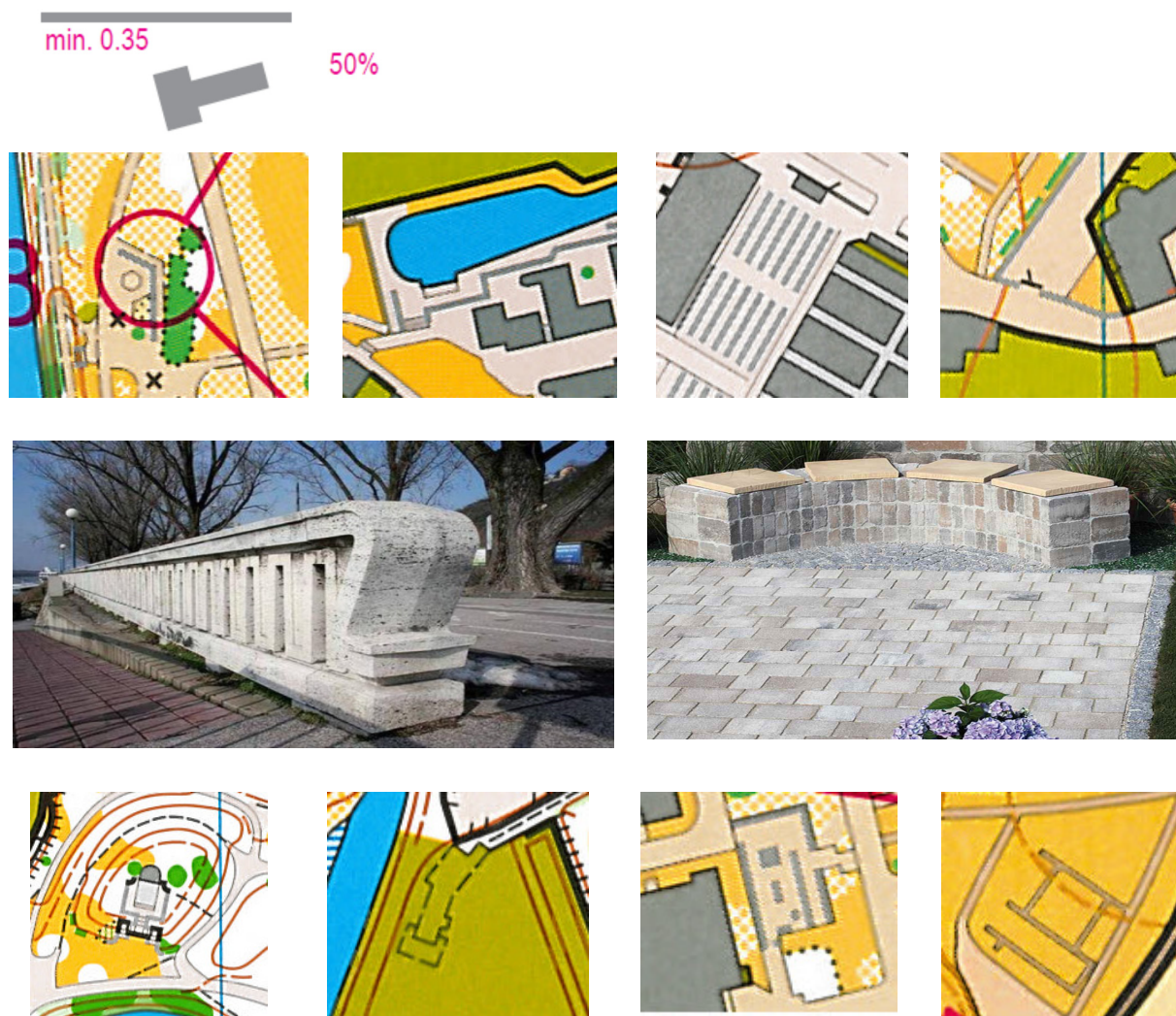

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

519.1 Priechodný múr

Priechodný alebo podporný múr je stavba z kameňa, tehál, betónu atď., ktorá je priechodná. Táto značka je vhodná pre mestské oblasti. Ak je múr vyšší ako 2m, znázorňuje sa pomocou značky nepriechodný múr (521.1). Široké múry sa znázorňujú podľa ich pôdorysu.

farba: čierna 50%

touto značkou sa kreslia aj archeologické vykopávky (pokiaľ sú verejne prístupné)

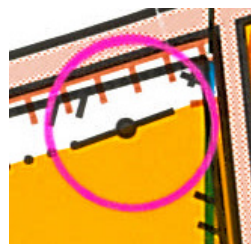
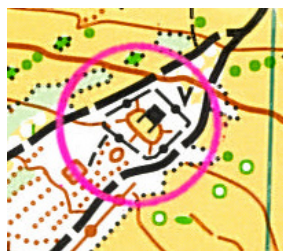
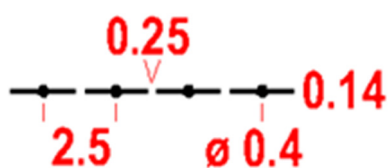
520 Rozpadnutý kamenný múr

Rozpadnutý kamenný múr alebo kameňmi obložený násyp môže byť znázornený prerušovanou čiarou.

farba: čierna

5.8		Kamenný múr	Hraničný kamenný múrik alebo kameňmi vykladaný zrázok. Na znázornenie rozpadnutého kamenného múrika sa používa piktogram č. 8.11	519-521
-----	---	-------------	--	---------

26	56					
----	----	---	---	---	---	---

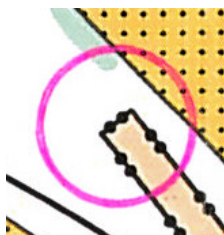
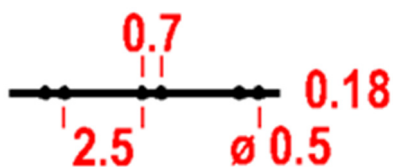
521 Vysoký kamenný múr

Kamenný múr vyšší než 1,5m pre priemerného orientačného bežca neprekonateľný.

farba: čierna

5.8		Kamenný múr	Hraničný kamenný múrik alebo kameňmi vykladaný zrážik. Na znázornenie rozpadnutého kamenného múrika sa používa piktogram č. 8.11	519-521
-----	---	-------------	--	---------

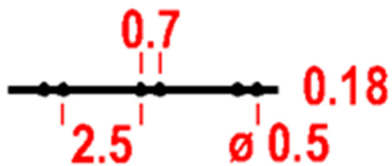
27	57	←			<	
----	----	---	---	--	---	--

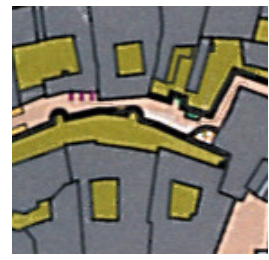
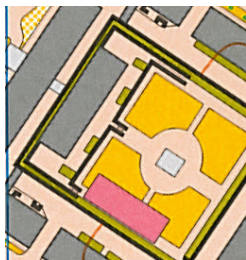
ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

521.1 Nepriechodný múr

Nepriechodný alebo podporný múr je taký, ktorý plní funkciu oplotenia alebo pevnej bariéry. Nesmie byť prekonávaný kvôli zákazu vstupu alebo z dôvodu, že môže znamenať nebezpečenstvo pre pretekára vzhľadom na jeho výšku. Veľmi široké nepriechodné múry sa kreslia podľa ich pôdorysu a znázorňujú sa pomocou značky budova (526.1)

Pri použití šprintových máp je prekonávanie nepriechodných múrov zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

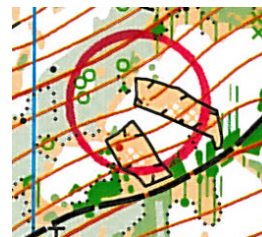
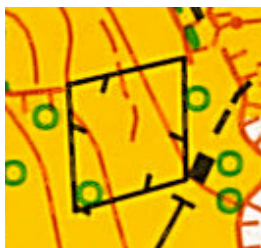
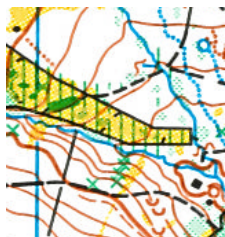
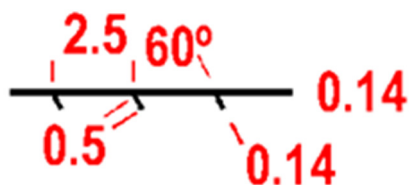
522 Plot

Drevený alebo drôtený plot nižší než 1,5m. Nie je definované, či ho možno prekonávať: ak nie je uvedené v pokynoch inak tak áno // ak ohraničuje „zelenú olivovú“, tak rozhodne nie.

farba: čierna

5.9		Plot	Drôtená alebo drevená zábrana. Na znázornenie rozpadnutého plota sa používa piktogram č. 8.11	522-524
-----	---	------	---	---------

28	58	←			
----	----	---	---	--	---

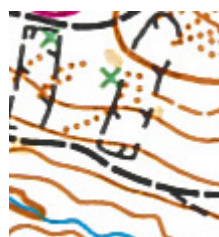
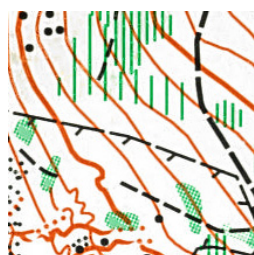
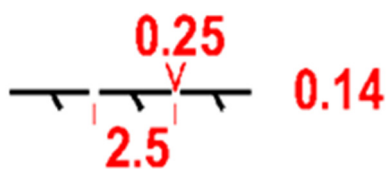
523 Rozpadnutý plot

Rozpadnutý plot môže znázornený byť prerušovanou čiarou.

farba: čierna

5.9		Plot	Drôtená alebo drevená zábrana. Na znázornenie rozpadnutého plota sa používa piktogram č. 8.11	522-524
-----	---	------	---	---------

29	59			
----	----	---	---	---

524 Vysoký plot

Drevený alebo drôtený plot vyšší než 1,5m, pre priemerného orientačného bežca neprekonateľný.

farba: čierna

5.9		Plot	Drôtená alebo drevená zábrana. Na znázornenie rozpadnutého plota sa používa piktogram č. 8.11	522-524
-----	---	------	---	---------

30	60		
----	----	---	---

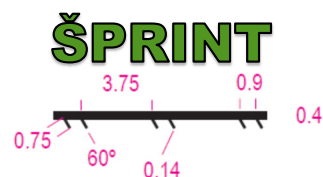
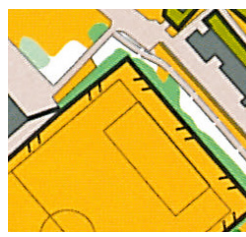
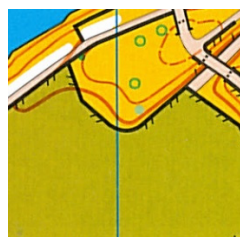
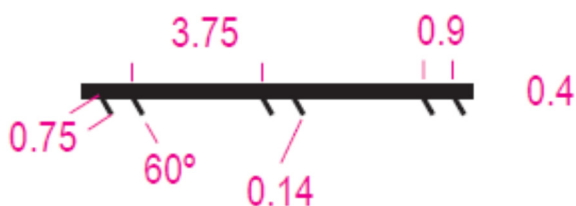
ŠPRINT

524 Nepriechodný plot alebo zábradlie

Nepriechodný plot alebo zábradlie, ktoré sa nesmú prekonávať kvôli zákazu vstupu alebo z dôvodu, že môžu znamenať nebezpečenstvo pre pretekára vzhľadom na ich výšku.

farba: čierna

12	36		↗			┌
----	----	--	---	--	--	---

Pri použití šprintových máp je prekonávanie nepriechodného plotu alebo zábradlia zakázané.

Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

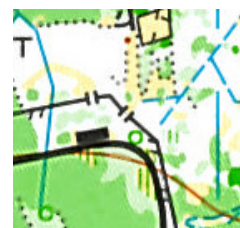
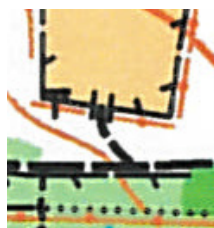
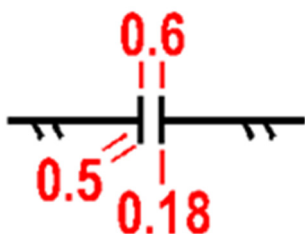
525 Prechod

Všetky cesty alebo cez alebo ponad vysoké ploty a múry (trvalo použiteľné) sa musia vyznačiť. Táto značka sa tiež môže použiť aj pre bránu alebo schodíky cez kamenný múr (519) alebo plot (522) alebo potrubie (534).

farba: čierna

5.10		Prechod	Prechod cez alebo ponad múr, plot alebo potrubie vrátane brán alebo schodíkov	525
------	---	---------	---	-----

31	61			
----	----	---	---	---

526 Budova

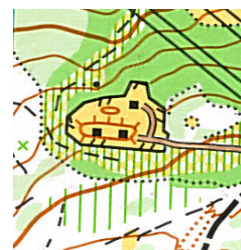
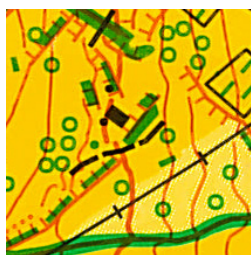
Budova sa znázorňuje svojím pôdorysom, ak to mierka dovoľuje.

farba: čierna

5.11		Budova	Tehlová, drevená alebo kamenná stavba	526
------	---	--------	---------------------------------------	-----

32	62	←				↙	
----	----	---	---	--	--	---	--

  = min.
0.5 x 0.5

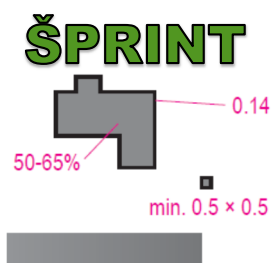
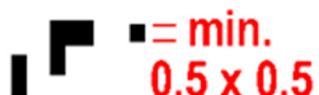
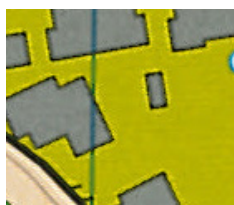
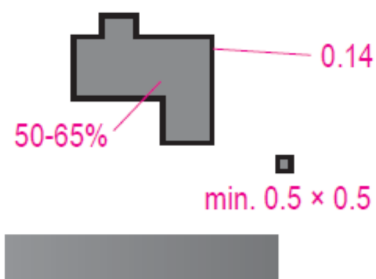
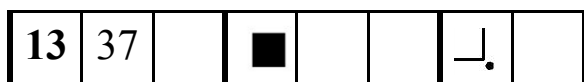

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

526.1 Budova

Budova je pomerne stále stavba, ktorá má strechu. Budovy vo vnútri značky oblasť zakázaného vstupu (528.1) môžu byť znázornené zjednodušene. Plochy, ktoré sa celé nachádzajú vo vnútri budovy sa mapujú akoby boli súčasťou budovy.

farba: čierna 50-65%, čierna

Pri použití šprintových máp je prekonávanie cez alebo ponad budovu zakázané.

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

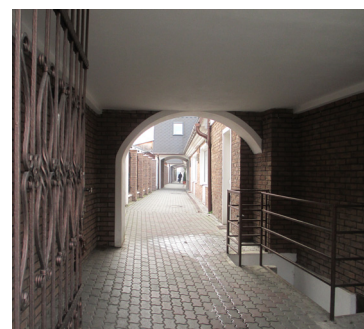
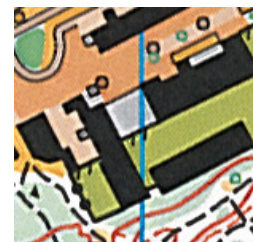
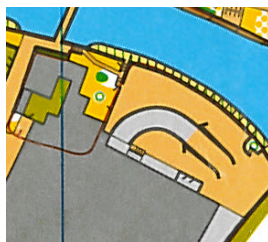
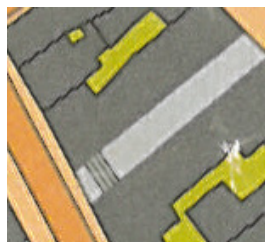
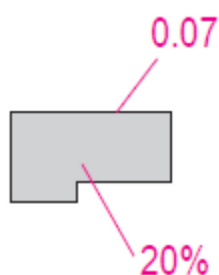
526.2 Prístrešok

Prístrešok je stavebná konštrukcia (so strechou), obyčajne podopieraná piliermi, stĺpmi alebo múrmi. Môžu to byť priechody, pasáže, nádvorcia, autobusové zastávky, benzínové pumpy alebo garáže.

Malé priechodné časti budov, ktorými pretekári nemôžu ľahko prejsť, sa neznázorňujú na mape a majú byť počas pretekov zatvorené.

farba: čierna 20%, čierna

13	36		Π			
----	----	--	---	--	--	--

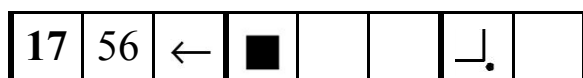

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

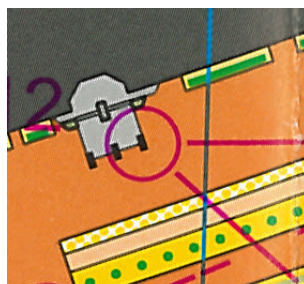
526.3 Pilier

Pilier je kolmý stĺp alebo konštrukcia z kameňa, tehly alebo iného materiálu, relatívne tenká v pomere k jej výške a ľubovoľnému tvaru v priereze, používaná ako podpera budov. Piliere menšie ako 2m x 2m sa v zásade nezobrazujú. Môžu sa však zobraziť v prípadoch, keď sú dôležité pre navigáciu a orientáciu.

farba: čierna

min. 0.5 x 0.5

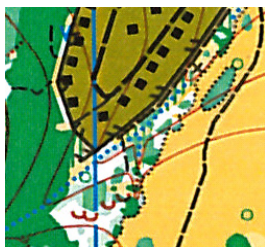
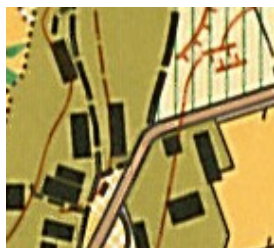
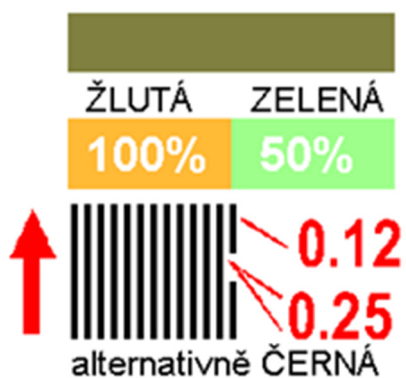

527 Sídla

Domy a záhrady a ostatné zastavané plochy. Cesty, budovy a ostatné významné útvary v sídlach musia byť znázornené. Ak nie je možné znázorniť všetky budovy (alebo to nie je účelné), je možné použiť i alternatívnu značku (čierny čiarový raster.)

farba: zelená 50% a žltá 100% alebo alternatívne čierna 32,5%.

Piktogram sa nepoužíva.

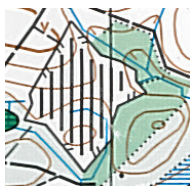
528 Trvale neprístupná oblasť

Plochy, ktoré sú pre bežcov zakázané, sa zobrazujú ako neprístupné. Raster sa dáva cez normálnu kresbu mapy. Hraničné čiary sa môžu kresliť tam, kde neexistuje žiadna prírodná hranica (pozri zn. č. 709).

Často ide o plochy, do ktorých majú vstup len určité skupiny obyvateľstva. (napr. vojenské priestory, sanatória a pod.). Fotografie nemá zmysel prezentovať.

farba: čierna alebo fialová 33,3%.

Piktogram sa nepoužíva.

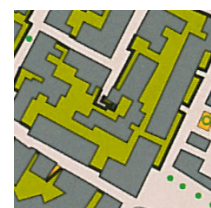
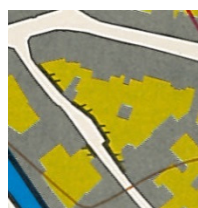
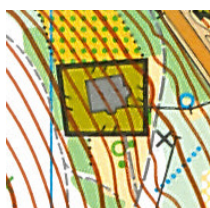
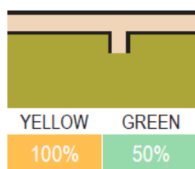

ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

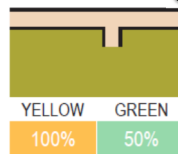
528.1 Oblasť zakázaného vstupu

Oblasť zakázaného vstupu ako súkromný pozemok, kvetinový záhon, oblasť železnice, atď. V tejto oblasti nemá byť znázornený žiaden objekt, okrem veľmi významných objektov ako koľaje, veľké budovy a veľmi veľké stromy. Jasne sa znázorňujú vjazdy na cesty.

Oblasti zakázaného prístupu, ktoré sa celé nachádzajú v budovách, sa mapujú ako súčasť budovy.

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prebiehanie cez túto oblasť zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

Značka, piktogram aj terén je rovnaký, pri použití šprintovej mapy však pretekár bude diskvalifikovaný, keď vstúpi do oblasti zakázaného vstupu.

529 Spevnená plocha

Dláždžená asfaltová plocha alebo iným spôsobom spevnená plocha pre parkovacie alebo iné účely.

farba: čierna a hnedá 50%.

5.12		Spevnená plocha	Plocha s pevným povrchom určená na parkovanie alebo iné účely	529
------	---	-----------------	---	-----

33	63		
----	----	---	---

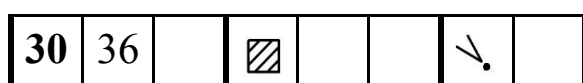
ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

529 Spevnená plocha

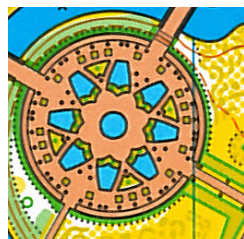
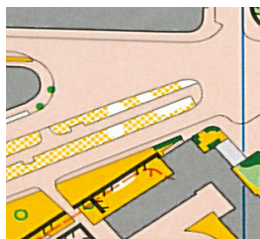
Spevnená plocha je oblasť s pevným povrchom ako asfalt, hrubý štrk, dlaždice, betón a pod. Má byť ohraničená (orámovaná) pomocou značky schod alebo okraj spevnenej plochy (529.1). Ak slúžia k navigácii, môžu byť jasné rozdiely vo vnútri spevnenej plochy znázornenej pomocou značky schod alebo hrana spevnenej plochy (529.1)

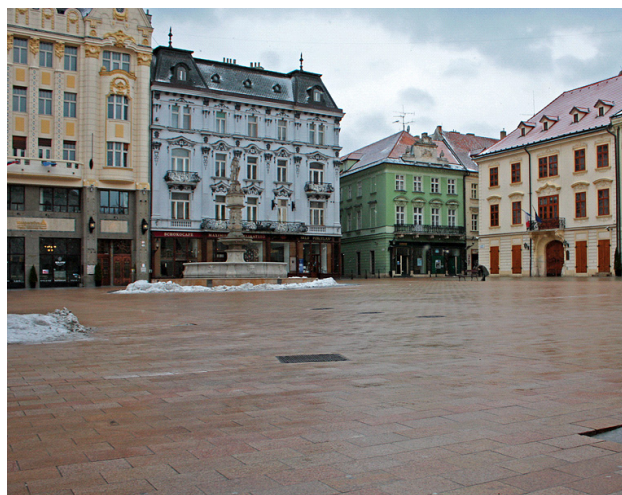
Ak ide spevnená cesta, vozovka alebo chodník cez mimo mestskú oblasť, má byť hnedá výplň kreslená tmavšie tak, že keď je v častiach mapy znázorňujúcich mestské oblasti použitá (x) % hnedá farba, v mimo mestských oblastiach má byť použitá (x+20) % hnedá farba a šírka čiary obrysu má byť zvýšená.

farba: hnedá 0 (biela), 10%, 20% alebo 30% (v meste) / 20-50% (mimo mesta), čierna: šírka a farba čiary má byť rovnaká ako pre značku nespevnený povrch alebo cesta (506.1)

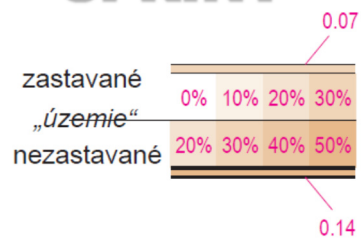

				0.07
zastavané	0%	10%	20%	30%
„územie“				
nezastavané	20%	30%	40%	50%
				0.14

ŠPRINT

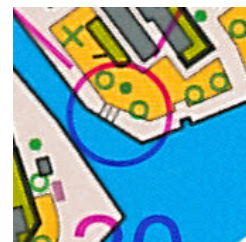
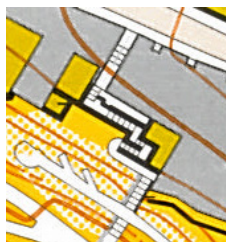
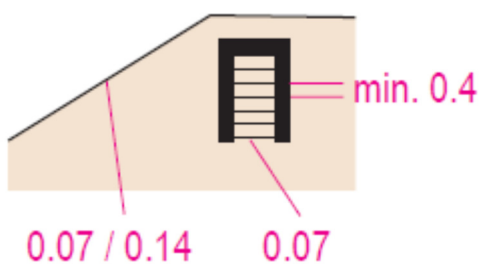
ŠPRINT

529.1 Schod alebo okraj spevnenej plochy

Schod alebo okraj spevnenej plochy. Schody schodišťa sa znázorňujú využitím generalizácie. Okraje vo vnútri spevnených plôch sa nekreslia, pokiaľ neslúžia pre navigáciu. Pre zlepšenie čitateľnosti majú byť hrany spevnených plôch, ktoré sú mimo mestských oblastí zväčšené.

farba: čierna

15	81						
----	----	--	---	--	--	---	--

530 Zrúcanina

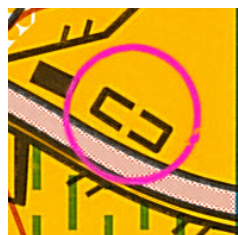
Pôdorys zrúcaniny sa znázorňuje v mierke až po uvedenú veľkosť. Veľmi malé zrúcaniny sa môžu kresliť súvislou čiarou.

farba: čierna

 min.
 0.25 0.8 x 0.8 0.16

5.13		Zrúcanina	Pozostatky spadnutej budovy	530
------	---	-----------	-----------------------------	-----

34	64					
35	65					

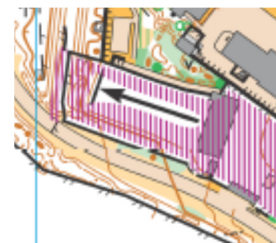
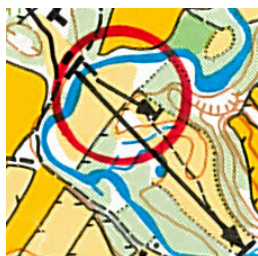
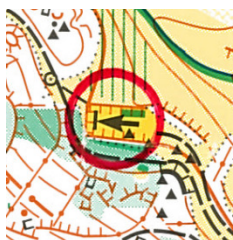
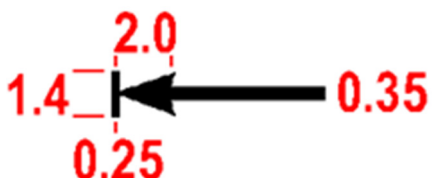

531 Strelnica

Strelnica sa znázorňuje zvláštnou značkou, aby sa vyznačila potreba opatrnosti. Pridružené budovy sa kreslia jednotlivo.

farba: čierna

Piktogram sa nepoužíva, areál nebýva obvyčajne časťou tratí pre OB – väčšinou ide o zakázaný priestor, krúžkom je naznačený len objekt.

532 Hrob

Výrazný hrob označený kameňom alebo náhrobkom (pomník, kríž, božia muka). Umiestnenie je v ťažisku značky. Značka je orientovaná na sever. Cintorín sa označuje použitím značiek hrobov tak, ako to dovoľuje priestor.

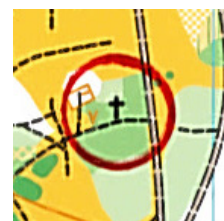
Ak ide o malý objekt, lampión je v ťažisku značky, ak ide o plošne väčší pamätník, môže byť popis upresnený.

farba: čierna

5.20		Pomník alebo socha	Pomník, pamätník alebo socha	
------	---	--------------------	------------------------------	--

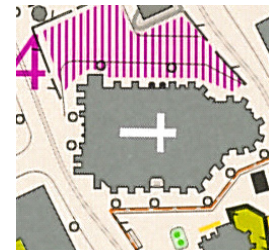
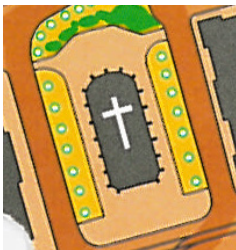
36	66	←				
----	----	---	---	--	---	--

 $1.0 - \frac{0.7}{1} = 0.3$ 0.16

ŠPRINT

Na šprintových mapách často nájdeme, že symbolom † sú označené budovy kostolov. Nie je to pravidlo, ani podmienka normy, je to častý jav.

533 a 534 Prekonateľné a neprekonateľné potrubie

Potrubia sa na mapách OB vyskytujú výnimočne, ale keď už sú tam, môžu byť priestorom pre kontrolné stanovište alebo aspoň významný navigačný prvok.

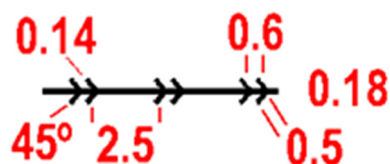
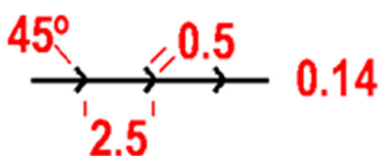
Prekonateľné potrubie (plyn, voda, ropa, atď.) je nad úrovňou zeme a je možné prekonať vrchom alebo zospodu.

Neprekonateľné potrubie (plyn, voda, ropa, atď.) nad úrovňou zeme, ktoré sa nesmie prekonávať kvôli zákazu vstupu alebo z dôvodu, že môže znamenať nebezpečenstvo pre pretekára vzhľadom na jeho výšku.

farba: čierna

5.14		Potrubie	Potrubie (pre plyn, vodu, ropu atď.) nad úrovňou zeme)	533 534
------	---	----------	--	------------

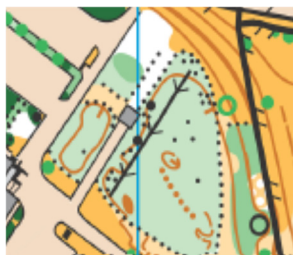
38	68	←				<	
39	69				×		
40	70					◻	

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prekonávanie neprekonateľného potrubia zakázané.

Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

535 Vysoká veža

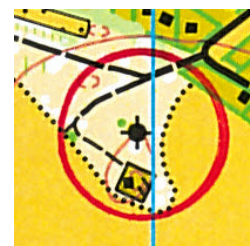
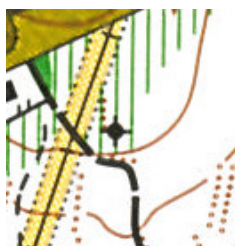
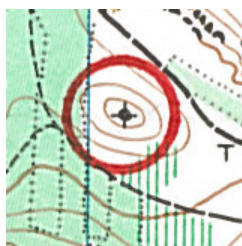
Vysoká veža alebo stĺp, ktoré vyčnievajú nad úroveň okolitého lesa (značka je orientovaná na sever).

farba: čierna

5.15	⊥	Veža	Vysoká kovová, drevená alebo tehlová stavba, ktorá sa zvyčajne používa na pozorovanie krajiny	535 536
------	---	------	---	------------

41	71		⊥		⊥	
----	----	--	---	--	---	--

Pozor ! často sa zamieňa piktogram vysokej veže (napr. rozhľadňa) s typicky lesnou značkou posed. Pozri piktogram malá veža (obyčajne používaný pre posed).

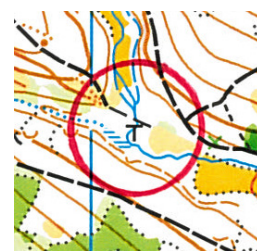
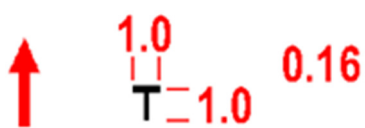
536 Malá veža

Viditeľný poľovnícky posed, sedadlo alebo malá veža. Umiestnenie je v ťažisku značky (značka je orientovaná na sever).

farba: čierna

5.16	┌	Posed	Konštrukcia pripevnená k stromu, kde môže pozorovateľ alebo strelec sedieť	536
------	---	-------	--	-----

42	72	←	┌				
----	----	---	---	--	--	--	--

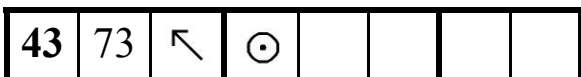

537 Mohyla (hraničný kameň)

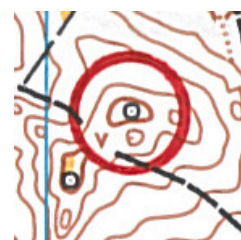
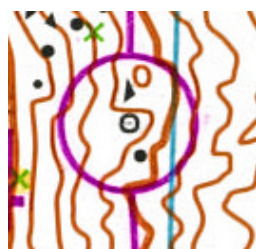
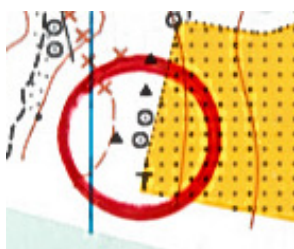
Kameň alebo hromada kameňov označujúca hranicu alebo pamätník (alebo v niektorých krajinách trigonometrický bod) vyšší ako 0,5m.

farba: čierna

5.17		Hraničný kameň	Umelo vytvorený kameň alebo kopa kameňov. Hraničný kameň, pamätný kameň alebo trigonometrický bod.	537
------	---	----------------	---	-----

$\varnothing 0.14$

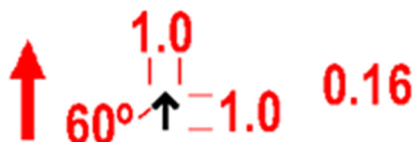
538 Krmelec

Voľne stojaci krmelec alebo krmelec pripevnený ku stromu. Umiestnenie je v ťažisku značky (značka je orientovaná na sever). Z dôvodu prístupu na pozemky môžu byť vynechané.

farba: čierna

5.18	↑	Krmelec	Konštrukcia na krmivo pre zvieratá	538
------	---	---------	------------------------------------	-----

45	75		↑			•○	
46	76		↑	↷			

V blízkosti krmelcov a posedov sa často nachádzajú aj soľničky a rôzne válovy pre zver, označujú sa obyčajne ako zvláštny objekt.

6.1	×	Zvláštny objekt	Ak sa použije, jeho vysvetlenie sa musí oznámiť pretekárom pred pretekmi
-----	---	-----------------	--

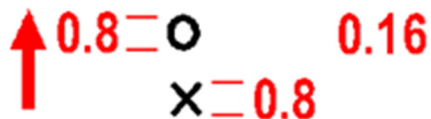
47	77		×				
48	78		×			○	

539, 540 Zvláštnne umelé objekty

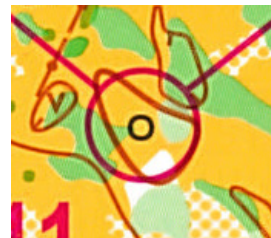
Týmito značkami sa znázorňujú zvláštnne umelé objekty. Vysvetlenie značiek musí byť uvedené vo vysvetlivkách na mape (krížik je orientovaný na sever).

farba: čierna

Jedna z možností kartografa je, že rozlišuje objekty nasledovne: ak sú rozmery iného objektu viac do výšky používa krížik, ak viac do plochy, použije krúžok.

6.2		Zvláštny objekt	Ak sa použije, jeho vysvetlenie sa musí oznámiť pretekárom pred pretekmi
-----	---	-----------------	--

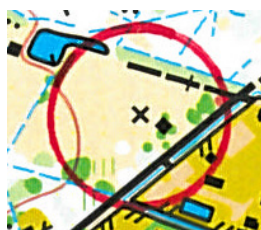
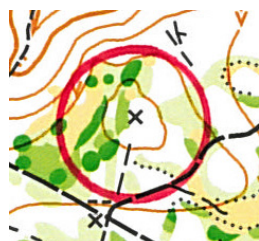

napríklad:

6.1	✘	Zvláštny objekt	Ak sa použije, jeho vysvetlenie sa musí oznámiť pretekárom pred pretekmi
-----	---	-----------------	--

✘

V lese nájdeme veľa zvláštnych objektov, okrem už skôr spomínaných to môžu byť aj napr. takéto:

Technické značky

Technické značky sú také značky, ktoré sú podstatné na všeobecných topografických mapách, nielen na mapách pre orientačné športy.

Mierka mapy

Nie je definovaná ako technická značka, je to však najdôležitejšia informácia na mape - udáva pomer vzdialeností na mape a v skutočnosti. Niektorí kartografi uvádzajú pre lepšiu predstavu aj grafické znázornenie mierky.

To, akú mierku a ekvidistanciu kartograf zvolí, závisí od početnosti detailov, sklonu terénu a samozrejme aj klasifikácie preteku, pre ktorý je mapa prvotne spracovaná.

Ponúkam príklady rôzneho (grafické, číselné, v rôznych skratkách a jazykoch) znázornenia mierok v lesnom teréne a na šprint.

Lesný terén:

časté:

INTERVAL VRSTEVNÍC 5 m
MIERKA 1 : 15 000

M 1 : 15 000
0 100 200 300 400 500
EKVIDISTANCE - 5M

Méretarány: 1:15 000
Alapszintköz: 5m
Helyesbítve: 1997.
0 100 500 1000m

menej časté

1 : 15000
INTERVAL VRSTEVNÍC 2,5 M

časté:

MIERKA 1 : 10 000
EKVIDIŠTANTA 5 M

1:10000
0 100 200 300 400 500
EKVIDISTANCE 5 m

Méretarány 1:10 000
Alapszintköz: 5m

menej časté

1 : 10 000
ekvidistance 2,5 m

Méretarány 1:10 000
Alapszintköz 1m
0 100 500m

1:7 500, e=5m

1: 5 000
ekv. 5m

1:5 000 ekvidistance 2,5 m

มาตราส่วน
Scale 1:5000
เส้นขอบความสูง
Contours 2m

MIERKA 1:5000
interval vrstevníc 1m

Zastavané územia / ŠPRINT

časť:

1:4 000 / 2,5m

Méretarány 1:4000
Alapszintköz: 2,5m

Scala 1:4.000
Equidistanza 2,5 metri

menej časť

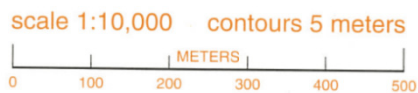
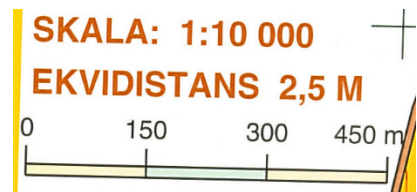
1:4 000, e=5m

Scale 比例尺 1:4 000
Contour interval 等高線距 2 m

Maßstab 1 : 2.500
Äquidistanz: 1,5 m

Príspevok do tvojho slovníka:

målestokk 1:15 000
ekvidistanse 5 m
misvising 0°

Echelle : 1/4000 **Equidistance : 2,5m**

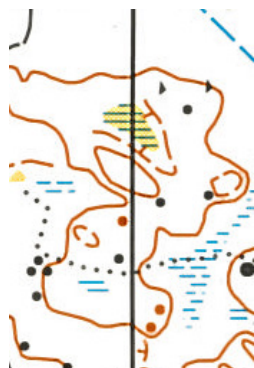
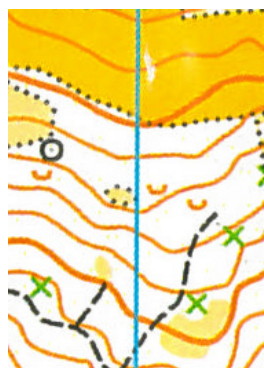
601 Magnetické poludníky

Magnetické poludníky sú čiary na mape nasmerované na magnetický sever. Ich vzájomná vzdialenosť by mala byť 33,33 mm, čo na mierke 1:15 000 predstavuje v skutočnosti 500m. Na mapách iných mierok by táto vzdialenosť mala byť okrúhle číslo (napr. 50m, 100m, 250m, 500m) a na mape by mala byť v rozmedzí 20-40mm. Poludníky môžu byť prerušené na miestach, kde by zakryli detaily ako sú napr. kamene a balvany, kôpky, skalné zrázy, vidlice potokov, konce chodníkov atď. V oblastiach s malým počtom vodných útvarov môžu byť použité modré čiary.

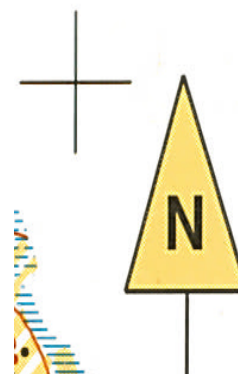
Na Slovensku sa používajú v prevažnej miere modré poludníky.

Horný okraj mapy je väčšinou na sever, poludníky v severo - južnom smere, všetky písmena a čísla sú orientované na sever (mimo čísel značky 105 vrstevnicová kóta – tá je orientovaná do kopca).

Farba: čierna (modrá)

Na zvýraznenie severného okraja mapy (horného) používajú niektorí kartografi aj grafické znázornenie pomocou rôznych variácií tvarov a farieb písmena „N“ (north = sever).

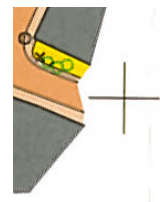
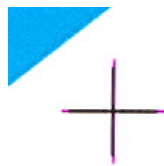
602 Lícovací kríž

Na mapu musia byť umiestnené aspoň 3 lícovacie kríže, asymetricky rozmiestnené. Môžu sa použiť aj ďalšie prvky na kontrolu posunu a farieb.

Táto značka je pre pretekára nepodstatná.

Farba: všetky vytlačené farby

min. 4 mm 0.1

603 Výšková kóta

Výškové kóty sa používajú na hrubý odhad výškových rozdielov. Výška sa zaokrúhľuje na najbližší meter. Číslce sú orientované na sever. Výška vodnej hladiny sa znázorňuje bez bodky.

Na mapách pre OB veľmi málo využívané, viac sa používa vyjadrenie nadmorskej výšky značka 105-vrstevnicová kóta.

Farba: čierna

 . 225 1.5
|
ø 0.3

Značky pre dotlač

Dotlač je všetko fialové na mape, a je to aktuálne iba pre konkrétny pretek.

Veľkosť značiek pre dotlač by mala byť prispôbena mierke mapy (rovnaké na mapách 1:10 000 a 1:15000). Pre niektoré kategórie môžu byť kvôli lepšej čitateľnosti použiť väčšie značky.

V dnešnej dobe sú takmer všetky informácie vždy vytlačené spolu s mapou. Ojedinele sa stáva, že usporiadateľ nás oboznamuje s nejakou výnimočnou situáciou, ktorá je dokresľovaná do mapy ručne (nový polom, osie hniezda alebo iné javy), ktoré ovplyvňujú voľbu postupu alebo sú pre pretekára nebezpečné.

701 Štart

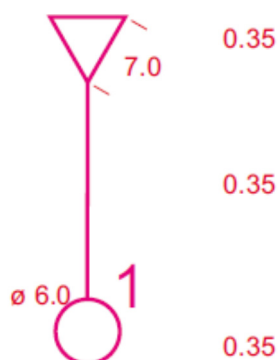
Štart alebo bod výdaja máp (ak nie je na štarte) sa značí rovnostranným trojuholníkom nasmerovaným na prvú kontrolu. Stred trojuholníka ukazuje presné umiestnenie objektu.

Farba: fialová

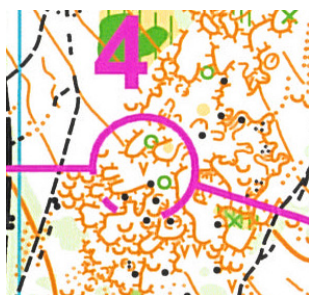
702 Kontrola

Kontroly sú znázornené krúžkami. Stred krúžku znázorňuje presnú polohu objektov. Časti krúžkov sa vynechávajú, aby dôležité oblasti zostali viditeľné.

Farba: fialová

úsek štart - prvá kontrola

vynechanie časti krúžkov

703 Číslo kontroly

Číslo kontroly je umiestnené v blízkosti kontroly tak, aby nezakrývalo dôležité detaily. Čísllice sú orientované na sever.

Farba: fialová

Aj podľa viacerých bodových značiek (krmelec, posed, hrob, mokrá jama...) vieme určiť, kde je sever na mape.

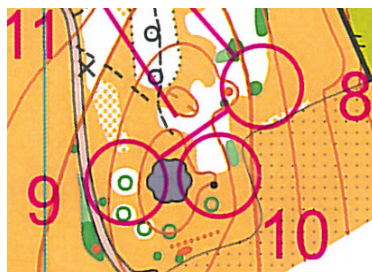
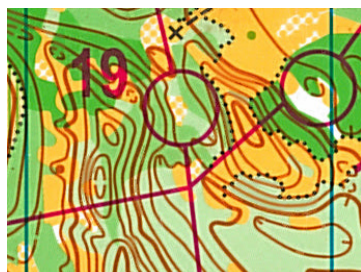

704 Spojnice

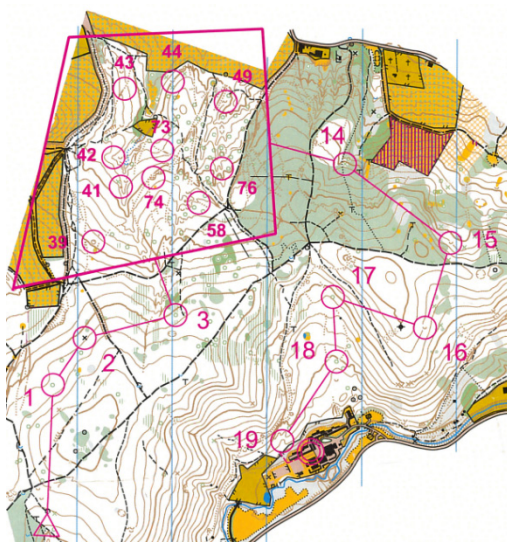
Ak je potrebné absolvovať kontroly v poradí, sú štart, kontroly a cieľ pospájané priamymi čiarami (pri forme preteku scorelauf = voľný výber kontrol kontroly nie sú pospájané).

Časti čiar je možné vynechať, aby dôležité detaily zostali viditeľné. V nevyhnutných prípadoch staviteľ trati vynechá spojnice - ak to zjednoduší čítanie. Z čísel kontrol ale musí byť zrejmä postupnosť. V krajných prípadoch sú spojnice aj „zlomené.“

Farba: fialová

F21A	4,2 km	115 m
1	35	△ ⊕
2	37	×
3	62	△ ⊕
	39	○
	41	•
	42	∩
	43	∧
	44	∪
	49	∪
	58	∩
	73	∧
	74	∩
	76	∩
14	51	⊗
15	47	∪
16	46	∪
17	69	△
18	64	△ ⊕
19	100	∩

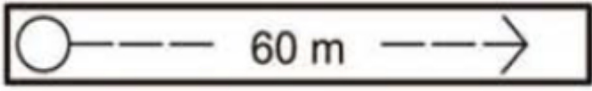

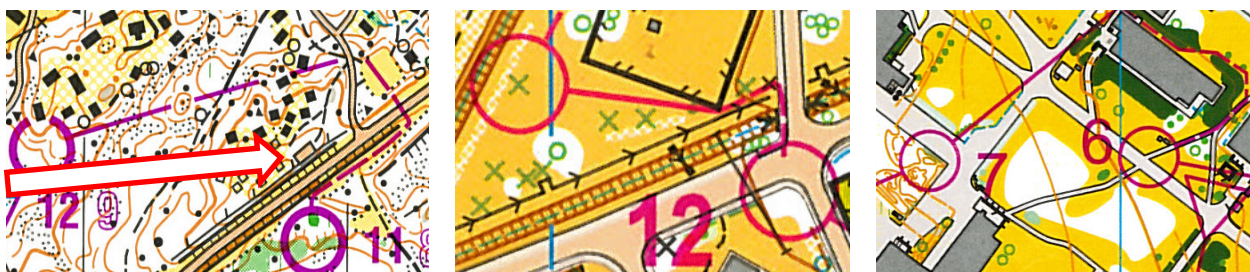
scorelauf = voľný výber kontrol / v popisoch je vynechané poradové číslo kontroly

705 Značený úsek

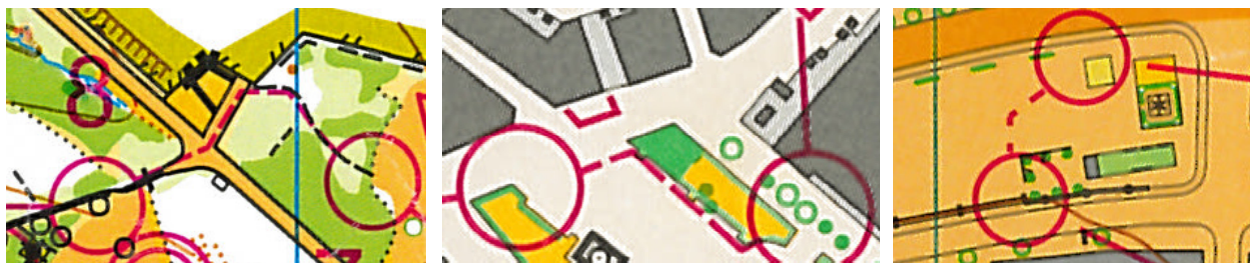
Vyznačený (v teréne) úsek je na mape znázornený prerušovanou čiarou. Značí sa rovnako bez ohľadu na to, v ktorej časti trate na nachádza. Takmer na každých pretekoch absolvuje pretekár úsek z poslednej kontroly do cieľa po vyznačenom úseku. Nie je výnimkou, že aj napr. v strede trate je povinný úsek, ktorý je pretekár povinný absolvovať tak, ako je vyznačený v teréne. Upresnenie nájdeme v popisoch.

Farba: fialová

Č.	piktogram	Názov/opis objektu
13.1		Dodržte značený úsek 60 metrov od kontroly
13.2		Dodržte značený úsek 300 metrov medzi kontrolami

13.1 dodržte značený úsek od kontroly (x metrov značeného úseku a potom vlastná orientácia bez značenia)

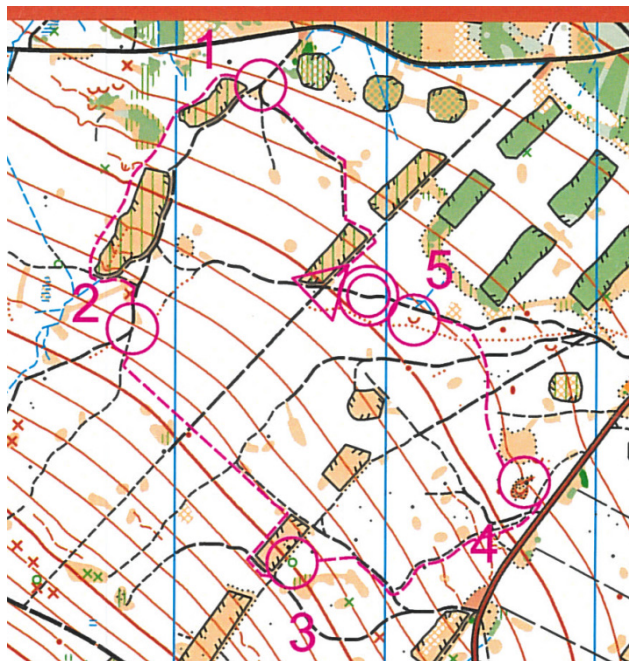
13.2 dodržte značený úsek medzi kontrolami (celá vzdialenosť medzi dvoma kontrolami je značená)

povinný úsek môže byť značený stužkami alebo prenosnými páskami

Úplne samostatnou kategóriou sú trate pre začiatočníkov, vyznačené v teréne. Ak usporiadateľ vyhlásili takúto kategóriu, musí byť zverejnená farba stužiek na tejto trati, ktorá je odlišná od všetkých iných značených úsekov v teréne.
Pre detské kategórie by mali byť k dispozícii aj slovné popisy kontrol.

NK	2,0 km	50 m
▷	▨ ▨ ▨	✕
○	330 m	⊗
1 40 ↑	▨ ▨ ▨	∇
○	450 m	⊗
2 39	▨ ▨ ▨	∇
○	450 m	⊗
3 48	△	
○	390 m	⊗
4 43	▲ ▲	▬
○	270 m	⊗
5 100	∪	
⊗	60 m	⊗

Trat' je vyznačené v teréne stužkami alebo páskami, vzdialenosti medzi kontrolami zodpovedajú úsekom vyznačeným v teréne, nie ideálnym postupom.

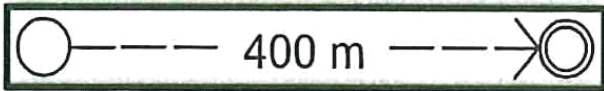
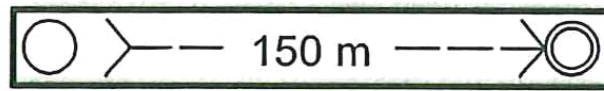
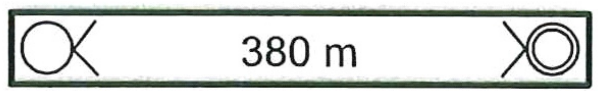

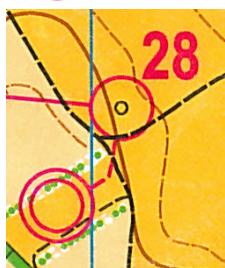
706 Cieľ

Cieľ sa znázorňuje dvoma sústredenými kružnicami. Na väčších pretekoch sú obyčajne 2 kusy poslednej (zbernej) kontroly a od nich je vyznačený koridor do cieľa. Závisí od pretekára, ktorú z dvoch zberných kontrol orazí. Zo zbernej kontroly môže byť do cieľa malá vzdialenosť, ale aj poriadne dlhý úsek – značený stužkami, páskami alebo pri šprinte často aj prenosnými zábradliami.

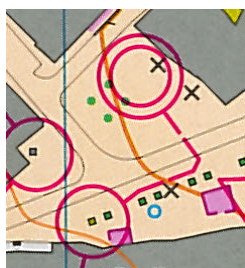
Farba: fialová

Druh úseku od poslednej kontroly do cieľa sa po opise poslednej kontroly vyznačí nasledovne:

Č.	piktogram	Názov/opis objektu
14.1		400 metrov od poslednej kontroly do cieľa. Dodržte značený úsek.
14.2		150 metrov od poslednej kontroly do cieľa. Vojdite do cieľového lievika, potom sledujte značenie.
14.3		380 metrov od poslednej kontroly do cieľa. Cesta do cieľa nie je značená, je potrebné sa orientovať

14.1 lesná mapa a šprintová

14.2

14.3

dva kusy zbernej kontroly

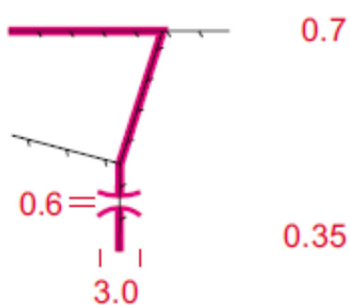

celý úsek od zbernej kontroly do cieľa je vyznačený v teréne

707 Neprekročiteľná hranica

Hranica, ktorú nie je dovolené prekračovať (je dovolené prejsť cez v mape vyznačený prechod). Môže ňou byť označené napr. aj lešenie, prenosné kovové zábrany a pod.

Farba: fialová

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prekonávanie neprekročiteľnej hranice zakázané. Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

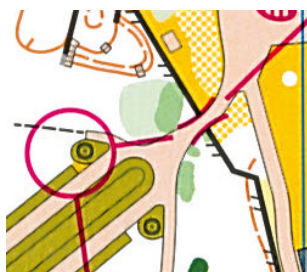
708 Prechod

Prechod cez / ponad múr / plot alebo cez /popod železnicu alebo neprístupnú oblasť sa znázorňuje dvoma od seba zahnutými čiarami.

farba: fialová

Ak je medzi kontrolami povinný prechod alebo iný úsek:

Č.	piktogram	Názov/opis objektu
13.3		Povinný prechod alebo prechody
13.4		Povinný úsek cez neprístupnú oblasť

13.3 povinný prechod

13.4 Povinný úsek

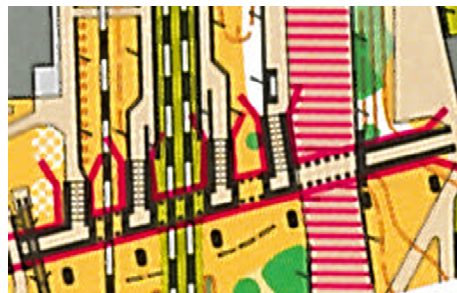
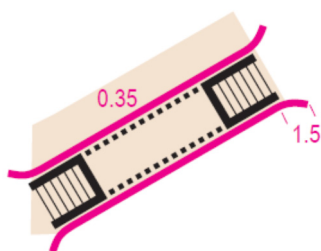
ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

708.1 Prechod

Úsek prechodu cez alebo ponad budovu, múr, plot, cestu, železnicu, tunel alebo neprístupnú oblasť sa na mape znázorňuje ako lineárny objekt podľa jeho pôdorysu.

Ak sa podchod alebo tunel majú použiť v preteku, musia byť zvýraznené pomocou značky prechod (708) alebo úsek prechodu (708.1)

farba: fialová

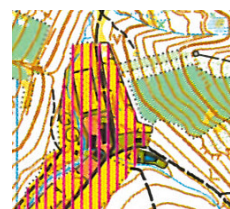
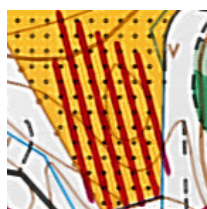
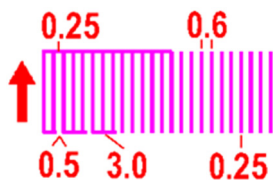

709 Neprístupná oblasť

Neprístupná oblasť (pozri tiež značku 528), sa kreslí zvislými pruhmi. Ak neexistuje žiadna prirodzená hranica, je možné čiaru znázorniť nasledovne:

1. Súvislá čiara znamená, že hranica je v teréne vyznačená súvislo (napr. páskami)
2. Prerušovaná čiara zodpovedá prerušovanému značeniu v teréne (stužky)
3. Oblasť bez hraničnej čiary znamená, že v teréne nie je žiadne značenie.

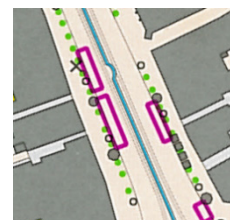
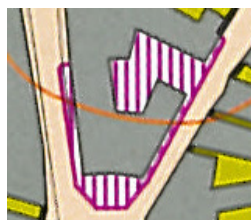
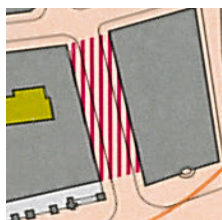
farba: fialová

ŠPRINT

Pri použití šprintových máp je prekonávanie neprístupnej oblasti zakázané.

Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

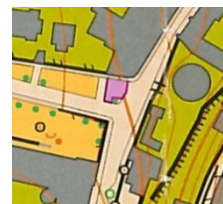
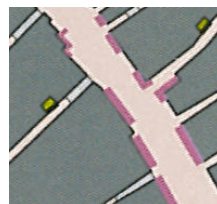
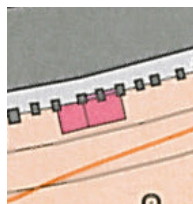
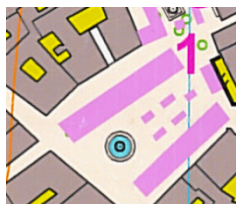
ŠPRINT Táto značka sa používa iba na šprintových mapách.

714 Dočasná konštrukcia alebo uzatvorená oblasť

Zreteľné dočasné konštrukcie alebo plošiny pre divákov a hlásateľa, uzatvorená oblasť pre divákov, vonkajšie reštauračné plochy, atď. sa znázorňujú podľa pôdorysu.

farba: fialová

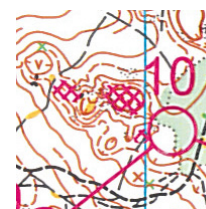
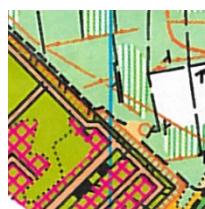
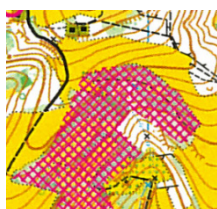
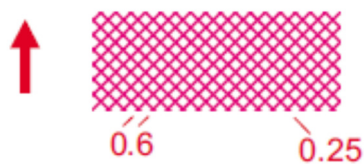
Je zakázané prechádzať cez dočasnú konštrukciu alebo uzatvorenú oblasť.
Pretekári, ktorí nedodržia toto pravidlo budú diskvalifikovaní.

710 Nebezpečná oblasť

Oblasti, ktoré pre pretekára predstavujú nebezpečenie, sa značia prekríženými diagonálnymi čiarami.

farba: fialová

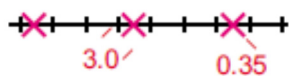

Zhrnutie „ružových šrafovaných plôch na mape“ pre začiatočníka: je to zakázaný priestor, ktorému sa z dôvodu zákazu pohybu v ňom alebo nebezpečenstva vyhýbaj.

711 Zakázaný postup

Postup, ktorý je neprípustný sa značí krížikmi.

farba: fialová

712 Stanica prvej pomoci

Umiestnenie prvej pomoci. Značka je orientovaná na sever. Väčšinou len na veľkých alebo výkonnostne dôležitých pretekoch.

farba: fialová

Stípec H – Iné informácie

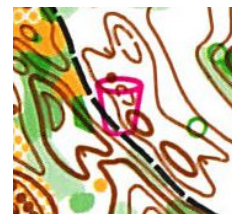
Č.	Piktogram	Názov	Opis objektu
12.1		Stanica prvej pomoci	Kontrola, kde je k dispozícii prvá pomoc

713 Občerstvovacia stanica

Občerstvenie môže byť priamo v blízkosti kontrolného stanoviska - vtedy nájdeme túto informáciu v popise alebo môže byť umiestnené v postupe medzi kontrolami - túto informáciu prečítame z mapy. Umiestnenie je v ťažisku značky.

Stípec H – Iné informácie

Č.	Piktogram	Názov	Opis objektu
12.2		Občerstvovacia stanica	Kontrola, kde je k dispozícii občerstvenie

označenie miesta na mape, kde nie je kontrolné stanovisko, iba občerstvenie

ISBN 978-80-972196-7-3

EAN 9788097219673

Táto publikácia bola vydaná s finančnou podporou Slovenského zväzu orientáčnych športov a Národného športového centra v decembri 2015

kontakt: alena.bukovacova@gmail.com

fba.orienteing.sk